
Η Νεολαία
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 13 (64)
30 ΔΕΚΕΜΒΡ. 1939 -
1940

Πρὸς τοὺς Φαλαγγῖτες, τὶς Φαλαγγίτισσες, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ τὶς Σκαπάνισσες!

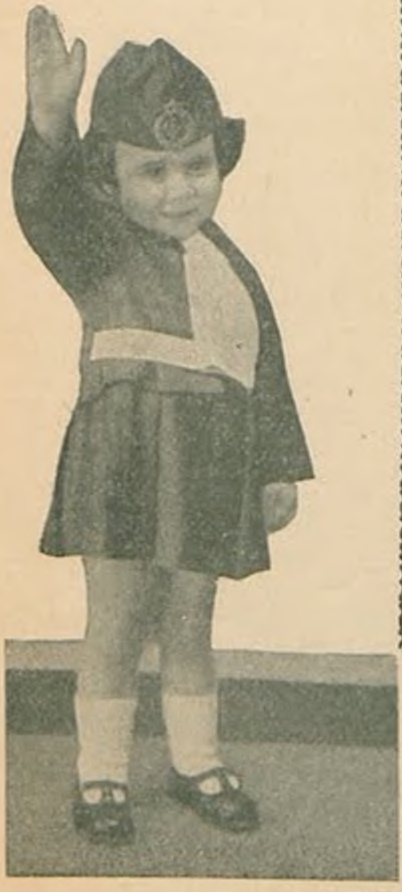
Παιδιά μου,

Τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Νέον Ἔτος εἶναι μεγάλες ἑορτὲς γιὰ ὅλους μας, ἀλλὰ ἰδίως γιὰ τὰ παιδιά. Σᾶς εὔχομαι νὰ τὶς περάσετε μὲ ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν. Σᾶς εὔχομαι ἡ καρδιά σας νὰ εἶναι γεμάτη χαρὰ καὶ φῶς

Ὅσα ἀπὸ σᾶς εἶναι εὐτυχισμένα συλλογισθῆτε ἐκεῖνα ποὺ εἶναι ἄρρωστα, ἐκεῖνα ποὺ εἶναι ὀρφανά, ἐκεῖνα ποὺ εἶναι φτωχὰ καὶ στεροῦνται, ἐκεῖνα ποὺ δῶρα δὲν θὰ δῆ τὸ μάτι τους, ἐκεῖνα ποὺ δὲν θὰ χορτάσουν αὐτὲς τὶς ἡμέρες. Καθένα ἀπὸ σᾶς ἂς κυττάξῃ τὶς γνωριμίες του, ἂς γυρίσῃ τὰ μάτια του στὴ γειτονιὰ ποὺ κάθεται καὶ θὰ εὕρῃ τὰ δυστυχισμένα. Δόστε τους ὅ,τι μπορεῖτε. Χρήματα, ροῦχα, φαγητό, παιγνίδια, ἀλλὰ πρὸ παντὸς φιλία καὶ ἀγάπη. Τίποτε δὲν ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ ἕνα χάδι, ἀπὸ ἕνα καλὸ λόγο. Γιατὶ πῶς θὰ περάσετε ἐσεῖς εὐτυχισμένες τὶς ἑορτές, ὅταν ξέρετε δίπλα στὸ σπίτι σας παιδάκια μὲ κλαμένα τὰ μάτια καὶ χωρὶς φαγητό;

Παιδιά μου: Εἰς τὸν κόσμο σήμερα, στὶς στεργιὲς καὶ τὶς θάλασσες, οἱ ἄνθρωποι ἀλληλοσκοτώνονται. Τὸ κάθε Ἔθνος ζητᾶ νὰ ὑπερισχύσῃ ἐπάνω στὸ ἄλλο. Ἅμα μεγαλώσετε καὶ ἀνδρωθῆτε θὰ κρίνετε μόνα σας τὶς αἰτίες καὶ τὶς ἀφορμές. Ἡ Πατρίδα μας δὲν ἐμπῆκε εἰς τὸν πόλεμο. Γιατὶ δὲν τῆς ἐδόθηκε καμμιὰ ἀφορμή. Ἀλλὰ ἔχουμε κι' ἐμεῖς τιμὴ καὶ ἐθνικὰ συμφέροντα. Ὥστε μπορεῖ, ἂν κανεὶς μᾶς τὰ πειράξῃ αὐτά, κι' ἐμεῖς νὰ πολεμήσουμε. Δὲν τὸ εὐχόμεθα, ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ διστάσουμε. Γι' αὐτὸ στὶς προσευχές σας, ποὺ θὰ κάμετε στὸ Θεὸ αὐτὲς τὶς ἡμέρες, νὰ δέεσθε ὄχι γιὰ «εἰρήνη» ἀλλὰ γιὰ «τίμια καὶ ὑπερήφανη Ἑλληνικὴ εἰρήνη».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΦΟΒΟΝ

Μὲ τὴν καρδιὰ ὀλιγώτερο παρὰ ἄλλοτε ἀνάλαφρη, δρασκελοῦμε τὸ κατῶφλι τοῦ νέου χρόνου. Ὄχι γιατὶ ἔχουν ἐλαττωθῆ ἢ ἀλλοιωθῆ εἰς τὴν κρατικὴν καὶ εἰς τὴν ἐθνικήν μας ζωὴ οἱ συντελεσταὶ καὶ οἱ παράγοντες τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τοῦ θάρρους. Τέτοιο πρᾶγμα εὐτυχῶς δὲν συμβαίνει. Ἀπεναντίας, μέσα εἰς τὰ στενῶς ἑλληνικὰ πλαίσια ὁ δείκτης τῶν ἐπιτυχιῶν καὶ τῶν προόδων δὲν ἔπαυσε καθόλου ν' ἀνέρχεται σταθερά. Ἂν τὸ 1937 ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἐθνικῆς καὶ τῆς κρατικῆς μας προσπαθείας μᾶς ἔδωσεν ἀποτελέσματα ἀνώτερα τοῦ 1936, ἂν τὸ 1938 εἶχε σημαντικὰ ὑπερακοντίσει τὰς ἐπιτυχίας τοῦ 1937, τὸ 1939 ἐξεπέρασεν εἰς ἀποτελέσματα τὸ 1938.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐσωτερικοί, ἑλληνικοὶ οἱ συντελεσταὶ ποὺ κάμνουν ἀβεβαίαν τὴν προοπτικὴν τῆς αὔριον. Εἶναι τὰ συμβάντα, ποὺ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἀπὸ τὸν περασμένον Σεπτέμβριον, καὶ ποὺ ἡ διαμόρφωσις καὶ ἡ πορεία των εὑρίσκεται, δυστυχῶς, ἔξω ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας ἐξουσίαν.

Ὁ πόλεμος. Αὐτὸς εἶναι τὸ μέγα ἄδηλον. Ἡ ἀφορμὴ καὶ ἡ αἰτία τῆς ἀνατροπῆς τῶν ὑπολογισμῶν διὰ τὸ μέλλον. Ὅσο ὁ καιρὸς προχωρεῖ, γίνεται ὁλοένα περισσότερον φανερὸν ὅτι ὁ Κόσμος ἐμπῆκε εἰς ἕναν κύκλον πολέμων πού, εἴτε εἶναι ἀσύνδετοι καὶ ἄσχετοι μεταξύ των, εἴτε ἔχουν τὴν ἰδίαν πηγὴν αἰτίων καὶ ἀφορμῶν, εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ μείνουν ἐντοπισμένοι, ὡς τὸ τέλος, ἐκεῖ ὅπου ἤρχισαν. Ἡ ἀνησυχία, ποὺ κυριαρχεῖ σ' ὅλες τὶς Χῶρες, καὶ σ' ἐκεῖνες ποὺ ἔμειναν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐμπόλεμη περιοχή, τὶς κοντινὲς καὶ τὶς ἀπομακρυσμένες, εἶναι ἕνα χαρακτηριστικὸ σύμπτωμα. Δὲν ὑπάρχει αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὴν Εὐρώπη, καὶ ὄχι στὴν Εὐρώπη μόνο, οὔτε ἕνα Κράτος, ποὺ νὰ μὴν ἀσχολῆται σύντονα μὲ τὴν ἀρτίωσι τῆς ἀμυντικῆς του ὀργανώσεως. Καὶ εἶναι πολλὰ τὰ Κράτη, ποὺ εὑρέθηκαν στὴν ἀνάγκη, χωρὶς νὰ τὸ θέλουν καθόλου, νὰ βάλουν εἰς κίνησιν ἕνα μικρὸ ἢ μεγάλο μέρος τοῦ ἀμυντικοῦ των συστήματος.

Εἴτε μᾶς ἀρέσει εἴτε ὄχι, εἶναι φυσικὸ νὰ ζοῦμε μέσα εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἀνησυχιῶν τοῦ Κόσμου. Δεμένοι μὲ τὸν ἐμπόλεμο κόσμο γεωγραφικά, πνευματικά, οἰκονομικά, δὲν μποροῦμε, ὅσο καὶ ἂν τὸ θέλωμε, νὰ ξεχωρίσουμε τὴ μοῖρά μας ἀπὸ τὴ δική του.

Ὅμως ἔχει ἡ θέσις μας πλεονεκτήματα, ποὺ θὰ ἦταν λάθος μεγάλο ἂν δὲν τὰ ὑπελογίζαμε καὶ δὲν τὰ ἐκτιμούσαμε ὅσο ἀξίζουν. Ζοῦμε ἔξω ἀπὸ τὴν ζώνην τοῦ πολέμου καὶ συνεχίζομεν τὴν εἰρηνική μας δημιουργία, ποὺ ἡ ἀξία της πολλαπλασιάζεται ἀκριβῶς γιατὶ ἑκατομμύρια ἀνθρώπων πολεμοῦν. Μέσα εἰς τὴν γενικὴν ἀβεβαιότητα τοῦ πολέμου ὑπάρχει γιὰ μᾶς αὐτὴν τὴν στιγμὴν μία βεβαιότης, ἀνυπολόγιστα πολύτιμη. Ἂν εἶναι πεπρωμένον νὰ μὴν κατορθωθῆ ὡς τὸ τέλος ὁ ἐντοπισμὸς τοῦ πολέμου, ἂν εἶναι ἀναπόφευκτο ν' ἁπλωθῆ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη ἡ πολεμικὴ πυρκαϊά, οἱ φλόγες της θὰ φτάσουν ὡς ἐμᾶς τελευταῖα. Ἐδῶ, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τυχαίους συντελεστάς, βοηθοῦν καὶ ἄλλοι, ποὺ τοὺς ἐδημιουργήσαμε μοναχοί μας. Τοὺς χρωστοῦμε στὴν ἐθνική μας πρόβλεψι καὶ σύνεσι. Στὸ γεγονὸς ὅτι σὲ μίαν ὥρα κρίσιμη τῆς ἱστορίας μας ἐπήραμε μὲ γενναιότητα τὴν ἀπόφασί μας κι' ἐσυγκεντρωθήκαμε οἱ σκορπισμένοι Ἕλληνες, μέσα στὰ σύνορα τοῦ Κράτους μας. Τὸ ἐγχείρημα ἦτο σκληρὸ καὶ δύσκολο, ἀλλὰ ἡ δύναμίς μας μεγαλειτέρα ὥστε νὰ τὸ βγάλουμε πέρα. Σήμερα εἴμεθα τὸ ὁμοιογενέστερο ἐθνικῶς Κράτος τῆς Εὐρώπης καὶ ὑπάρχει εἰς τὴν ὁμοιογένειαν αὐτὴν δύναμις, ποὺ μόνο σὲ τέτοιες ὧρες μπορεῖ νὰ νοιώσῃ κανεὶς ὁλόκληρη τὴν ἀξία της.

Ἄλλο πλεονέκτημα — τὸ πολυτιμότερον ἴσως ἀπ' ὅλα — εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 κατελύσαμε ἕνα πολιτικὸν καθεστώς, ποὺ ἐνομιμοποίει τὴν ἀστάθειαν καὶ τὴν ρευστότητα, ἔτρεφε καὶ συνετήρει τὰς ἑστίας τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν διαιρέσεων καὶ ἐθρυμμάτιζε τὴν ἐθνικὴν δύναμιν. Κατελύσαμε τὸ Κράτος τῆς ὠργανωμένης ἀδυναμίας καὶ ἀποκαταστήσαμε στὴ θέσι του ἕνα Κράτος ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἑνότητος, μὲ μίαν θέλησιν, μίαν κατεύθυνσιν, ἕνα Ἀρχηγόν. Ἕνα Κράτος ὠργανωμένης μονολιθικῆς δυνάμεως. Χάρις εἰς αὐτὴν τὴν μεταβολὴν εὑρήκαμε, κοντὰ σ' ὅλα τὰ ἄλλα, μαζὶ μὲ τὴν πρόβλεψιν καὶ τὰ μέσα νὰ ὁπλίσωμε τὸ Ἔθνος ὅσο ἔφθανε, γιὰ ν' ἀποκλείεται ὁ φόβος μήπως ἡ ἀδυναμία του γίνη πειρασμὸς γιὰ κείνους ποὺ θὰ εἶχαν τὴν διάθεσι νὰ ἐπιβουλευθοῦν τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Χώρας, ἂν ὑποθέσωμε πὼς θὰ ὑπῆρχον. Τόσα πλεονεκτήματα, ἂν δὲν ἐξουδετερώνουν ἐντελῶς, φθάνουν ὅμως νὰ ἰσοζυγίζουν ὅλας τὰς αἰτίας τῶν ἀνησυχιῶν καὶ ὅλους τοὺς κινδύνους. Αὐτὸ διὰ τὴν παροῦσαν στιγμὴν τῆς γενικῆς ἀγωνίας εἶναι μέγα. Ποῖος θὰ ἦτο τόσον δειλὸς ὥστε νὰ διανοηθῆ ὅτι μ' ὅλα αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα καὶ μὲ τὴν ἀκατανίκητον θέλησιν ζωῆς τοῦ λαοῦ μας, ποὺ τὴν βεβαιώνει κάθε στιγμὴ τῆς τρισχιλιετοῦς ἱστορίας μας, δὲν ἔχομε τὸ δικαίωμα νὰ προχωροῦμε χωρὶς φόβον πρὸς τὴν αὔριον, οτιδήποτε καὶ ἂν μᾶς ἐπιφυλάττῃ;

Κδς

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται...

ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ

Ἀρχιμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιὰ
κι' ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου,
Κι' ἅγιος Βασίλης ἔρχεται
ἀπὸ τὴν Καισαρεία,
Βασταίν' εἰκόνα καὶ σταυρό,
χαρτὶ καὶ καλαμάρι,
— Βασίλη πόθεν ἔρχεσαι;
Βασίλη ποῦ παγαίνεις;
—Ἀπ' τὸ σχολειό μου ἔρχομαι,
στὴν μάνα μου παγαίνω.
— Βασίλ' ἂν ξέρῃς γράμματα,
πές μας τ' ἀρφαβητάρι.
Καὶ τὸ ραβδὶ τ' ἀπίθωσε
νὰ πῇ τ' ἀρφαβητάρι·
Καὶ τὸ ραβδὶ ποῦτον ξηρόν,
χλωροὺς βλαστοὺς πετάει,
Κι' ἐπάνω στοὺς χλωροὺς βλαστοὺς
περδίκια καρκαριῶνται.

★

Πολλὰ 'παμε τ' ἀφέντη μας,
ἂς ποῦμε τῆς κυρᾶς μας.
Κυρὰ μαρμαροτράχηλη,
κορῶνα φορεμένη,
Κυρά μ' ὄντας ἐβούλιοσουν
γιὰ νὰ ντυθῆς ν' ἀλλάξῃς,
Ἡ φάσσα φέρνει τὸ νερὸ
κι' ἡ κίσσα τὸ σαποῦνι,
Κι' ἡ πέρδικα ἡ ὡριόπλουμη
φέρνει τὰ τρία ροῦχα,
Τὸ κόκκινο, τὸ πράσινο,
τ' ἄσπρο καὶ τὸ χιονᾶτο.
Κυρά μ' ὄντας ἐκίνησες
νὰ πᾷς στὴν ἐκκλησία,
Βάνεις τὸν ἥλιο πρόσωπο
καὶ τὸ φεγγάρι στήθη,
Καὶ τοῦ κοράκου τὸ φτερὸ
βάνεις καμαροφρύδι.

★

Ἀρχιμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιὰ
κι' ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου,
ἀρχὴ ποὺ βγῆκεν ὁ Χριστὸς
στὴ γῆ νὰ περπατήσῃ.
Ἐβγῆκε καὶ χαιρέτισε
ὅλους τοὺς ζευγολάτες.
—Ἅγιε Βασίλη, δέσποτα,
καλὸ ζευγάρι κάνεις.
— Μὲ τὴν εὐχή σου, δέσποτα,
καλὸ κι' εὐλογημένο,
Στάθηκε καὶ τὸ βλόγησε
μὲ τὸ δεξί του χέρι,
μὲ τὸ δεξί, μὲ τὸ ζερβί,
μὲ τὸ μαλαματένιο,
πάλι τὸ ξαναβλόγησε
μὲ μαργαριταρένιο.
— Θὰ σὲ ρωτήσω, δέσποτα,
πόσα πινάκια σπέρνεις;
— Σπέρνω σιτάρι δώδεκα,
σιτάρι δεκαπέντε
καὶ κάνω χίλια μετρητὰ
καὶ χίλια μετρημένα.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται
ἀπὸ τὴν Καισαρείαν·
Βαστᾷ χαλκῶν ποδήματα
καὶ σιδερένια μάτια.
— Βασίλη μ' πόθεν ἔρχεσαι
καὶ πόθεν κατεβαίνεις;
—Ἀπὸ τὸν δάσκαλ' ἔρχομαι,
στὴ μάνα μου παγαίνω.
—Ἂν ἔρχεσ' ἀπ' τὸν δάσκαλο,
πές μας τὴν ἄλφα βῆτα.
Στὴν πατερίτσ' ἀκούμπησε
νὰ πῇ τὴν ἄλφα βῆτα,
Κι' ἡ πατερίτσα ἦταν χλωρὴ
κι' ἀχάμησε κλωνάρι,
Κλωνάρι χρυσοκλώναρο
κι' ἀργυροκεντημένο.

Ἀρχῆς ἀρχῆς τὰ κάλαντα,
ἀρχῆς τοῦ Γεναρίου.
Ἁγιοβασίλης ἔρχεται
ἀπὸ τὴν Καισαρείαν,
Βαστάει κόλλα καὶ χαρτί,
χαρτὶ καὶ καλαμάρι.
Βασταίνει κρίθινο ψωμὶ
καὶ μιὰ χεριὰ χορτάρια.
Βασίλη, πές μας γράμματα,
Βασίλη, πὲς τραγούδια.
Τοιγὰρ τραγούδια μάθαινα,
τραγούδια νὰ σᾶς μάθω·
Τ' ἀλφαβητάρι ἔμαθα
καὶ κεῖνο σᾶς τὸ λέω.
Τὸ καλαμάρι ἔγραφε
καὶ τὸ χαρτὶ μολόγαε·
Τρεῖς ἅγιοι τὸν ἀπάντησαν
σὲ μιὰ στενὴ ρουγίτσα,
Βασίλη, ποῦθεν ἔρχεσαι,
Βασίλη, ποῦ πηγαίνεις;
Ἀπὸ τὴ μάνα μ' ἔρχομαι
καὶ στὸ σχολειὸ πηγαίνω.
Βασίλη, πές μας γράμματα,
Βασίλη, πὲς τραγούδια.
Τοιγὰρ τραγούδια μάθαινα,
τραγούδια νὰ σᾶς λέω·
Τ' ἀλφαβητάρι ἔμαθα
καὶ κεῖνο σᾶς τὸ λέω.
Ξερὸ ραβδάκι ἀκούμπησε
νὰ εἰπῇ τ' ἀλφαβητάρι·
Ξερὸ χλωρὸ ἦταν τὸ ραβδί,
χλωροὺς βλαστοὺς πετάει,
Κι' ἀπάνω στὰ ξεβλάσταρα
περδίκια κελαϊδᾶνε.
Κι' ὄχι περδίκια μοναχά,
μονὲ καὶ περιστέρια.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΑΝΟΥ

Στὸ νησὶ ποὺ μέναμε 'κεῖνο τὸ χρόνο βρισκόντουσαν σὲ μιὰ παληὰ τάπια λιγοστὰ κανόνια στημένα, καθὼς καὶ τὸν καιρὸ τοῦ μεγάλου ἀγῶνα,» μὲ ὀρθάνοιχτα τὰ στόμια στὴ θάλασσα.

Τὰ κανόνια συγκινοῦσαν βαθιὰ τὴν παιδικὴ ψυχή μας καὶ ἀκόμα βαθύτερα μᾶς συγκινοῦσε ἕνας γέρο καπετάνιος, ὁ καπετὰν Μᾶνος ὁ Λαμπρινός, ποὺ ὅ,τι καιρὸς καὶ ἂν ἤτανε ἔπαιρνε κάθε μέρα τὴ βόλτα του στὴν τάπια καὶ στεκότανε σιμὰ στὰ παληὰ κανόνια, καὶ σὲ μᾶς τὰ παιδιὰ φαινότανε σὰν νὰ τὰ χάϊδευε μὲ τὶς ματιές του, νὰ τὰ θώπευε μὲ τὰ χέρια του καὶ νὰ μουρμούριζε ποιὸς ξέρει τί λόγια ἢ θύμησες.

Ἤτανε ψηλόλιγνος, ξερακιανὸς γέρος ὁ καπετὰν Μᾶνος ὁ Λαμπρινός, βάσταγε ὅμως μ' ὅλα τὰ γηρατειά του τὸ κορμί του ἀλύγιστο.

Τὸν λέγανε ὀγδοντάρη, μὰ τ' ἀγγόνι του, ἕνας γέρο-ψαρᾶς, ποὖχε καὶ τὸν καφενὲ τῆς Πούντας, μᾶς ἔλεγε μυστικὰ πὼς ἤτανε ἑκατόχρονος. Ὅποιος δὲν τὸν ἤξερε στὸ πρωτόβλεμμα τὸν πέρναγε γιὰ κακὸ σκιάχτρο, αὐτὸν τὸν καλοκάγαθο γέρο, ποὺ ἡ ψυχή του καὶ ἡ καρδιά του ἤτανε γεμάτη ἀγάπη καὶ τρυφερότητα γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ μαζευόμαστε γύρω του καὶ μᾶς ἔλεγε ἱστορίες ἀπὸ τὴν πολεμική του ζωή.

Οἱ σάρκες τοῦ κορμιοῦ του εἴχανε ρουφηχτῆ ἀπὸ τὸ χρόνο, τὸ πετσί του μαυριδερὸ καὶ γεμᾶτο δίπλες ἤτανε κολλημένο ἀπάνω στὰ κόκκαλά του, καὶ ἀπὸ τὸ λιπόσαρκο πρόσωπό του ὅ,τι ἀπέμενε δείχνοντας τὴ ζωὴ στὸ ψηλόλιγνο κορμί του ἤτανε τὰ δυὸ μεγάλα μαῦρα ζωηρὰ μάτια του, ποὺ τὰ μισοσκέπαζαν φρύδια πλατιά, πυκνὰ καὶ κάτασπρα σὰν τὸν ἀφρὸ τῆς τρικυμίας.

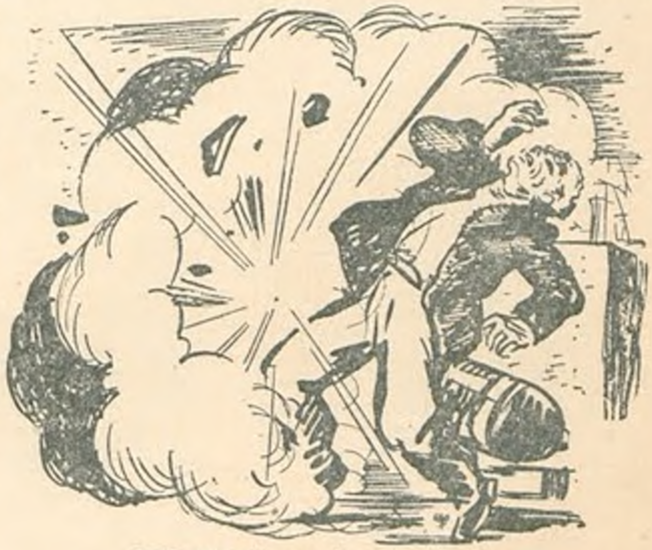
* * *

Λένε πὼς οἱ γέροι ζοῦνε εὐτυχισμένες στιγμὲς ὅταν ζωντανεύουν μπροστὰ στὰ μάτια τῆς κουρασμένης ψυχῆς τους οἱ ἀναμνήσεις τῆς ζωῆς ποὺ νοιώθουν καλὰ πὼς γρήγορα θὰ τοὺς ἀφήση, καὶ ὁ καπετὰν Μᾶνος ὁ Λαμπρινός,ὅταν παιδιὰ ἐμεῖς μὲ ψυχὴ διψασμένη γιὰ τὶς περιπέτειες τῶν μεγάλων ναυμαχιῶν τὸν παρακαλούσαμε νὰ μᾶς διηγηθῆ κανένα μπουρλοτάρισμα, ἔκανε πὼς στενοχωριότανε καὶ λίγο-λίγο μᾶς μάζευε γύρω του καὶ ἄρχιζε τὶς διηγήσεις του μὲ ἕνα κρυφὸ ἀναστεναγμὸ ποὺ συγκινοῦσε βαθιὰ τὴν παιδικὴ ψυχή μας.

Ἔπειτα στὶς διηγήσεις του ὁ καπετὰν Μᾶνος, παληὸς νησιώτης κουμαντάντες, ἔρριχνε φράσεις καὶ λέξεις ποὺ ἄναβαν τὴ φαντασία μας καὶ μᾶς ἔκαναν νὰ αἰσθανώμαστε βαθιὰ τὴ συγκίνησι καὶ τὸν τάραχο τῆς ναυμαχίας. «Φωτιὰ στὰ κανόνια» φώναζε στὶς κρίσιμες στιγμές, «Τάρματα στὴν κουβέρτα» ἀπάνω στὰ τρακαρίσματα καὶ στὰ διπλαρώματα, καὶ ὅταν ξεκίναγαν τὰ πυρπολικὰ φώναζε: «Μπουρλότα, ἀπάνω τους τὰ μπουρλότα».

Καὶ χειρονομοῦσε καὶ τὰ μάτια του ἄστραφταν καὶ τὸ κορμί του σπασμωδοῦσε σὰν νὰ πέρναγε ἀπὸ τὰ νεῦρα του καὶ νὰ τὸν τάραζε ὁ κρότος τοῦ κανονιοῦ καὶ τὸ βογγητὸ τῆς μπάλας.

Καὶ 'μεῖς παιδιὰ τὰ χάναμε, ταραζόμαστε καὶ ἔπειτα ξεσπάγαμε σὲ ζήτω καὶ σὲ ὁρμητικοὺς ἐνθουσιασμούς.

Λυγίστηκε καὶ σωριάστηκε στὴν τάπια.

* * *

Τὶς παραμονὲς τῆς πρωτοχρονιᾶς μαζευόμαστε κάθε μέρα στὸ λόφο τῆς τάπιας.

Ξέραμε πὼς ἀνήμερα πρωΐ-πρωΐ τὰ παληὰ κανόνια θὰ χαιρετούσανε τὴ μεγάλη μέρα μὲ τοὺς κρότους, τὶς λάμψεις καὶ τὶς φωτιές, ποὺ θὰ χυνόντουσαν σὰν ρομφαῖες ἀπάνω στὰ νερὰ τῆς θάλασσας.

Μονάχος του ὁ γέρο-καπετάνιος θὰ τὰ γέμιζε, θὰ τὰ τάπωνε. Μονάχος του θἄφκιανε τὸ ἀλεβιζότο, τὴν τσιμπίδα καὶ τὸ φισφίσι καὶ ἀπάνω στὴ στιγμὴ ποὺ θὰ σήμαινε ἡ καμπάνα τοῦ Ἅη Σώστη θὰ τοὺς ἔδινε φωτιὰ κραυγάζοντας μὲ ἐνθουσιασμό: «Φωτιὰ στὰ κανόνια...».

Ἀπὸ τὶς διηγήσεις τοῦ καπετὰν Μάνου ἐμεῖς ξέραμε τί σήμαινε τὸ φοβερὸ παράγγελμα.

* * *

Στὰ 1825 ὅλες οἱ δικές μας νησιώτικες φλότες πάλευαν σκληρὰ καὶ ἄνισα μὲ τὶς ἀρμάδες τῶν ἐχθρῶν.

Ἐκεῖνο τὸ χρόνο ὁ καπετὰν Μᾶνος πολέμαγε μὲ τὸ καράβι του, τὸν «Ἀγαμέμνονα», στὴ φλότα μας κατὰ τὸν κάβο Πάπα.

Θυμᾶμαι τὴ διήγησί του ποὺ εἶχε τυπωθῆ βαθιὰ στὴν παιδική μου φαντασία.

«... Νυχτώνοντας ὀρτσάραμε κάτω ἀπ' τὰ καστέλλια. Οἱ Ἀγαρηνοὶ παράτησαν τὰ κανόνια καὶ ἀνοίχτηκαν ἀλάργα. Ὅλη νύχτα δὲν κλείσαμε μάτι... Ξημερώνοντας θἄρχιζε πάλι ὁ πόλεμος καὶ τὰ καράβια τὰ ἐχθρικὰ ἤντουσαν πολλὰ καὶ μεγάλα καὶ 'μεῖς ἔπρεπε ν' ἀνοίξουμε δρόμο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὰ κανόνια μας. Ὅλη νύχτα γεμίζαμε φυσέκια τῶν κανονιῶν... Γεμίσαμε 65, εἴχαμε κι' ἄλλα 50 ἕτοιμα. Μετρήσαμε τὰ λιανά μας ἅρματα· βρέθηκαν 51 ντουφέκια, 12 τρομπόνια, 31 πιστόλες καὶ 49 σπαθιὰ καὶ μαχαίρια καὶ τσεκούρια. Γευίσαμε τὰ ντουφέκια, τὰ τρομπόνια καὶ τὶς πιστόλες καὶ ἀκονίσαμε τὰ σπαθιά, τὰ μαχαίρια καὶ τὰ τσεκούρια. Τὶς προάλλες στὴ θάλασσα τοῦ Ματαπᾶ κιντυνέψαμε ἀπὸ σάλτο, ποιὸς ἤξερε τί θὰ γινότανε τὴ μέρα...

»Ξημερώνοντας ὁ κομαντάντες μολάρησε τὸ παρουκέτο καὶ μιὰ κανονιά. Αὐτὸ ἤτανε σινιάλο νὰ σηκώσουμε τὶς ἄγκουρες. Σὲ λίγο μολάρησε τὴ γάμπια καὶ δεύτερη κανονιά, σινιάλο γιὰ νὰ σαλπάρουμε. Τρίτο σινιάλο, κόντρα μετζάνα ἐσάδα μὲ κανονιὰ ἀρχίσαμε νὰ ἀρματζάρουμε. Ἀνοιγόμαστε... τέταρτο σινιάλο, σκότες τῆς γάμπιας κατσάδες μὲ κανονιά, ἤτανε νὰ βγοῦνε τὰ καράβια ὅπου εἶναι ἐμπρὸς καὶ σοταβέντο πρωτήτερα ἀπὸ τὰ ἄλλα...

* * *

»Βγήκαμε πρῶτοι ἀπάνω στὸν ὀχτρό. Τὸν βλέπουμε δέκα μίλλια λεβάντε. Ἤτανε σηκωμένος στὰ πανιά. Καράβια 36. Ὁ ἥλιος ἀνέβηκε καὶ τὰ κανόνια βρόνταγαν κατάπλωρα καὶ στὶς μάσκες. Ὁ λεβάντες θέριεψε καὶ ἡ λίνα μας χάλασε, χάλασε καὶ ἡ λίνα τοῦ ὀχτροῦ. Κατὰ τὸ γιόμα τοὺς πήραμε τὸν ἀγέρα. Τώρα χτυπιώμαστε σόπρα γάμπια (ἐκ τοῦ συστάδην μὲ βόλτες),ὡς που φτάνανε οἱ μπάλες καὶ τὰ μισδράλια...».

Καὶ ὅσο ἔμπαινε στὴ ναυμαχία τόσο ἄναβε ἡ ψυχή του.

Τὰ μάτια του ἀγρίευαν, τὸ κορμί του ὁλόκληρο ταραζότανε καὶ μὲ τὰ μακριὰ σκελετωμένα χέρια του ἀνέμιζε, σὰν νάδινε διαταγὲς στοὺς κανονιέρηδες καὶ στοὺς ναῦτες τοῦ πολεμικοῦ του καραβιοῦ...

«Πρώτη μπαταρία δεκαοχτὼ κανόνια, φώναξε μὲ ἐνθουσιασμό... δεύτε-

Γράμματα στους νέους

ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ἡ στενὰ λογικὴ ἀντίληψι τῆς ζωῆς, ἡ πρακτική, ἡ ὑπολογιστική, ἐσαρώθηκε καὶ πάλι αὐτὲς τὶς ὡραῖες γιορτινὲς μέρες. Ἐγκρίνιασε ἀκόμη γιὰ μιὰ φορὰ γιὰ τὶς διάφορες προετοιμασίες τοῦ σπιτιοῦ, ἐπλήρωσε μὲ ἀπροθυμία τὰ ἔξοδα τῶν κουραμπιέδων καὶ τῆς βασιλόπητας, ἐχαμογέλασε εἰρωνικὰ γιὰ τὴν ἀφελῆ ἀναμονὴ τοῦ Ἅη Βασίλη ἀπὸ τὰ παιδιά, ἐσχολίασε μὲ δυσφορία τὴν περιττὴ δαπάνη γιὰ τὰ δῶρα. Στὸ τέλος ὅμως ἐπαρασύρθηκε κι᾿ αὐτὴ ἀπὸ τὴ δυνατὴ πνοὴ τῆς χαρᾶς, ἀπὸ τὸ πλατὺ κι᾿ ἀκατάσχετο ρεῦμα τῶν ἁγνῶν αἰσθημάτων, ποὺ κυκλοφοροῦν ἐντατικὰ γύρω καὶ μέσα στὸν ἄνθρωπο αὐτὲς τὶς μέρες. Κι᾿ ἐξαφανίστηκε σὰν ἕνα ξερὸ μαραμμένο φύλλο μέσα στὸ ποτάμι, σὰν τὸ σκοτάδι ποὺ λυώνει καὶ χάνεται μέσα στὸ φῶς.

Θυμοῦμαι ἕναν ἐκλεκτό μου φίλο — ἕναν σοβαρό, αὐστηρὸ καὶ τετράγωνο ἄνθρωπο, ἀνώτερον ὑπάλληλο τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης — ποὺ δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἐπιτρέψη στὰ παιδιά του νὰ στήσουν στὸ σπίτι Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Μὲ τὸ θετικὸ μυαλό του, ποὺ ἐτράφηκε, χρόνια ὁλόκληρα στὴν Τράπεζα, μὲ ἀριθμοὺς καὶ ὑπολογισμούς, δὲν μποροῦσε νὰ βρῇ κανέναν σκοπό, κανένα λόγο σ᾿ αὐτὸ τὸ «ἄσκοπο καὶ περιττὸ» ἔθιμο. Ἔφερνε μόνο στὰ παιδιά του πρακτικὰ καὶ χρήσιμα δῶρα, ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία καὶ τὶς ἀνάγκες τοῦ καθενός. Κι᾿ ἐκεῖνα τὰ δέχονταν βέβαια μ᾿ εὐχαρίστησι, ἀλλὰ χωρὶς κανένα ξέσπασμα χαρᾶς, χωρὶς τὸ ὑπέροχο ἐκεῖνο ἀναγάλλιασμα, ποὺ ἀναστατώνει τὴν παιδικὴ ψυχὴ καὶ ξεχειλίζει καὶ χύνεται ἔξω ἀπ᾿ αὐτὴν μὲ τὶς πιὸ χαριτωμένες, τὶς πιὸ ἀγαπημένες θωρυβώδεις ἐκδηλώσεις.

Ὥσπου μιὰ μέρα ἔγινε τὸ θαῦμα. Μερικὲς φιλικὲς οἰκογένειες ἤμαστε συγκεντρωμένες στὸ σπίτι ἑνὸς ἄλλου κοινοῦ φίλου, ἑνὸς καλλιτέχνη μουσικοῦ, ποὺ τὰ παιδιά του εἶχαν ἑτοιμάσει ἕνα ὡραῖο Χριστουγεννιάτικο δέντρο. Στὸ τέλος ὁ ἴδιος ὁ νοικοκύρης, ντυμένος σὰν Ἅη - Βασίλης, παρουσιάστηκε στὰ παιδιὰ καὶ τοὺς μοίρασε διάφορα μικρὰ δῶρα. Καὶ γύρω μας ξέσπασε ἡ πιὸ ὡραία χαρά, τὸ πιὸ ζωντανὸ γέλιο. Ὁ φίλος μας ὁ τραπεζιτικός, ποὺ παρακολουθοῦσε στὴν ἀρχὴ μ᾿ ἐπιφυλακτικότητα καὶ δυσπιστία, ἄρχισε νὰ κυττάζῃ μ᾿ ἔκπληξι τὶς θορυβώδεις ἐκδηλώσεις τῆς χαρᾶς, ποὺ χωρὶς ἴσως ὁ ἴδιος νὰ τὸ θέλη, χωρὶς πάντως νὰ τὸ καταλαβαίνῃ, ἀντανακλοῦσε ἕνα ἁπαλὸ φωτεινὸ χαμόγελο στὸ σοβαρὸ πρόσωπό του. Κι᾿ ὅταν ὁ Ἅη - Βασίλης χάρισε καὶ στὸ μικρότερο παιδὶ τοῦ φίλου μας ἕνα μικροσκοπικὸ αὐτοκινητάκι, καὶ τὸ παιδάκι, νομίζοντας πὼς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Ἅη - Βασίλης, πλησίασε συγκινημένο καὶ παίρνοντας τὸ δῶρο του τοῦ φίλησε τὸ χέρι, ὁ φίλος μας ὁ τραπεζιτικός, ὁ σοβαρός, ὁ αὐστηρός, ὁ ἀλύγιστος, ἔτρεξε ξαφνικὰ κοντά του, τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὄσφιξε καὶ τὸ φίλησε ἐπανειλημμένα.

Ἀπὸ τότε, κάθε χρόνο, τὸ ὡραιότερο, τὸ πλουσιώτερο, τὸ πολυτελέστερο Χριστουγεννιάτικο δέντρο τὸ ἔστηνε ὁ φίλος μας. Ἦταν ἕνα θαυμάσιο πανηγύρι χαρᾶς καὶ γέλιου. Ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, μέσα σὲ μιὰν ἐξαίσια ἀτμόσφαιρα, ζούσαμε ὑπέροχες στιγμὲς συγκινήσεως κι᾿ ἐξάρσεως. Καὶ περισσότερο ἀπ᾿ ὅλους ὁ ἴδιος ὁ φίλος μας, ποὺ παιδὶ ἀνάμεσα στὰ παιδιά, γελῶντας καὶ παίζοντας μαζί τους, ντυνόταν στὸ τέλος Ἅη - Βασίλης καὶ φορτωμένος δῶρα, ἕνα σωρὸ «ἄχρηστα καὶ περιττὰ» δῶρα, τὰ μοίραζε στὰ παιδιά, λέγοντας στὸ καθένα ἀπὸ λίγα λόγια, κἄποτε καὶ στίχους, ποὺ δὲν εἶχαν βέβαια σχέσι μὲ τὴν ποιητικὴ τέχνη, μὰ ποὺ ἦταν Ποίησι, ἡ ἁγνὴ κι᾿ ἀληθινὴ ποίησι τῆς ψυχῆς.

Φίλοι μου. Δὲν εἶναι φαντασία παιδικὴ ὁ Ἅη - Βασίλης. Ἔρχεται πραγματικὰ καὶ μᾶς βρίσκει, ἔρχεται ὄχι μόνο μιὰ φορὰ τὸν χρόνο, ἀλλὰ κάθε ὥρα καὶ κάθε στιγμή, κι᾿ εἶναι πάντα ἕτοιμος νὰ μᾶς φέρῃ τὰ δῶρα του. Ἀρκεῖ νὰ εἶναι καθαρὴ ἡ ψυχή σας. Ἀρκεῖ νὰ μὴ τὴν ἔχῃ πνίξει ὁ στενὸς καὶ κρύος ὑπολογισμός, ὁ στεγνὸς καὶ ταπεινὸς ἐγωϊσμός. Ἐκεῖ, στὸ τζάκι τοῦ σπιτιοῦ — τὸ ὡραῖο σύμβολο τῆς οἰκογενειακῆς θαλπωρῆς — ἐβάζαμε ἄλλοτε, τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς, τὰ παπούτσια μας, γιὰ ν᾿ ἀποθέτῃ μέσα σ᾿ αὐτὰ ὁ ἅγιος τὰ δῶρα του. Ἂς βάλουμε τώρα στὴν ἴδια θέσι τὴν ψυχή μας. Ἂς τὴν βάζουμε συχνά, ἂς τὴν βάζουμε πάντα κοντὰ στὴ ζωογόνο κι᾿ ἀναγεννητικὴ ζεστασιά της. Ὁ ἅγιος θ᾿ ἀποθέτῃ μέσα της τὰ θεῖα δῶρα του, τὰ δῶρα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς χαρᾶς.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

ρη μπατάγια εἴκοσι τρία κανόνια, τρίτη μπατάγια τριάντα ἕξη κανόνια... φλόγες καὶ καπνὸς μᾶς ἔπνιγαν, σύγνεφα μᾶς σκεπάζανε. Στὸ ξάνοιγμα βρεθήκαμε κατάπαντα σὲ δυὸ φρεγάτες... Χανόμαστε... Φωτιὰ καὶ σίδερο γύρω. Μπάλες μούγγριζαν, μυδράλια οὔρλιαζαν... Μᾶς κόψανε τὴ ράντα, μᾶς τσακίσανε τὸ κανόνι τῆς προύβας, μᾶς κατάκοψαν τὰ παταράτσα, μᾶς σπάσανε τὴν κόντρα μετζάνα τοῦ φλόκου... Βόηθα Παναγιὰ Παρθένα, βόηθα Ἅη Νικόλα... χανόμαστε. Μιὰ φρεγάτα ἔπεσε νὰ διπλαρώσῃ... Θὰ μᾶς πάταγε...».

Καὶ στὴν ὁρμὴ τῆς παραφορᾶς του, σὰν νὰ ξύπναγαν μέσα του οἱ ἀληθινὲς στιγμὲς τοῦ κινδύνου, φώναξε ἄγρια τὴν κραυγὴ τοῦ καπετάνιου, τὴ διαταγὴ δηλαδὴ ποὺ δίνανε οἱ καπετάνιοι ἅμα βρισκόντουσαν στὸν κίνδυνο νὰ πατηθῇ τὸ καράβι τους ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

...«Τἄρματα στὴν κουβέρτα!...».

Ἄνοιγαν τότε τ᾿ ἀμπάρια καὶ τὴ μπαρουτοθήκη καὶ κουβάλαγαν ἀπάνω στὴν κουβέρτα τρομπόνια, ντουφέκια, πιστόλες, σπαθιά, μαχαίρια, τσεκούρια. Τὸ κανόνι σώπαινε τὴ στιγμὴ ἐκείνη, κι᾿ ἂν ὁ ἐχθρὸς σαλτάριζε στὸ καράβι ἄρχιζε ἄγριο σκότωμα.

Ἡ μπαρουτοθήκη ἦτανε ἀνοιχτὴ καὶ ὁ καπετάνιος ἅμα ἔβλεπε τὴν ἀπελπισιὰ πιστόλιζε πάνω στὸ μπαροῦτι. Ὅλοι τότε, σκοτωμένοι, λαβωμένοι, ζωντανοί, νικηταί, ἡττημένοι τιναζόντουσαν στὸν ἀέρα.

Καὶ ὁ καπετὰν Μᾶνος, ποὺ ζωντάνευαν οἱ τραγικὲς στιγμὲς τοῦ φοβεροῦ κινδύνου στὴν ψυχή του, θάρρευε πὼς βρισκότανε ἀπάνω στὸ καράβι του... Θάρρευε πὼς πολεμοῦσε, πὼς ἦτανε καθὼς καὶ τότε ἀποφασισμένος νὰ πιστολίσῃ τὴ μαύρη καὶ γυαλιστερὴ μπαρούτη καὶ νὰ τινάξῃ νικητὲς καὶ νικημένους στὸν ἀγέρα...

* * *

Καὶ ᾿μεῖς παιδιὰ τὸν ἀκούγαμε, τὸν θαυμάζαμε καὶ ἡ ψυχή μας ἄναβε ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἡ καρδιά μας σφοδροχτυποῦσε ἀπὸ συγκίνησι.

Μὰ κεῖνο τὸ χρόνο ἦτανε γραφτὸ ὁ καπετὰν Μᾶνος νὰ γιορτάσῃ τὴ στερνὴ πρωτοχρονιὰ τῆς ζωῆς του, καὶ ἡ μοῖρα τοῦ χάρισε τὸ θάνατο ποὺ ποθοῦσε ἡ ψυχὴ κάθε παληοῦ πολεμιστοῦ, τὸ θάνατο τοῦ στρατιώτη.

Ξημέρωνε πρωτοχρονιά.

Σ᾿ ὅλο τὸ λιμάνι τὰ καράβια εἴχανε σηκώσει τὶς παντιέρες τους. Ὁ καπετὰν Μᾶνος φόρεσε τὰ γιορτινά του ροῦχα καὶ ἀπὸ τὸ χάραμα ἦτανε στὴν τάπια. Γιόμισε τὰ τέσσερα κανόνια τὰ παληὰ καὶ περίμενε τὶς καμπάνες ποὺ θὰ σήμαιναν ἅμα στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἅη Σώστη ψαλλότανε ἡ δοξολογία στὸ Θεό, τὸν προστάτη καὶ σωτῆρα μας.

Μόλις σήμαινε ἡ καμπάνα ὁ καπετὰν Μᾶνος θὰ φώναζε μὲ τὴ βαρειὰ φωνή του, ποὺ μισότρεμε ἀπὸ τὴ συγκίνησι καὶ τὰ γηρατειά:

«Γειὰ χαρὰ στὸ νέο χρόνο!... Φωτιὰ στὰ κανόνια!...».

Κρατῶντας τὸ ἀλεβιζότο ἔβαλε φωτιὰ στὸ πρῶτο κανόνι...

Μιὰ φλόγα χύθηκε ἀλλοιώτικη, ὄρθια στὸν οὐρανό. Τὸ κανόνι τὸ παληό, τὸ σκουριασμένο, ἔσπασε καὶ τίναξε κομμάτια τὸ σίδερο δῶθε ᾿κεῖθε.

Ὁ γέρο - καπετάνιος, ὁ ψηλόλιγνος, λυγίστηκε καὶ σωριάστηκε μπρούμυτα στὴν τάπια.

Τρέξαμε καὶ τὸν ἀνασηκώσαμε.

Μὲ μάτια μισάνοιχτα ψιθύρισε δυὸ φορὲς μισόσβηστα:

«Γειὰ χαρὰ παιδιά μου!... Γειὰ χαρὰ τὸ νέο χρόνο!...».

Αὐτὰ ἦτανε τὰ στερνά του λόγια καὶ τὸ τελευταῖο κανόνι τοῦ γέρο - καπετάνιου.

Τὸ χαρμόσυνο κανόνι τῆς πρωτοχρονιᾶς!

Γεώργιος Ἀσπρέας

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΠΑΙΓΝΙΔΙ

(Πρωτοχρονιάτικο διήγημα)

Τὸ λέγω πρῶτο γιατ' εἶναι τὸ πρῶτο ποὺ θυμᾶμαι. Ἄλλα, ποὺ θὰ μοῦ χάρισαν πρωτύτερα, τὰ ξέχασα· μ' αὐτὸ μένει στὴ θύμησί μου τόσο ζωηρά!

Ἦταν λοιπὸν ἕνας πίθηκος, ποὺ κι' ἄλλη φορὰ μίλησα γι' αὐτόν. Θᾶμουν πάρα πολὺ μικρός, γιατὶ οἱ γονεῖς μου μὲ εἶχαν ἀκόμα στὴν κάμαρά τους. Καὶ θᾶταν πάρα πολὺ πρωΐ, γιατ' ἤμουν ἀκόμα στὸ κρεββατάκι μου κι' ἔβλεπα τὸ γαλάζιο τοῖχο τῆς κάμαρας στολισμένο ἀπὸ μιὰ ρόδινη γραμμή, ποὺ τὴν ἔκαναν βέβαια οἱ πρῶτες ἀχτῖδες τοῦ ἥλιου. Ὁ πατέρας μου ἦταν σηκωμένος.

— Ξύπνησες; μοῦ λέει. Στάσου νὰ σοῦ δώσω κάτι ποὺ σοῦ ἔφερε ὁ Ἅη Βασίλης. Σήμερα εἶναι Πρωτοχρονιά...

Κι' ἀνοίγοντας ἕνα ντουλαπάκι ὅπου φυλάγουνταν τὰ ροῦχα μου, ἔβγαλε τὸν πίθηκο, καὶ πρὶν μοῦ τὸν δώση, τὸν ἔπαιξε λίγο μπροστά μου γιὰ νὰ ἰδῶ πῶς ἔκανε...

Ἔμεινα ἔκθαμβος. Καθὼς ὁ πατέρας μου ζουλοῦσε μὲ τὰ δάχτυλα τὴ βάσι του — ἕνα σανιδένιο κουτάκι μὲ ἄσπρο πετσὶ στὰ πλάγια, ποὺ θὰ εἶχε μέσα σοῦστες — ὁ πίθηκος γρύλλιζε, ἀνοιγόκλεινε τὰ μάτια του κι' ἀνεβοκατέβαζε τὸ ἕνα του χέρι ποὺ κρατοῦσε ἕνα μακρουλὸ πρασινοκίτρινο πρᾶγμα. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα — κάτι φαγώσιμο βέβαια — ἔμπαινε μιὰ στιγμὴ στὸ στόμα του καὶ ξανάβγαινε.

— Βλέπεις; ἐξακολούθησε ὁ πατέρας μου. Εἶναι πίθηκος καὶ νὰ τρώῃ τὴ μπανάνα του... Νά· πάρ' τον καὶ κάνε τον καὶ σὺ πάνω - κάτω νὰ τρώῃ. Ἀλλὰ ὄχι πολὺ συχνὰ μὴ στομαχιάσῃ. Ἀκοῦς;

Τὸν ἅρπαξα, κι' ἀμέσως ἄρχισα νὰ ζουλῶ τὸ κουτάκι — δὲν μοῦ ἦταν δύσκολο — γιὰ νὰ τὸν κάνω νὰ τρώῃ ἀνοιγοκλείνοντας τὰ μάτια του καὶ γρυλλίζοντας ἀπὸ εὐχαρίστησι... Δὲν πίστεψα πῶς ἂν τὸ ἔκανα πολὺ συχνά, ὁ πίθηκός μου θὰ στομάχιαζε. Δὲν ἔβλεπα πῶς κάθε φορὰ ἡ μπανάνα ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στόμα του ἀπείραχτη; Κι' ἐξακολούθησα νὰ τὸν παίζω χωρὶς διακοπή...

Ἀλλὰ σιγὰ - σιγὰ ἡ πρώτη γοητεία ἄρχισε νὰ διαλύεται. Ἔβλεπα καθαρὰ πὼς ὁ πίθηκός μου, ποὺ στὴν ἀρχὴ μοῦ φάνηκε σὰ ζωντανός, ἦταν ψεύτικος, καὶ πῶς ὅ,τι ἔκανε ἦταν ἀπὸ κάποιο μηχανισμὸ ποὺ ἔκρυβε μέσα του. Τί, κουτὸς ἤμουν;... Πρόσεξα μάλιστα καλύτερα καὶ παρατήρησα πὼς τὰ μάτια του οὔτε τὰ ἔκλεινε καθαυτὸ οὔτε τὰ ἄνοιγε, γιατὶ βλέφαρα ποὺ νὰ κουνιοῦνται δὲν εἶχε· μόνο οἱ βολβοὶ μὲ τὸ παίξιμο ἀναποδογυρίζουνταν, καὶ τότε φαινόταν τὸ πίσω τους μέρος, ὅπου ἦταν ζωγραφισμένα τὰ κλειστὰ βλέφαρα, γιὰ νὰ ξαναρθοῦν ἀμέσως στὴ θέσι τους καὶ νὰ φανοῦν πάλι οἱ μαῦρες γυάλινες κόρες.

Παρατήρησα ἀκόμα πὼς τὸ χέρι ποὺ κουνιῶταν δὲν ἦταν κολλημένο στὸν ὦμο σὰν τὸ ἄλλο τὸ ἀκίνητο — ξέχασα νὰ πῶ πὼς ὁ πίθηκος καθόταν στὴ βάσι του σταυροπόδι — παρὰ χωριζόταν ἐκεῖ, πάνω ἀπὸ μιὰ κοψιά, ποὺ ἔχασκε λίγο καὶ διακρινόταν ἀπὸ μέσα κάποιο συρματάκι... Ὅσο γιὰ τὴν κραυγή, γρήγορα κατάλαβα πὼς κι' αὐτὴ δὲν ἔβγαινε ἀπὸ τὸ στόμα καὶ τὸ λαιμὸ τοῦ πιθήκου, παρ' ἀπὸ τὴ βάσι, πού, καθὼς εἶπα, ἦταν ἕνα κουτάκι μὲ σοῦστες, κι' ἀπὸ κάτω εἶχε μιὰ τρυπίτσα σκεπασμένη μὲ λεπτὸ κίτρινο μέταλλο...

Καὶ τότε, φυσικώτατα, μοῦ γεννήθηκε ἡ περιέργεια νὰ ἰδῶ πῶς ἦταν αὐτὸς ὁ μηχανισμός, ἤ, νὰ πῶ καλύτερα, τί εἶχε μέσα ὁ πίθηκός μου ποὺ τὸν ἔκανε, ἔστω καὶ ψεύτικα, νὰ ζωντανεύῃ. Κι' ἄλλες φορὲς βέβαια θὰ μοῦ εἶχαν γεννηθῆ παρόμοιες περιέργειες καὶ πολλὰ παιγνίδια θὰ εἶχα χαλάσει γιὰ νὰ ἰδῶ τί εἶχαν μέσα. Ἀλλὰ καθὼς εἶπα, ὁ πίθηκος εἶναι τὸ πρῶτο ποὺ θυμοῦμαι.

Τὰ παιδιὰ εἶναι σοφὰ στὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς. Ἀμέσως κατάλαβα πὼς τὸ πρῶτο ποὺ εἶχα νὰ κάμω, γιὰ νὰ φέρω στὸ φῶς τὸν κρυμμένο μηχανισμό, ἦταν νὰ σπάσω, ν' ἀνοίξω τὸ κουτάκι. Βρῆκα λοιπὸν τὸ μέρος ὅπου τὸ μονοκόμματο ἄσπρο πετσί, στὰ πλευρὰ τοῦ ξύλινου αὐτοῦ κουτιοῦ, ἦταν κολλημένο. Εὔκολα τὸ ξεκόλλησα μὲ μιὰ καρφίτσα. Ἔπειτα ἔπιασα τὴν ἄκρη καὶ τὴν τράβηξα μ' ὅλη μου τὴ δύναμι: τὸ πετσάκι, σὰ λουρίδα, ἀποσπάσθηκε ἀπ' ὅλες τὶς πλευρές, καὶ τὸ κουτάκι δὲν ἦταν πιὰ παρὰ δυὸ σανιδίτσες...

Τότε εἶδα κάτι σύρματα περιπλεγμένα παράξενα πού, στερεωμένα στὴν κάτω σανίδα, περνοῦσαν ἀπὸ μιὰ τρύπα τῆς ἀπάνω καὶ χάνουνταν. Μὰ ποῦ πήγαιναν, ποῦ τελείωναν αὐτὰ τὰ σύρματα; Μέσα στὸ σῶμα τοῦ πιθήκου, ποὺ ἦταν βέβαια κούφιο. Ὥστε γιὰ νὰ τὰ ἰδῶ ὅλα δὲν εἶχα παρὰ νὰ ξεκολλήσω καὶ τὸν πίθηκο ἀπὸ τὴ βάσι του!

Πιὸ δύσκολο αὐτὸ γιὰ τὰ μικρά μου χέρια. Ἀλλὰ τὸ κατάφερα σιγὰ - σιγὰ μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς ψαλιδιοῦ, ξύνοντας γύρω - γύρω τὴν ψαρόκολλα. Ἔπειτα ἄρχισα νὰ τραβῶ τὸ κούφιο σῶμα, γιὰ νὰ τὸ ἀποσπάσω ὁλωσδιόλου ἀπὸ τὰ σύρματα ποὺ τὸ κρατοῦσαν ἀκόμα ἑνωμένο μὲ τὸ κουτί. Ἐπιτέλους, μὲ κόπο, τὸ κατάφερα κι' αὐτό. Καὶ τότε εἶδα κάτι ποὺ μοῦ ἔκαμε φρίκη: Στὴν ἄκρη ἑνὸς σύρματος, τοῦ πιὸ χοντροῦ, ἦταν καρφωμένα τὰ μάτια! Ἕνας ἄσπρος σβῶλος — οἱ δυὸ βολβοὶ μαζί, ποὺ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος εἶχαν τὶς μαῦρες γυάλινες κόρες κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο τὰ ζωγραφισμένα κλειστὰ βλέφαρα!

Χωρὶς νὰ θέλω, κοίταξα τὸν πίθηκο στὸ πρόσωπο. Ἀλλοίμονο! Στὴ θέσι τῶν ματιῶν δὲν ἦταν τώρα παρὰ δυὸ ἄδειες ἀπαίσιες τρύπες!

Πόσο λυπήθηκα καὶ μετάνοιωσα ποὺ τὸν εἶχα τυφλώσει! Ἀλλὰ τοῦ κάκου προσπάθησα νὰ τὸν ἐπανορθώσω. Οὔτε τὸ σῶμα μπόρεσα νὰ ξαναβάλω στὴ θέσι του, γιατὶ δὲν ἄφιναν τὰ στραβωμένα σύρματα, οὔτε τὰ σύρματα, γιατὶ δὲν ἄφινε τὸ σῶμα, ποὺ δὲν τὰ ἔπαιρνε πιά. Καὶ μὴ ἔχοντας τί ἄλλο καλύτερο νὰ κάμω, ἐξακολούθησα γιὰ διασκέδασι τὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγην ὥρα, τὸ θαυμάσιο παιγνίδι μου ἦταν συντρίμμια καὶ κομμάτια. Καὶ τώρα ἔπαιζα μ' αὐτά: Στριφογύριζα τὰ σύρματα, κυλοῦσα τὸ σβῶλο στὸ τραπέζι — κακόμοιρα μάτια! — ἔστηνα ἢ ξάπλωνα τὸ σῶμα, καὶ φυσοῦσα στὴν τρυπίτσα τοῦ κουτιοῦ μὲ τὸ κίτρινο μέταλλο. Ἔ, ἡ σφυρίχτρα αὐτὴ ἦταν τὸ μόνο ποὺ δὲν εἶχα χαλάσει· κι' ἔτσι ἄκουγα πάλι τὴν κραυγὴ τοῦ πιθήκου ὅπως καὶ τότε ποὺ ζουλοῦσα τὸ κουτάκι του.

Μ' αὐτὸ ἦταν ὅλο. Πίθηκος ν' ἀνοιγοκλείνῃ τὰ μάτια του καὶ νὰ τρώῃ τὴ μπανάνα του γρυλλίζοντας ἀπὸ εὐχαρίστησι, δὲν ὑπῆρχε πιά. Ἡ γοητεία εἶχε χαθῆ γιὰ νὰ ἱκανοποιηθῆ μιὰ παιδιάστικη περιέργεια. Τὸ μυστήριο εἶχε ἐξιχνιασθῆ γιὰ νὰ δώσῃ μιὰ ἀπογοήτευσι.

Αὐτὴ εἶναι ἡ θλιβερὴ — καὶ διδακτικὴ — ἱστορία τοῦ πρώτου μου παιγνιδιοῦ...

Γρηγ. Ξενόπουλος
τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν

Ἱστορικαὶ ἐπέτειοι

Η ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ

Ἡ Πρωτοχρονιὰ τοῦ 1913 γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ποὺ διεκδικοῦσε τότε ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ τὸ ὑπόδουλο Ἐθνικὸ ἔδαφος, μπῆκε.... φέρνοντας μιὰ τρομακτικὴ εἴδησι, ποὺ ἔφερε τὴν ἀναστάτωσι, σὲ Κυβέρνησι καὶ σὲ λαό.

Τὴν εἶχαν πάθει ἄσχημα οἱ νικηταὶ τῆς Ἕλλης!

Τοὺς τὴν εἶχε σκάσει ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα!...

Τὸ «Χαμηδιέ», τὸ τούρκικο καταδρομικό, τὴν νύχτα τῆς 2 Ἰανουαρίου κατάφερε νὰ βγῆ ἀπὸ τὰ Στενὰ χωρὶς νὰ τὸ πάρουν εἴδησι τὰ δικά μας ἀντιτορπιλλικά, ποὺ ἔκαναν ἐκεῖ κοντὰ τὶς περιπολίες τους. Πέρασε στὸ Αἰγαῖο καὶ τράβηξε μάλιστα κατ' εὐθεῖαν στὴ Σῦρο καὶ κεῖ ἔκαμε ἕνα ἐντυπωσιακὸ βομβαρδισμὸ τῆς «Μακεδονίας», τοῦ ὑπερωκεανείου, ποὺ ἦταν ἐξωπλισμένη καὶ ναυλοχοῦσε στὸ λιμάνι τῆς Ἑρμουπόλεως.

Ὅλοι τὰ ἔχασαν τότε... Καὶ γιὰ νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια δὲν ἦταν μικρὸ τὸ κατόρθωμα αὐτὸ τοῦ «Χαμηδιέ», ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ δημιουργήση χίλια δυὸ ζητήματα στὴν παληὰ Ἑλλάδα, βομβαρδίζοντας καὶ τὴν Ἀθήνα ἀκόμη, παρ' ὅλα τὰ μέτρα ποὺ ἐλήφθησαν...

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ τύπος καὶ οἱ ἐπιθεωρησιογράφοι τῆς ἐποχῆς βρῆκαν τρόπο νὰ διασκεδάσουν τὶς ἀνησυχίες!

Ὁ Σουρῆς στιχουργοῦσε στὸ «Ρωμηό».

> Ἦλθε μέσα στὰ νερά μας
> διασκέδασι ὡραία.
> Γιὰ φαντάσου τὴ χαρά μας
> νἄλθη καὶ στὸ Φαληρέα!
>
> Συλλογίσου Στοκοφίσι:
> Τί καλὸ τὸ ριζικό σου,
> νὰ ἔλθῃ νὰ βαμβαρδίσῃ
> καὶ τὸ σπίτι τὸ δικό σου.

Μὰ δὲν εἶχε δίκηο ὁ σατυρικός μας ποιητής. Τὰ πράγματα δὲν ἦταν γιὰ γέλια...

Βέβαια τὸ «Χαμηδιέ», σὰν Πειρατικό, ἔκανε μόνο τὶς ἐμφανίσεις του ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δημιουργήσῃ κανένα νεώτερο ἀνδραγάθημα...

Μὰ τὸ «Χαμηδιέ» δὲν εἶχε ἐπιθετικοὺς σκοπούς!

Ἤθελε ἁπλῶς νὰ ρίξῃ σὲ παγίδα τὸν Ἑλληνικὸ στόλο. Ἡ ἔξοδός του ἦταν ἕνα τέχνασμα, ποὺ θὰ ἦταν περίφημο ἂν οἱ ἁρμόδιοι ἡγέται δὲν τὸ ὑπωψιάζονταν ἐγκαίρως, καὶ παρεσύροντο ἀπὸ τὸ δόλωμα, ποὺ τόσο τεχνικὰ τοὺς εἶχε ρίξει τὸ τούρκικο ἐπιτελεῖο.

Ἡ Τούρκικη ἀρμάδα μετὰ τὴν ἧττα της στὴ ναυμαχία τῆς Ἕλλης, νόμισε πὼς ἔπρεπε νὰ σώσῃ τὴν τιμή της βγαίνοντας στὸ Αἰγαῖο ἀνενόχλητη ἢ τοὐλάχιστον μὲ μικρὴ ἀντίστασι. Ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ κατάφερνε; Τὸ σχέδιο ἦταν ἁπλούστατο. Τὸ «Χαμηδιέ» θὰ ἔβγαινε ἀπὸ τὰ Στενὰ — ὅπως καὶ τὰ κατάφερε — θὰ ἔκανε κανένα βομβαρδισμὸ — ὅπως καὶ ἔκαμε — καὶ θὰ δημιουργοῦσε, — ὅπως καὶ ἐδημιούργησε — μιὰ ἀναστάτωσι καὶ θὰ ἔσπειρε — ὅπως καὶ ἔσπειρε — τὸν ἐκνευρισμὸ στὸν Ἑλληνικὸ στόλο.... Καὶ πίστεψε ἀκόμη ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα πὼς ἐπάνω στὸν ἐκνευρισμὸ θὰ ἦτο εὔκολο νὰ τὴν πάθουν οἱ Ἕλληνες. Θὰ κυνηγοῦσαν τὸ «Χαμηδιέ» καὶ θὰ ἄφηναν τὰ Στενὰ χωρὶς περιπολίες ἀρκετὲς νὰ συγκρατήσουν τὴν ἀποφασισμένη ἔξοδο τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδας.

Μὰ λογάριασαν χωρὶς τὸν ξενοδόχο στὴν ὑπόθεσι αὐτή, δηλαδὴ τὴν σύνεσι ἐκείνων ποὺ διηύθυναν τὰ ναυτικά μας πράγματα!... Γιατί, παρ' ὅλο τους τὸ ἐκνευρισμό, δὲν ἔχασαν τὴν ψυχραιμία τους καὶ ἄφησαν τὸ «Χαμηδιέ» νὰ κάνῃ τὶς βόλτες του στὸ Αἰγαῖο χωρὶς νὰ τοῦ δίνουν σημασία! Καὶ συγκρατήθηκαν στὰ Στενά, καιροφυλακτοῦντες στὴ Λῆμνο!...

Κι' ἡ ἀρμάδα τὴν ἔπαθε γιὰ δεύτερη φορά, γιατὶ πιστεύοντες κατάλληλη τὴν ψυχολογικὴ στιγμὴ μὲ τοῦ «Χαμηδιέ» τὸ κατόρθωμα, ἐπεχείρησε τὴν ἔξοδό της ἀπὸ τὰ Στενὰ τὸ πρωῒ τῆς 5 Ἰανουαρίου... Στὸ Μοῦδρο βρισκόταν ὁ «Ἀβέρωφ», ποὺ χρησίμευε καὶ ὡς ναυαρχίς, καὶ μόλις πῆρε τὸ πρῶτο ραδιοτηλεγράφημα διέταξε πολεμικὴ ἄπαρσι καὶ πρῶτος αὐτὸς βγῆκε πρὸς συνάντησιν τοῦ Τουρκικοῦ στόλου... Τὸν ἔφθασε σὲ ἀπόστασι 10 χιλιομέτρων, ὁπότε ὁ Ἕλλην Ναύαρχος ἔδωσε πρῶτος τὸ σύνθημα:

«Ἡ σημερινὴ ναυμαχία θὰ κρίνῃ τὴν τύχην ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Πολεμήσατε ὡς λέοντες!...».

Καὶ προχώρησαν. Οἱ Τοῦρκοι ἦσαν τὴν φορὰν αὐτὴν ἀποφασιστικοί! Εἶναι ἀποφασισμένοι κι' αὐτοὶ νὰ πολεμήσουν ὡς λέοντες καὶ θέλουν νὰ ξεπλύνουν τὸ ὄνειδος τῆς ναυμαχίας τῆς Ἕλλης...

Ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν δύο στόλων διαρκῶς καὶ γίνεται μικρότερη! Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Τουρκικοῦ στόλου προχωρεῖ τὸ «Μετζητιὲ» καὶ ἀκολουθεῖ τὸ «Μεσουδιέ»... Πρῶτο τὸ «Μετζητιὲ» βάλλει ἐναντίον τοῦ «Ἀβέρωφ», χωρὶς ὅμως καὶ νὰ παίρνῃ ἀπάντησι! Σὲ λίγο ρίχνει βολὲς τὸ «Μεσουδιέ»!...

Καὶ μόνον τότε ὁ «Ἀβέρωφ» ἀπαντᾶ μὲ μιὰ ὁμοβροντία...

Καὶ συγχρόνως τηλεγραφεῖ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ναυτικῶν:

«Ἀρχίζομεν πῦρ κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου».

Καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν Ν. Στράτος ἀπαντᾶ:

«Ὁ Θεὸς μαζί σας».

Καὶ ἡ ναυμαχία ἀνάβει πλέον! Σωστὴ κόλασις... ποὺ ἀναγκάζει καὶ τὸ «Μεσουδιὲ» νὰ στρίψῃ πρὸς τὰ Στενά!...

Σὲ λίγο ἀρχίζει ἡ ὑποχώρησις ὁλοκλήρου τοῦ Τουρκικοῦ στόλου!... ποὺ κατεδιώχθη μέχρι τῶν Στενῶν. Τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα ὑποχωροῦν φλεγόμενα... Οἱ Τοῦρκοι ναῦται ἀντὶ νὰ πολεμοῦν καταγίνονται μὲ τὴν κατάσβεσιν τῶν πυρκαϊῶν...

Ὁ ἡρωϊκὸς Ἕλλην ναύτης ἐπολέμησε μὲ ἀνδρείαν. Ἐπολέμησε μὲ γενναιότητα καὶ ψυχραιμίαν!

Μιὰ βόμβα ἐπὶ τοῦ «Ἀβέρωφ» εὑρίσκει τὸ σκάφος ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος τοῦ θεραπευτηρίου, ὅπου καὶ ἀνάβει πυρκαϊά...

Τὴν ἔκρηξιν τῆς βόμβας οἱ ἄνδρες τοῦ «Ἀβέρωφ» τὴν ὑποδέχονται μὲ ζητωκραυγὰς καὶ ἐνθουσιώδεις ἀναφωνήσεις. Ὁ ἴδιος ὁ Ναύαρχος στὴν ἔκθεσί του ἐξαίρει ἀκριβῶς αὐτὴν «τὴν λαμπρὰν διαγωγὴν τῶν πληρωμάτων, τὸ θάρρος, τὴν ψυχραιμίαν, τὴν ἀντοχὴν των εἰς τὰς κακουχίας καὶ ἐν γένει τὴν παντὸς ἐπαίνου ἀνωτέραν, τὴν ἀπερίγραπτον εἰς θαυμασμὸν διαγωγὴν ἁπάντων τῶν πληρωμάτων».

Σ' αὐτοὺς ἀκριβῶς ὀφείλεται ἡ ἐπιτυχία ποὺ ἐπετέλεσεν ὁ Στόλος μας μέσα στὶς 3 ὧρες τῆς ναυμαχίας, ποὺ ἐξησφάλισε τὴ Νίκη γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔδωσε στὴν Χώρα μας τὴν κυριαρχία ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου.

Ὁ ἀντίπαλος στόλος εἶχε κατατροπωθῆ... Δὲν ἠδυνήθη ἀπὸ τότε νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ πείραμα!

Ἀγγ. Μεταξᾶς

Στοὺς νέους τῆς Ε.Ο.Ν.

ΥΜΝΟΣ ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ

> Ὄνειρα φτερωμένα, νιᾶτα,
> τὴν ἀξετίμητη ἀρετή σας,
> γιὰ τὴν πατρίδα, στὴν ὁρμή σας,
> κρατήσετέ την φυλαχτό.
>
> Καὶ σεῖς, μικρότερα, κυττᾶχτε
> μπροστὰ στοὺς μεγαλείτερούς σας,
> φοβέρα νἆναι στοὺς ἐχτρούς σας,
> κι' εὐλογημένη ἀπ' τὸ Θεό.
>
> Τίποτες ἄλλο ἀπ' τὴν Πατρίδα!
> Δόξα καμμιὰ ἄλλη σὰν καὶ δαύτη,
> φωτιὰ ἱερὴ τὰ σπλάχνα ἀνάφτει,
> χτυπᾶ σὰν τὸ σφυρὶ ἡ καρδιά.
>
> Τὴν ὥρα ποὺ τὰ νιᾶτα ἀστράφτουν,
> στὴ μάχη ἀπάνω ἀντρειωμένα,
> κι' εἶναι ἡ Ἑλλάδα στοῦ καθένα
> τὰ μάτια, ὁλόφωτη, μπροστά...

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Ἡ ἡρωϊκὴ Φινλανδία

Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΧΙΛΙΩΝ ΛΙΜΝΩΝ

Ἡ Φινλανδία γεωγραφικῶς ἀποτελεῖ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῶν ἰδιοτύπου γεωγραφικῆς διαμορφώσεως χωρῶν τῆς Σκανδιναυϊκῆς πρὸς τὰς ἀπεράντους Ρωσικὰς πεδιάδας τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης.

Χώρα χαμηλὴ καὶ γενικῶς πεδινή, καλύπτεται ἀπὸ πλῆθος λιμνῶν, 35.000 περίπου, καὶ γι' αὐτὸ ἀποκαλεῖται «Χώρα τῶν χιλίων λιμνῶν».

Τὰ 36 ἑκατοστὰ τοῦ ἐδάφους της καλύπτονται ὑπὸ δασῶν, τὰ 11 ὑπὸ λιμνῶν, τὰ 3 ὑπὸ καλλιεργησίμων γαιῶν καὶ τὰ 5 ἑκατοστὰ ἀπὸ λειβάδια.

Ἔτσι, τὴν μεγαλυτέραν πλουτοπαραγωγικὴν πηγὴν τῆς χώρας, ἀποτελοῦν τὰ δάση της καὶ τὰ ἐκ τούτων προϊόντα, ἡ συγχρονισμένη κτηνοτροφία της, ἡ ὁποία ἀσκεῖται κατὰ τοὺς νεωτέρους κανόνας τῆς ζωοτεχνικῆς, καὶ ἡ συναφὴς πρὸς τὴν δασοκομίαν βιομηχανία τοῦ χάρτου.

Ἡ Φινλανδία εἶναι ἡ χώρα ἡ κατ' ἐξοχὴν χρησιμοποιοῦσα τὴν δύναμιν τῶν ἀφθόνως ρεόντων ὑδάτων της διὰ τὴν κίνησιν τῶν βιομηχανικῶν της ἐγκαταστάσεων, ἐκτὸς δὲ τῆς χαρτοβιομηχανίας ἔχει ἀξιόλογον βιομηχανίαν ὑφαντουργίας εἰς τὰς περιοχὰς Τάμμερφορς καὶ Τοῦκου (ἢ Ὦμπο). Ἀξιομνημόνευτος εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ βυρσοδεψία της, συγκεντρωμένη κυρίως εἰς τὴν περιφέρειαν Οὔλου.

Ἡ συνολική της ἔκτασις ἐκ 388,217 τετρ. χιλιομέτρων, ἐκ τῶν ὁποίων 44.839 τ. χιλ. καλύπτονται ὑπὸ λιμνῶν, κατοικεῖται ἀπὸ 3.380.748 κατοίκους, καὶ ἔχει πρωτεύουσάν της τὸ Ἔλσινγκφορς ἢ Ἑλσίνκι μὲ 243,560 κατοίκους.

Πολιτικῶς ἡ Φινλανδία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν τῆς Β. Εὐρώπης, μέχρι δὲ τοῦ 1917 ἀπετέλει μέγα δουκᾶτον τῆς Ρωσσικῆς αὐτοκρατορίας.

Μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Τσάρου Νικολάου Β' ἡ προσωρινὴ κυβέρνησις τοῦ Κερένσκυ ἐν Ρωσίᾳ ἀποκατέστησεν εἰς τὴν Φινλανδίαν τὸ Συνταγματικὸν πολίτευμα, τὴν δὲ ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἀνέλαβε δωδεκαμελὴς προσωρινὴ κυβέρνησις, ἡ ὁποία προεκήρυξεν ἐκλογάς, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθεν ἡ νέα Δίαιτα (Βουλή).

Μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ Μπολσεβικισμοῦ ἐν Ρωσίᾳ, ἡ Φινλανδικὴ Δίαιτα κατήργησε τὴν στρατιωτικὴν καὶ διπλωματικὴν κηδεμονίαν τῆς Ρωσσίας καὶ ἀνεκήρυξε τὴν 6ην Δεκεμβρίου 1917 τὴν πλήρη ἀνεξαρτησίαν τῆς χώρας, τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισαν καὶ οἱ Μπολσεβῖκοι τὴν 3 Μαρτίου τοῦ 1918.

Δ. Δειλ—ς

Ἀπὸ τὴ Βυζαντινὴ Ἐποποιΐα

ΜΕ ΤΟ ΝΙΚΗΦΟΡΟ ΦΩΚΑ

ὑπὸ : Μ. ΑΝ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὡς τόσο ὁ πάγος τοῦτος ὕστερα ἀπὸ λίγο ἔλυωσε...

— Νὰ σοῦ πῶ, Γρηγόρη, εἶπε ἡ Νανώ, γιὰ τὸν Ἀθανάσιο μὴν ἔχῃς καμμιὰ ἔννοια... Σοῦ ὑπόσχομαι πὼς ἐγὼ ἡ ἴδια θὰ πηγαίνω κάθε μέρα νὰ τοῦ κάνω συντροφιὰ ὡς ποὺ νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεββάτι... μὰ κι' ὕστερα θὰ τὸν φροντίζω καί... θὰ σοῦ γράφω, ἂν ξέρω ποῦ βρίσκεσαι...

— Εὐχαριστῶ, Νανώ, εἶπε μονάχα ὁ Γρηγόρης... Μὰ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν μπῇς σ' αὐτὸ τὸν κόπο γιατὶ δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσο βέβαιο...

— Πῶς θὰ φύγῃς; Ὤ μὴν τὸ λές... Ἐγὼ εἶμαι βέβαιη.

Κι' ἐπειδὴ τὴν κοίταζε ζωηρὰ μὲ περιέργεια, πρόστεσε:

— Ὁ Δομέστικος δὲν ἔχει λόγο ν' ἀρνηθῇ. Θὰ ἦταν πολὺ κακός...

— Γι' αὐτό, ἔκανε ὁ Γρηγόρης ἀπογοητευμένος ποὺ γιὰ μιὰ στιγμὴ νόμισε πὼς ἡ Νανὼ κάτι ξέρει, κάτι ἄκουσε ποὺ ὁ ἴδιος δὲν τὸ εἶχε μάθει...

— Κάποτε ἀρνεῖται κανεὶς χωρὶς νὰ εἶναι κακός... Οἱ περιστάσεις σ' ἀναγκάζουν, βλέπεις, νὰ πάρῃς τούτη ἢ ἐκείνη τὴν ἀπόφασι χωρὶς νὰ θές... Κι' αὐτὴ τὴ στιγμὴ ὅλα εἶναι ἄνω κάτω στὴ Βασιλεύουσα...

— Θἆναι λυπηρό!

— Καὶ βέβαια θἆναι λυπηρό...

Ἀκολούθησε σιωπή. Ἡ Νανὼ πρώτη ξανάρχισε...

— Ὡς τόσο ὅσο καὶ ἂν πᾷς μακριά, ὅσο καιρὸ κι' ἂν κάμῃς νὰ δῇς τοὺς φίλους σου... δὲ θὰ τοὺς ξεχάσῃς...

— Ποτέ! εἶπε μονάχα ὁ Γρηγόρης καὶ τὴν κοίταξε κατάματα.

— Ἔχετε ὁρκισθῇ, τὸ ξέρω, νὰ μείνετε πάντα φίλοι...

— Κι' ὅ,τι κι' ἂν γίνῃ θὰ τὸν κρατήσουμε τὸν ὅρκο μας, ἀπόσωσε ἐκεῖνος..

— Τί ὄμορφο πρᾶμα νἆναι κανεὶς ἄντρας!

— Θὰ προτιμοῦσες...

— Μὰ ἤμουν ἄντρας; Καὶ βέβαια... Κάνει ὅ,τι θέλει κι' εἶναι στὸ χέρι του νὰ γίνῃ ὅ,τι θέλει...

— Καὶ μιὰ γυναῖκα ὅμως μπορεῖ νἆναι πολὺ εὐτυχισμένη, παρατήρησε σοβαρὰ ὁ Γρηγόρης.

— Ἂν τὴν βοηθήσῃ ἡ τύχη... γιατί, μιὰ γυναῖκα... ποιὸς τὴ ρωτάει; Ἡ θεία μου ἡ Ἀναστασὼ ἔτσι λέει... Ἄλλοι ἀποφασίζουν γι' αὐτή.

— Κι' ὅμως ἐκείνη, καθὼς ἔμαθα ἀπὸ τὸ Μιχαήλ, διάλεξε μόνη τὸν ἄντρα της, τὸν Βασίλη Χρυσοβέργη...

— Ναί, ἡ θεία μου ἡ Ἀναστασὼ ξεχωρίζει σ' ὅλες ποὺ ξέρω. Πόσες καὶ πόσες δὲν ἔρχονται στ' ἀρχοντικό της καὶ καμμιὰ δὲ βγαίνει μπροστά της, οὔτε στὴν ἀξία, οὔτε στὴν καλωσύνη.

— Τότε λοιπὸν καὶ σὺ πρέπει νὰ τῆς μοιάσῃς.

— Καὶ βέβαια, εἶπε ἡ Νανώ, σὰ νὰ παραξενεύτηκε μὲ τὴ συμβουλὴ ποὺ τῆς φάνηκε ὁλότελα περιττή, καὶ πρόστεσε: Ἀκόμα καὶ τὸν ἄντρα ποὺ θὰ πάρω θὰ τὸν διαλέξω μόνη μου.

Ὁ Γρηγόρης τὴν κοίταξε ἐξεταστικὰ κι' ὕστερα εὐθὺς γύρισε ἀλλοῦ τὰ μάτια. Τοῦ ἔκαμε ἐντύπωση ἡ ἁπλὴ ἀποφασιστικότητα ποὺ μιλοῦσε κι' ἔκανε λόγο γιὰ κάτι ποὺ τὰ κορίτσια συχνὰ δὲν τολμοῦσαν ἀπὸ ντροπὴ ν' ἀναφέρουν μπροστὰ σὲ ξένους.

«Κοίταξέ την ποὺ μίλησε σὰν ἄντρας» σκέφτηκε... «κι' ἂς εἶναι ἕνα παιδάκι ἀκόμα»... Τοῦ ἄρεσαν οἱ ἄνθρωποι ποὺ λένε ἔτσι λεύτερα τὴ γνώμη τους καὶ διαλαλοῦνε τὴν ἀπόφασή τους, φτάνει νάχουνε τὴ δύναμι νὰ τὴν κρατήσουν ὕστερα. Ὅσο γιὰ τὴ Νανὼ ἡ περίστασή της, καθὼς ἔκρινε, ἦταν δύσκολη... Ὁ Πρωτοσπαθάρης δὲν ἦταν ἀπὸ κείνους ποὺ δέχονται εὔκολα τὴ γνώμη τοῦ ἄλλου, ὅταν τυχαίνει ἡ δική τους νὰ εἶναι ἀντίθετη.

Ἀπὸ τὸ τρίκλινο ἀκούστηκε ὁ ἀχὸς τοῦ λαγούτου κι' εὐθὺς πιὸ ὕστερα ἡ φωνὴ τοῦ γέρου τραγουδιστῆ:

«Ἐκεῖ πέρα κι' ἀντίπερα στὰ γυαλένια ἀκρογιάλια»... Ἄκουαν σιωπηλοί.

Ξάφνου ἡ Νανὼ ρώτησε ἀποφασιστικά, σὰ νὰ μάζεψε γιὰ τούτη τὴν ἐρώτηση ὅλη τὴ δύναμή της.

— Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἔχεις ἀπόφαση νὰ χτίσῃς τὸν πύργο τοῦ πατέρα σου καὶ νὰ γίνῃς Ἀκρίτας σὰν κι' αὐτόν;

— Ναί.

— Κλεισουράρχης ἀνάμεσα στὰ βουνὰ λοιπόν... Οἱ βίγλες στὶς κορφὲς θ' ἀγρυπνοῦνε νὰ δώσουν τὸ μήνυμα μὲ φωτιές, μόλις φανοῦν οἱ Σαρακηνοί.

Ἔδωκε τὸ χέρι του στὴν Νανώ...

Καὶ τ' ἅρματα πάντα δίπλα στὸ προσκέφαλο γιατὶ δὲν μπορεῖς νὰ ξέρῃς πότε θὰ γίνῃ αὐτό... μέρα ἢ νύχτα... Ὅμως οἱ φτωχοὶ ἄνθρωποι, οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, θὰ σὲ κοιτάζουν σὰ θεό τους, γιατὶ ἀπὸ σένα θὰ κρέμεται ἡ ζωή τους κι' ἡ λευτεριά τους. Θἆσαι σὰν ἕνας μικρὸς αὐτοκράτορας στὴν περιοχή σου... Κι' ὅλοι θὰ σὲ λατρεύουν ὄχι ἀπὸ χρέος μὰ ἀπὸ εὐγνωμοσύνη.

Ἡ Νανὼ τὰ εἶπε αὐτὰ μὲ κάποιο τρόπο, σὰ ν' ἀπάγγελνε τραγούδι, κι' ἐνῷ τὰ λεγε καμάρωνε γιὰ τὰ λόγια τοῦ τραγουδιοῦ καὶ τὸ νόημά του.

— Ποῦ τὰ ξέρεις αὐτά; ρώτησε ὁ Γρηγόρης μὲ περιέργεια.

— Ὤ! πολλὲς φορὲς ἔχουμε μιλήσει μὲ τὸ Μιχαήλ... ποὺ σ' ἀγαπᾷ πολὺ καὶ σὲ θαυμάζει... Κι' ὅμως, τί περίεργο!... αὐτὸς ἄλλα πεθυμᾷ. Νειρέβεται ταξίδια μακρινά, πέρα ἀπὸ τὸν Ἰνδὸ ποταμό... σὲ κάτι χῶρες ἐξωτικὲς ποὺ περιγράφει μάλιστα τόσο ζωντανά... θαρρεῖς καὶ τὶς εἶδε...

— Ξέρω, ξέρω, εἶπε ὁ Γρηγόρης.

— Μὰ ἐγὼ πιότερο ἀπ' ὅλα... ἀπ' ὅλα... θἄθελα νἆμουν...

Κόμπιασε ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ πρόφερε τὴν τελευταία λέξη, αὐτὴ ποὺ κρατοῦσε κλεισμένο τὸ μυστικό της... Ὅμως εὐθὺς παίρνοντας θάρρος πρόστεσε:

— ... Θἄθελα νἆμουν Ἀκρίτισσα!

Ὁ Γρηγόρης κατάλαβε. Ἦταν τόσο ἀναπάντεχο ποὺ ἔνοιωσε ξάφνιασμα δυνατὸ κι' ἀναγάλλιαση καὶ μαζὶ θάμπος σὰ ν' ἀντίκρυσε, ἔτσι μιὰ στιγμή, καθὼς προχωροῦσε ξένοιαστος... σὰ ν' ἀντίκρυσε πράματα ἀπίθανα ποὺ μοναχὰ στὰ παραμύθια θαρροῦσε πὼς βρίσκονται... τ' ἀνθισμένο λειβάδι, νὰ ποῦμε, μὲ τὰ μαγικὰ βότανα ποὺ χαρίζουν τὴν αἰώνια ὀμορφιὰ καὶ μαζὶ τὴν πολυτραγουδισμένη πηγὴ μὲ τ' ἀθάνατο νερὸ ποὺ ὁλοῦθε τρέχουνε κατ' αὐτὴ καὶ κανένας δὲν καταφέρνει νὰ φτάσῃ.

Πάλι ἀκολούθησε σιωπή, μ' αὐτὴ τὴ φορὰ καὶ τὸ τραγούδι εἶχε πάψει στὸ τρίκλινο κι' ἔξω στὴν αὐλὴ ἡ φωνὴ τῶν δούλων... θαρρεῖς πὼς ὅλη ἡ φύση γύρω κρατοῦσε τὴν ἀνάσα της περιμένοντας νὰ δῇ τί θ' ἀπογίνῃ μ' αὐτὰ τὰ δυὸ παιδιά. Μὰ ὅπως συμβαίνει καμμιὰ φορὰ στὰ μυθιστορήματα ποὺ ἀκριβῶς τὴν κρίσιμη στιγμὴ κάποιος τρίτος μπαίνει στὴ μέση κι' ἀναβάλλει τὴ λύση σὲ μιὰ περίπλοκη ὑπόθεση, ἔτσι καὶ τώρα ἀκούστηκαν βήματα ἀπ' ἔξω... κάποιος ζύγωσε, ἕνα χέρι παραμέρισε ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸ βῆλο καὶ παρουσιάστηκε στὸ ἄνοιγμα ὁ δοῦλος τοῦ Πρωτοσπαθάρη.

— Σὲ περιμένουν, ἀρχοντόπουλό μου, εἶπε στὸ Γρηγόρη. Μὰ τί περίεργο! Αὐτὸς σὰ νὰ μὴν ἄκουσε καθόλου, στράφηκε πάλι κατὰ τὴ Νανώ, τὴν κοίταξε πολὺ σοβαρὰ καὶ τῆς ἔδωσε τὸ χέρι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΟΜΕΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τῇ ἐπαύριον βλέπει ὁ Ἰωάννης τὸν Ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. Οὗτός ἐστι περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. Καὶ ἐμαρτύρησεν ὁ Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. Κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ Πνεῦμα καταβαῖνον καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Κἀγὼ ἑώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ μεγαλείτερος τῶν Εὐαγγελιστῶν Ἰωάννης μὲ τὴν περικοπὴν τοῦ ἔναντι Εὐαγγελίου του κάμνων λόγον περὶ τοῦ βαπτίσματος τοῦ Προδρόμου εἰς τὴν ἔρημον, μᾶς λέγει δι' αὐτὸν ὅτι, ὅταν ἀντίκρυσε τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔρχεται νὰ βαπτισθῇ ἀπ' αὐτόν, τὸν ἐγνώρισε ἀμέσως ὅτι ἦτο ἐκεῖνος ποὺ ἔμελλε νὰ σώσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ διὰ τοῦτο ἀνεφώνησε: «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου κλπ.».

Αὐτὸς ὁ ἴδιος πάλιν ὁ Πρόδρομος τοῦ Ἰησοῦ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς εἰς τὰ πλήθη ποὺ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ὅπως βαπτισθοῦν ἔλεγε: «Ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι, ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος θὰ βαπτίσῃ ὑμᾶς ἐν Πνεύματι ἁγίῳ». Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ὁ Πρόδρομος ἦτο βέβαιος ὅτι ὁ Πανάγαθος Θεὸς θὰ ἔστελλε κατόπιν ἀπ' αὐτὸν τὸν υἱόν του ὅπως σώσῃ τὴν γεμάτην ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας ἀνθρωπότητα. Πρῶτος ὁ Βαπτιστὴς προτοῦ κἂν ἀντικρύσῃ τὸν Σωτῆρα Ἰησοῦν εἶχε πιστεύσει εἰς αὐτόν. Προσέτι ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ ὅτι τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ θὰ ἦτο πολὺ ἀνώτιρον τοῦ ἰδικοῦ του. Ὁ ἴδιος συμβουλεύει ἐκείνους ποὺ ἤρχοντο εἰς αὐτὸν νὰ ἑτοιμασθοῦν ὅπως γίνουν ἄξιοι νὰ ὑποδεχθοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἑπομένως νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ὁ Βαπτιστὴς ἀποκλείει τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ πιστεύσῃ εἰς τὸν μετ' αὐτὸν ἐρχόμενον υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

Ἡμεῖς ἑπομένως οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἐβαπτίσθημεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεανθρώπου καὶ προετοιμασθήκαμε διὰ τὴν σωτηρίαν μὲ αὐτό, ἂς ἐννοήσωμεν ὅτι ἔξω ἀπὸ τὸν Χριστόν, μακρὰν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου του, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν σωτηρίαν μας. Ἂς ζητήσωμεν εἰλικρινῶς ἀπ' αὐτὸν ὅπως μὲ τὸ βάπτισμα τοῦ ὁποίου ἀξιωθήκαμε μᾶς καθαρίσῃ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς ἀπὸ κάθε ἁμάρτημα. Ἂς ζητήσωμεν ἀπ' αὐτὸν ὅπως κατόπιν τοῦ βαπτίσματος εἶναι καθ' ὅλην μας τὴν ζωὴν ὁ ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλός μας.

ΤΑ ΜΑΘΗΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Λίγοι ἄνθρωποι ἀγαπήθηκαν τόσο πολὺ ἀπ' τοὺς συγχρόνους των καὶ τοὺς μεταγενεστέρους, ὅσο ὁ Μέγας Βασίλειος, ποὺ ἑορτάζομε τὴ μνήμη του τὴν ἡμέρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Ὅσο ζοῦσε, ἦταν τὸ καύχημα καὶ τὸ καμάρι τῆς πατρίδος του καὶ συγκέντρωνε τὴ συμπάθεια καὶ τὴν ἐκτίμησι ὅλου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου. Κι' ὅταν πέθανε, ὅλοι ἐθεώρησαν δική τους συμφορὰ τὸ θάνατο τοῦ μεγάλου Ἀρχιεπισκόπου, κι' ἦταν τόσο τὸ πλῆθος ποὺ ἔτρεξε ἀπὸ παντοῦ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν κηδεία του, ὥστε, καθὼς μᾶς ἀναφέρει ὁ μεγάλος ἱεράρχης Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, πολλοὶ πέθαναν τότε ἀπὸ τὴ θλῖψι ἢ τὴ συγκίνησι ἢ τὸν συνωστισμό. Μὰ καὶ σήμερα, δεκάξη αἰῶνες μετὰ τὸ θάνατό του, ἑλκύει τὴν τιμὴ ὅλων τῶν χριστιανῶν καὶ προπάντων τὴν ἀγάπην τοῦ παιδικοῦ κόσμου.

Κι' εἶναι δικαία ἡ τιμὴ αὐτή. Ὁ Βασίλειος ὑπῆρξε ἕνας ἀπ' τοὺς πιὸ μεγάλους συγγραφεῖς τῆς χριστιανωσύνης κι' ἀπ' τοὺς εὐγλωττοτέρους ρήτορας τοῦ κόσμου. Ἦταν ἀκόμη ὑπόδειγμα ἱεράρχου. Ὑπεστήριξε πάντα τὴν ἀλήθεια τῆς πίστεως, ἀψηφῶντας τοὺς κινδύνους τῆς ζωῆς του καὶ τὶς ἀπειλὲς τῶν ἰσχυρῶν. Ἐπροστάτευε τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους κι' ἀφιέρωσε γιὰ τὸ σκοπὸν αὐτὸ ὅλη τὴν πατρική του περιουσία κι' ὅλα τὰ χρόνια τῆς ἀρχιερατείας του. Ἔχτισε νοσοκομεῖα, πτωχοκομεῖα, ἄσυλα γιὰ τὰ ὀρφανὰ καὶ γιὰ τὶς χῆρες, ἄσυλα γιὰ τοὺς ξένους, γιὰ τοὺς λεπρούς, γιὰ κάθε δυστυχισμένο. Γι' αὐτὸ ὁ Γρηγόριος γράφει πὼς στὸν Βασίλειο εὕρισκαν οἱ γέροι τὸ στήριγμα, οἱ νέοι τὸν παιδαγωγό, οἱ χῆρες τὸν προστάτη, οἱ ὀρφανοὶ τὸν πατέρα, οἱ φτωχοὶ τὸν τροφοδότη, οἱ ξένοι τὸν φιλόξενο, οἱ ἄρρωστοι τὸ γιατρό, ὅλοι τὸν ἄνθρωπο τῆς παρηγοριᾶς.

Μὰ ἂν ὁ Βασίλειος κατώρθωσε νὰ ἀναδειχθῇ τόσο μεγάλη προσωπικότης, ὥστε μέχρι σήμερα καὶ στοὺς αἰῶνες νἆναι τὸ ὄνομά του δοξασμένο κι' ἀγαπητό, αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως στὸ ὅτι ὁ Βασίλειος ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία ἀκολούθησε τὸν καλὸ δρόμο, τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς, τῆς ἐργασίας, τῆς προόδου καὶ τῆς καλωσύνης.

Ἀπὸ μικρὸς εἶχε μεγάλη κλίσι στὰ γράμματα. Κι' ἦταν προικισμένος μὲ ἐξαιρετικὴ εὐφυΐα. Εὐτυχῶς οἱ καλοὶ γονεῖς του δὲν ἀμέλησαν καθόλου τὴν ἀνατροφὴ καὶ τὴ μόρφωσί του. Ἡ μητέρα του ἐφρόντισε προπάντων νὰ τοῦ δώσῃ χριστιανικὴ ἀνατροφή, κι' ὁ πατέρας του τὸν ἐδίδαξε τὰ πρῶτα γράμματα. Ὕστερα ἔκαμε ἀνώτερες σπουδὲς στὴν Καισάρεια, τὴν πατρίδα του, ποὺ ἦταν πρωτεύουσα τῆς Καππαδοκίας καὶ μιὰ ἀπ' τὶς μεγαλύτερες πόλεις τῆς Ἀνατολῆς. Κι' ἔπειτα, ἐπειδὴ ἐδιψοῦσε μάθησι καὶ γνῶσι, ἐπῆγε στὴν Κωνσταντινούπολι, τὴν πρώτη καὶ μεγάλη καὶ κοσμοξακουσμένη πόλι τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Μὰ ὅταν ἐτελείωσε κι' ἐδῶ τὶς σπουδές του, ἡ δίψα τῶν γραμμάτων δὲν εἶχεν ἱκανοποιηθῇ. Ἤθελε νὰ προχωρήσῃ πιὸ πέρα. Αἱ Ἀθῆναι τὸν ἐκαλοῦσαν. Ὑπῆρχαν ἐδῶ σχολὲς φιλοσοφικὲς καὶ ρητορικὲς φημισμένες, κι' οἱ σπουδασταὶ ἐρχόνταν ἀπὸ παντοῦ, ἀπ' τὴν Ἑλλάδα κι' ἀπ' τὴν Αἴγυπτο κι' ἀπ' τὴν Ἀσία. Ἦρθε λοιπὸν καὶ στὰς Ἀθήνας ὁ Βασίλειος, ὅπου εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ συναντήσῃ τὸν παληό του φίλο Γρηγόριο τὸν Ναζιανζηνό, ποὺ εἶναι γνωστὸς καὶ μὲ τὸ ὄνομα Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.

Πέντε σχεδὸν χρόνια ἔμεινε στὰς Ἀθήνας ὁ Βασίλειος, σπουδάζοντας Φιλολογία, Ρητορική, Φιλοσοφία, Μαθηματικά, Ἀστρονομία, Γεωμετρία καὶ Ἰατρική. Μὰ αἱ Ἀθῆναι, ὅπως καὶ κάθε μεγάλη πόλις, παρουσίαζαν τότε πολλοὺς ἠθικοὺς κινδύνους, καὶ μάλιστα

γιὰ τοὺς νέους, ποὺ ἐρχόνταν ἀπὸ ξένα μέρη. Ὁ φόβος τοῦ παραστρατήματος ἦταν πάντα μεγάλος. Μὰ ὁ Βασίλειος ἐπρόσεχε πολύ. Οἱ καλὲς ἀρχὲς κι' ἡ χριστιανικὴ παιδαγώγησις, ποὺ εἶχε πάρει ἀπ' τὸ πατρικό του σπίτι, ἦταν γι' αὐτὸν ἕνας πολύτιμος σύμβουλος καὶ πιστὸς σύντροφος ποὺ τὸν ἐφύλαγε. Ἐπρόσεχε πολὺ στὶς συναναστροφές του. Ὑπῆρχαν τότε πολλοὶ σπουδασταὶ μὲ ὄχι καλὴ διαγωγή. Οἱ περισσότεροι μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν εἰδωλολάτρες. Ὁ Βασίλειος ἔκανε πάντα συντροφιὰ μὲ τὸ Γρηγόριο, ποὺ ἦταν καὶ πατριῶτες κι' ἦταν κι' ἐκεῖνος ἀπὸ χριστιανικὸ σπίτι κι' ἔξυπνος, μελετηρὸς καὶ πιστὸς φίλος. Ἡ φιλία τους ἦταν κάτι παραπάνω ἀπὸ ἀδελφική. Δὲν ἐπεριφρονοῦσαν βέβαια τοὺς ἄλλους. Ἴσα - ἴσα, ἐπροσπαθοῦσαν νὰ ὠφελήσουν καὶ κανέναν ἄλλον φοιτητή, ἀνοίγοντας συχνὰ στὴ Σχολὴ συζητήσεις ἀπάνω σὲ θέματα σοβαρά. Σιγὰ - σιγὰ οἱ φοιτηταὶ ἐξετίμησαν πολὺ αὐτοὺς τοὺς δυὸ συμφοιτητάς των, ὄχι μόνον γιὰ τὴν καλή τους διαγωγή, μὰ καὶ γιατὶ ἦσαν πάντα πρῶτοι στὰ γράμματα καὶ στὶς σπουδές. Κι' ἡ συντροφιὰ τῶν καλῶν φοιτητῶν ἐμεγάλωνε ὁλοένα περισσότερο, τόσο ποὺ ἡ φήμη τους ἐβγῆκε ὄχι μόνο σ' ὅλη τὴν Ἀθήνα, μὰ καὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα κι' ἔξω ἀκόμα ἀπ' αὐτήν. Λεπτομέρειες μᾶς δίνει ὁ Γρηγόριος σ' ἕναν ὑπέροχο λόγο του, ποὺ ἐπιγράφεται «Λόγος ἐπιτάφιος εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον». Καὶ σιγὰ - σιγὰ ὁ Βασίλειος κι' ὁ Γρηγόριος ἔγιναν τόσο ἀγαπητοὶ στοὺς ἄλλους, ὥστε, ὅταν ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνια ἀποφάσισαν νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους, οἱ ἄλλοι φοιτηταί, μὰ καὶ πολλοὶ καθηγηταί, τοὺς ἀγκάλιαζαν καὶ τοὺς παρακαλοῦσαν νὰ μὴ φύγουν ἀκόμη, ἀλλὰ νὰ μείνουν μαζύ τους ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερον καιρό.

Ὁ Βασίλειος ὅμως δὲν ἐδέχτηκε. Ἐβιαζόταν νὰ πάῃ νὰ θέσῃ τὶς γνώσεις του, τὴν ἐπιστήμη, τὴ σοφία του, ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό του στὴν ὑπηρεσία τοῦ Χριστιανισμοῦ, στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Κι' ἀπάνω στὴν ὑπηρεσίαν αὐτὴ πέθανε, τὴν 1 Ἰανουαρίου τοῦ 379, σὲ ἡλικία 49 ἐτῶν, αὐτὸς ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας ἀνεκήρυξεν ἅγιον κι' ἀπὸ τὴν Ἱστορία ὠνομάσθη Μέγας.

Ἀ. Ἰ. Γκ—ς

Πρωτοχρονιάτικα ΔΩΡΑ

Η μανούλα τοῦ Ρόδη, μιὰ μητερούλα μὲ τὴ λύπη ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της τὸ χλωμὸ σὰν κερί, ἔσκυψε πάλι ἀπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ της. Πίκρα στάλαξε ἡ ὄψι της. Στάθηκε ἀπὸ πάνω του λίγο, ἀνάπνευσε τὴν πνοή του, σὰν ἄρωμα μεθυστικό. Δὲ βάσταξε καὶ σουφρώνοντας τὸ γλυκό της πρόσωπο — σὰ μητέρα Χριστοῦ — κατέβασε τὰ φρύδια, σούρωσε τὸ γλυκό της στόμα ὁλόπικρο καὶ ἄφησε νὰ κυλήσουν ἀπὸ τὰ μάτια της δάκρυα καυτερά. Ἕνα ἀναφυλλητὸ τὴν ἔκαμε ν' ἀποτραβηχτῇ πάνω ἀπὸ τὴν κερένια ὄψι τοῦ παιδιοῦ — τοῦ ἀγοριοῦ της τοῦ Ρόδη — ποὺ μὲ τὰ μάτια στηλωμένα σ' αὐτήν, τὴν κοιτοῦσε λυπητερὰ κι' ἀπελπισμένα. Δὲν εἶχε φωνὴ ν' ἀφήση γιὰ νὰ πῇ: — Μανούλα μου, χάνομαι, μανούλα μου σβήνω...

Σὰν ἔκλαψε γρήγορα καὶ σκουπίστηκε ἡ ὄμορφη μανούλα τοῦ Ρόδη, γύρισε πάλι στὸ παιδί της. Ἤθελε κάτι νὰ τοῦ πῇ χαρούμενο, νὰ τὸ καλοκαρδίση μὲ κάτι, ποὺ ἀληθινὰ θὰ τοῦ ἄγγιζε χαρούμενα τὴν καρδιά.

— Παιδί μου, χρυσό μου, ἔλα, πές μου, εἶσαι καλύτερα;

Δὲν πρόσμενε τὴν ἀπάντησι.

— Εἶσαι, εἶσαι! τοῦ ἐπανέλαβε. Νάτο, τὸ λὲν τὰ χείλια σου, τὸ λὲν τὰ ματάκια σου.

Κι' ἔσκυψε πάλι ἀπάνω του. Καὶ ρούφηξε κατευρὴ πνοή, τὴν ἀναπνοή του, σὰ μυρουδιὰ μόσχου, σὰν γαρύφαλου μεθυστικὸ ἄρωμα.

— Ἔλα πές μου το καὶ σύ, εἶσαι καλά; ξαναρώτησε τὸ παιδί της. Νὰ τὸ βράδυ θἄρθη ὁ Ἁγιβασίλης. Θὰ μᾶς φέρη τὰ δῶρά του, θὰ σοῦ χαρίση ὅσα ὄμορφα δῶρα ἐπιθυμεῖς καὶ βάζεις μὲ τὸ νοῦ σου καὶ μοὔλεγες ἀπὸ καιρὸ παιδί μου. Θὰ σοῦ φέρη ἐκεῖνο τ' ἁμαξάκι, ποὺ περπατᾷ μοναχό του, θὰ σοῦ χαρίση τὰ βιβλία τὰ χρυσᾶ. Τἄλογο μὲ τὴν ξανθὴ οὐρὰ καὶ τὸ κλουβὶ μὲ τὰ τρία καναρίνια.

Τὸ παιδάκι της, ὁ ξανθὸς Ρόδης, βουβὰ τήνε κοίταξε τὴ μανούλα του στὰ μάτια. Ἡ πνοή του καυτερὴ ἔφευγε ἀπὸ τὸ στοματάκι του. Τὰ μάγουλά του κόκκινα καὶ τὰ μάτια του γυαλιστερὰ σὰν γυάλινες μπίλιες τοῦ παιγνιδιοῦ.

Πάλι ἀποτραβήχτηκε ἡ μανούλα του. Κρύφτηκε πίσω ἀπὸ τὴν κουρτίνα κι' ἔχυσε δάκρυα — πολλὰ δάκρυα — πικρά.

Ἡ γιαγιὰ — μιὰ γιαγιὰ σὰν ἔλατο ἀντρειωμένη — ἔστεκε βουβή. Μιὰ ἔστρεφε τὰ μάτια της στὸν ἀγαπημένο ἔγγονό της Ρόδη καὶ μιὰ στὴν μητερούλα του — τὴ μονάκριβή της κόρη. Δυὸ πόνους ἐδοκίμαζε πικρούς, δυνατούς, βαθιούς. Ἔσκυψε τώρα στὴν κόρη της κι' ἀρπάζοντας τὸ κρύο της κεφάλι τ' ἀγκάλιασε.

— Παιδί μου, εἶπε, καὶ λύθηκε σ' ἕνα κλάμα βουβό, σ' ἕνα ἀναφυλλητό.

Τὴν ἴδια ὥρα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολειοῦ μὲ τὸ τριάγκλι στὰ χέρια καὶ τὴ φυσαρμόνικα, μὲ τὶς φωνὲς γάργαρες καὶ ἀσημένιες ἀκούστηκαν στὰ σκαλιὰ τοῦ σπιτιοῦ τὰ χιονισμένα καὶ ὑψώνοντας μελωδικὰ τὴ φωνούλα τους εἶπαν τὸ τραγοῦδι τῆς πρωτοχρονιᾶς:

«Ἁγιβασίλης ἔρχεται, Γενάρης [ξημερώνει
Καὶ στὸ ραβδί του ἀκούμπησε καὶ [λέγ' τἀλφαβητάρι.
Καὶ τὸ ραβδὶ ξερὸ ἦταν, χλωροὺς [βλαστοὺς πετάγει
καὶ πάνω στὰ κλωνάρια του περ- [δίκια κελαδοῦσαν».

. . . .

Τὸ τραγοῦδι σὰν κῦμα μικρὸ ἔφτανε ὡς τὰ παράθυρα τοῦ Ρόδη. Καὶ μιὰ ἔσβηναν οἱ φωνὲς καὶ μιὰ δυνάμωναν. Περνῶντας τὰ τζάμια ἔφταναν ὡς τὰ αὐτιὰ τοῦ μαραμένου ἀπὸ τὸν πυρετὸ Ρόδη, ποὺ χαροπάλευε κι' ἔπασχε ν' ἀνασαίνη.

— Παιδί μου ἀκοῦς; Ἀκοῦς τὰ κάλανδα ποὺ σοῦ τραγουδοῦν; Ἔρχεται πιὰ ὁ Ἁγιβασίλης, Ρόδη μου, παιδί μου, χαμογέλασέ του. Ἄνοιξε τὰ ματάκια σου, χρυσό μου.

Κι' ὁ Ρόδης μισανοίγει τώρα τὰ

μάτια του καὶ τῆς μανούλας του τῆς φαίνεται πὼς χαμογελᾷ.

— Παιδί μου, πῶς εἶσαι; ρωτᾷ πάλι καὶ τὸν κοιτάζει στὰ μάτια.

Κι' ἀκούεται τὸ τραγοῦδι τῶν παιδιῶν χαρωπό:

Καὶ τὸ ραβδὶ ξερὸ ἦταν χλωροὺς [βλαστοὺς πετάγει
καὶ πάνω στὰ κλωνάρια του περ- [δίκια κελαδοῦσαν.

Πόσο γλυκὰ ἔλεγαν τὰ κάλανδα! Πόσο γλυκὰ ἡ ἁρμόνικα φυσοῦσε κι' ἔπαιζε!

Τώρα ὁ Ρόδης ἄνοιξε τὰ μάτια του ἀκούοντας τὸ τραγοῦδι. Γνώριζε τὶς φωνὲς τῶν παιδιῶν, ποὺ μαζί τους τραγουδοῦσε στὸ σχολεῖο. Τὸ πρόσωπό του πύρωσε, τὰ μάτια του ἔλαμψαν καὶ θαρρεῖς μίλησαν στῆς μανούλας του τὴν ψυχή. Ἔτσι ἡ μανούλα του φιλοδώρησε μὲ τὴν καρδιά της τὰ παιδιά, ποὺ χιονισμένα τραγούδησαν τὸ χαρωπὸ τραγοῦδι τῆς Πρωτοχρονιᾶς, σὰν τροπάρι ἐκκλησιαστικό, σὰν ὕμνο ἀπὸ τὰ οὐράνια κατεβασμένο ἀπὸ ἀγγελουδιῶν στόμα.

* * *

Ἡ μανούλα του τώρα στρώνει τὸ τραπέζι. Στρώνει τἄσπρα καὶ τὰ καθάρια τραπεζομάντηλα. Στολίζει μὲ τὰ λουλούδια τὰ βάζα τῆς τραπεζαρίας, γιομίζει τὶς φρουτιέρες μὲ τὰ ζουμερὰ ὀπωρικά. Τρεῖς θέσεις καὶ ἡ τέταρτη τοῦ Ρόδη περιμένουν τώρα τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ καὶ τὸ κόψιμο τῆς πήτας μὲ τὸ χρυσὸ φλουρί.

Ἡ καντήλα στὸ δωμάτιο τοῦ Ρόδη φέγγει μὲ τὸ θαμπό της φῶς καὶ κάποτε τρεμοσβήνει Εἶναι ἡ καντήλα τοῦ ἑσπερινοῦ, ποὺ μὲ τὸ δειλό της φῶς παρηγορεῖ τὴν ψυχὴ τῆς μανούλας, ποὺ τρέμει κι' αὐτὴ σὰν τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ.

Τὸ χιόνι ἀκόμα πέφτει καὶ κάθεται ἁπαλὸ παντοῦ. Σκεπάζει ὅ,τι ἀπόμεινε ἀσκέπαστο κι' ἀκουκούλωτο. Ἔφτασαν καὶ τὰ μεσάνυχτα καὶ πρὶν σβήσουν τὰ φῶτα, πρὶν ὁ κατάκοπος πατέρας τοῦ Ρόδη πέση στὸ κρεββάτι του, φόρεσε τὰ γένεια τοῦ Ἁγιβασίλη καὶ τὴν ἄσπρη γούνα τῆς γιαγιᾶς καὶ πῆρε στὴ ράχι του τὸ κοφίνι μὲ τὰ δῶρα. Κι' ἀλλαγμένος κι' ἀγνώριστος ἔτσι, σιγά, μὲ τὴν ψυχὴ τρεμάμενη, ἄνοιξε τὴ θύρα τῆς κάμαρας τοῦ ξανθοῦ παιδιοῦ του. Πατῶντας στὰ δάχτυλα, ἀπίθωσε στὸ προσκέφαλό του, ποὺ γιὰ πρώτη φορὰ τώρα ἀπὸ μέρες κοιμώτανε βαθειά, τὰ δῶρα τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Γιομᾶτος παρηγοριὰ κι' ἐλπίδα σφάλισε τὴ θύρα, ἀφίνοντας στὸ προσκέφαλο τὴ μανούλα του νὰ ξενυχτήση μὲ τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ, ποὺ τῆς ξάνοιγε μιὰν ἐλπίδα χρυσῆ.

Ὁ Ρόδης νειρευότανε. Καὶ στὸν ὕπνο του τραγουδοῦσε τὰ κάλανδα. Ὅταν τὸ πρωῒ ὁ ἥλιος ἔσχισε τὰ βαρειὰ σύγνεφα καὶ ἔχυσε τὸ λαμπρό του ρόδινο φῶς καὶ τὸ παράθυρο ἔλαμψε χρυσάφι κι' ἀσῆμι, ὁ Ρόδης ἄνοιξε τὰ μάτια του. Ἡ μανούλα του, σκυμμένη πάνω του, τόνε ρώτησε:

— Παιδί μου εἶσαι καλά;

Τώρα πιὰ μὲ χαμόγελο ὁ Ρόδης ἀπάντησε μὲ φωνὴ ἀδύνατη:

— Καλὰ μανούλα μου, καλύτερα.

Ἔνοιωθε πιὰ πὼς ὁ πυρετὸς εἶχε φύγει καὶ πάει. Τὸ χέρι του τὄνοιωθε ἐλαφρὸ καὶ τὴν ἀναπνοή του ἀλαφρότερη. Χαϊδεύει τώρα τὰ δῶρα, ποὺ τοῦ χάρισε τὴ νύχτα ὁ Ἁγιβασίλης. Σὲ λίγες μέρες θὰ σηκωθῇ ἀφίνοντας τὸ κρεββάτι του, ἴσως γιὰ νὰ πιάση τὰ παιγνίδια του. Πυρετὸ δὲν ἔχει. Μὲ τὴ σειρὰ φίλησε τὴ γιαγιά του, τὸν πατέρα του χαρούμενο καὶ τὴ μανούλα του παρηγορημένη τὴν φιλεῖ καὶ τὴν ξαναφιλεῖ. Τοὺς εὐχήθηκε εὐτυχισμένα χρόνια. Ὁ ἥλιος τῆς Πρωτοχρονιᾶς, ποὺ χύθηκε ἀπὸ τὸ παράθυρό του, θὰ τὸν ζωονονήση, θὰ τοῦ δώση χαρὰ κι' ἐλπίδα λυώνοντας τὸ πολὺ χιόνι, ποὺ κουκούλωσε τὴ γῆς ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Σήμερα τὰ πουλιὰ θὰ κεντήσουν τὰ κεντίδια καὶ τὶς δαντέλλες χαρούμενα πάνω στὸ χιόνι. Τὸ καναρίνι τους ἀπὸ τὸ ἔμπα τοῦ ἥλιου δὲν ἔπαψε νὰ τραγουδῇ ἀδιάκοπα.

Πολυδ. Παπαχριστοδούλου

Ὁ ΑΣΤΗΡ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

Καὶ τὸ μὲν γεγονὸς τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος, γεγονὸς μεγαλύτερον τοῦ ὁποίου δὲν εἶδεν ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος ἐκπληρούμενον, ἑωρτάσθη καὶ ἐφέτος ἀπὸ τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τοῦ κόσμου ὅλου μὲ τὴν ὀφειλομένην εἰς αὐτὸ εὐλάβειαν καὶ εὐφροσύνην. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ παιδιοῦ-Ἰησοῦ εἰς τὸν κόσμον συνεδέθη ἔκτοτε καὶ τὸ γεγονὸς τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος ἐν τῇ ἀνατολῇ, ὁ ὁποῖος ἐχρησίμευσεν ὡς ὁδηγὸς τῶν εὐσεβῶν Μάγων, οἵτινες προσῆλθον διὰ νὰ προσκυνήσωσι ταπεινῶς τὸν γεννηθέντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

Διὰ τὸν ἀστέρα λοιπὸν ἐκεῖνον τῶν Μάγων ἦτο φυσικὸν νὰ ἐνδιαφερθοῦν μετὰ ταῦτα οἱ χριστιανοὶ ἐπιστήμονες. Καὶ δι᾿ αὐτό, κατὰ καιρούς, ἐζήτησαν πολλοὶ νὰ δώσουν μίαν φυσικὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἀστέρος κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Γύρω λοιπὸν ἀπὸ αὐτὸν ἐδημιουργήθησαν διάφοροι ὑποθέσεις:

Πολλοὶ εἶπαν ὅτι ὁ ἀστὴρ τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ ἕνας κομήτης, ποὺ ἦτο τόσον λαμπρός, ὥστε νὰ εἶναι ὁρατὸς καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν. Κατὰ ταῦτα, οἱ μάγοι, ποὺ ἦσαν ἄνθρωποι σοφοὶ καὶ ἠσχολοῦντο καὶ μὲ τὴν Ἀστρολογίαν, ὅταν εἶδαν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ζωηροῦ ἐκείνου κομήτου, κατάλαβαν ὅτι κάτι σπουδαῖον συνέβαινε καὶ ἐξεκίνησαν διὰ τὴν χώραν τῶν Ἑβραίων, διότι ἀσφαλῶς ἐκ παραδόσεως θὰ ἤξευραν τὰς προσδοκίας τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ τοῦ Ἰσραήλ.

Ἀλλ᾿ ἡ ὑπόθεσις τοῦ κομήτου δὲν ἐστάθη ἐπὶ πολύ. Διότι γενικῶς οἱ κομῆται θεωροῦνται ἀνέκαθεν ὡς προάγγελοι δυσαρέστων γεγονότων, ἕνεκα δὲ τούτου δὲν ἦτο δυνατὸν τὸ χαρμόσυνον γεγονὸς τῆς ἐνανθρωπίσεως τοῦ Σωτῆρος νὰ συνδεθῇ μὲ τὴν ἐμφάνισιν ἑνὸς τοιούτου φαινομένου.

Ἄλλοι ὅμως ἔκαμαν ἄλλην ὑπόθεσιν. Εἶπαν ὅτι τὸ ἐξαιρετικὸν ἐκεῖνο οὐράνιον φαινόμενον ἦτο σύνοδος (συνάντησις) δύο ἢ περισσοτέρων ἐκ τῶν λαμπρῶν πλανητῶν, ὅπως π.χ. τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Κρόνου.

Ἕνα τοιοῦτο φαινόμενον συνέβη τῷ 1604 μεταξὺ τῶν πλανητῶν Διὸς καὶ Κρόνου κατὰ μῆνα Δεκέμβριον. Τὴν ἄνοιξιν τοῦ ἑπομένου ἔτους τοὺς δύο τούτους πλανήτας ἐπλησίασε καὶ ὁ Ἄρης. Ἀπὸ τὸ φαινόμενον τοῦτο λαβὼν ὡς ἀφορμὴν ὁ μέγας ἀστρονόμος Κέπλερος, ἐπεδόθη εἰς ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμούς, καὶ ἐκ τούτων εὗρεν ὅτι κατὰ τὸ 747ον ἔτος ἀπὸ κτίσεως Ρώμης ὁ Ζεὺς ἦλθεν εἰς σύνοδον μὲ τὸν Κρόνον ἐν τῷ Ἀστερισμῷ τῶν Ἰχθύων, μετὰ τινας δὲ μῆνας ἐπλησίασεν αὐτοὺς καὶ ὁ Ἄρης. Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Κεπλέρου ἠσπάσθησαν καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν νεωτέρων ἐρευνητῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκδοχὴ αὐτὴ ἔχει τὰς ἀντιρρήσεις της. Διότι, ἐὰν τὸ γεγονός, τὸ σπάνιον πράγματι, τῆς ἐπὶ τῷ αὐτῷ συναντήσεως δύο ἢ περισσοτέρων πλανητῶν εἶχε καὶ ἔχῃ κάποιον ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸν πολὺν κόσμον, διὰ τοὺς μάγους ὅμως, ποὺ τακτικὰ ἐμελετοῦσαν τὰ φαινόμενα τοῦ οὐρανοῦ, δὲν θὰ παρουσίαζε τί τὸ ἐξαιρετικόν, διότι ἀπὸ μακροῦ χρόνου θὰ παρηκολούθουν τὴν μεταξὺ των προσέγγισιν τῶν λαμπρῶν τούτων ἀστέρων.

Ὥστε καὶ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ δὲν ἐξηγεῖ πλήρως τὸ γεγονὸς τὸ ἱστορούμενον ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.

Ἀπομένει καὶ ἄλλη τις ἐκδοχή, ἡ ὁποία φαίνεται περισσότερον ἀνταποκρινομένη εἰς τὰ γεγονότα καὶ τὰς συνθήκας τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος τῆς Βηθλεέμ.

Πρόκειται δηλαδὴ περὶ ἐμφανίσεως καινοφανοῦς ἢ προσκαίρου τινὸς ἀστέρος. Οἱ ἀστέρες αὐτοὶ παρουσιάζουν μερικὰ φαινόμενα, περίεργα πράγματι. Ἐνῷ δηλαδὴ εἶναι ἐντελῶς ἀφανεῖς, αἴφνης ἀναλάμπουν, αὐξάνουν κατὰ τὸ μέγεθος καὶ μετὰ τινας ἡμέρας γίνονται πολλάκις τόσον λαμπροί, ὥστε φαίνονται καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν. Ἀφοῦ μείνουν εἰς τὴν κατάστασιν αὐτὴν μερικὰς ἑβδομάδας ἢ καὶ μῆνας ἀρχίζουν βαθμιαίως νὰ ἐξασθενοῦν καὶ τέλος ἢ ἐξαφανίζονται ἢ μένουν εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς ἀμυδροὶ ἀστέρες. Παραδείγματα τοιούτων ἀστέρων ἔχομεν πολλά. Τὸ 134 π. Χ. ὁ Ἕλλην ἀστρονόμος Ἵππαρχος παρετήρησε λαμπρὸν ἀστέρα, μὴ ὁρατὸν προηγουμένως. Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1572 ὁ Δανὸς ἀστρονόμος Τύχων παρετήρησε καινοφανῆ ἀστέρα, ὅστις κατὰ τὴν λάμψιν ὑπερέβη τὴν Ἀφροδίτην καὶ ἦτο ὁρατὸς ἐπὶ 16 μῆνας. Ἐπίσης καὶ ὁ Κέπλερος παρετήρησε τοιοῦτον ἀστέρα. Τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηροῦνται διαρκῶς καὶ περισσότεροι τοιοῦτοι ἀστέρες.

Εἶναι λοιπὸν πιθανὸν καὶ ὁ ἀστὴρ ποὺ ὡδήγησε τοὺς εὐσεβεῖς Μάγους μέχρι τοῦ Νηπίου τῆς Βηθλεέμ, νὰ ἦτο ἕνας τοιοῦτος ἀστήρ, ὅστις ἐφείλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῶν καὶ τοὺς ἔφερε μέχρι τῆς χώρας τῶν Ἑβραίων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ δὲν συμφωνεῖ πλήρως πρὸς τὰ ἱστορούμενα. Διότι ὁ Εὐαγγελιστὴς προσθέτει ὅτι ὁ ἀστὴρ ὄχι μόνον ἐκινεῖτο καὶ ἐπροπορεύετο αὐτῶν, ἀλλ᾿ ἦλθε καὶ ἐστάθη ἐπάνω εἰς τὸ μέρος ποὺ ἦτο τὸ Παιδίον.

Βεβαίως ὁ Εὐαγγελιστὴς δὲν ἦτο ἀστρονόμος, οὔτε ἐνδιεφέρετο νὰ δώσῃ ἀκριβῶς τὴν θέσιν τοῦ ἀστέρος. Σκοπὸς τῆς διηγήσεώς του ἦτο νὰ ἀναφέρῃ τὰ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ χαρμόσυνον ἐκεῖνο γεγονὸς καὶ τῶν σοφῶν τῆς ἀνατολῆς, τῶν Μάγων, ποὺ ἐξεκίνησαν ἀπὸ μακρινὸν τόπον διὰ νὰ προσκυνήσουν τὸν τεχθέντα Βασιλέα.

Εἰς τὸ λίαν χαρμόσυνον αὐτὸ γεγονὸς λαμβάνει μέρος καὶ ἡ φύσις διὰ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἐξαιρετικοῦ ἐκείνου ἀστέρος, ὅπως καὶ μετά τινα ἔτη, κατὰ τὴν Σταύρωσιν Αὐτοῦ, ὁ Ἥλιος ἀπέκρυψε τὰς ἀκτῖνάς του καὶ ἡ Γῆ ἐσείσθη ἐκ θεμελίων.

Συνοψίζοντες δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν μετὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἀστρονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν κ. Πλακίδου ὅτι «οἱαδήποτε φυσικὴ ἑρμηνεία εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαληθεύῃ ἀπ᾿ ἄκρου εἰς ἄκρον τὸ θαυμαστὸν ἱστόρημα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου, οἱανδήποτε ὅμως ἑρμηνείαν καὶ ἂν δεχθῶμεν, βασιζομένην ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω ἀστρονομικῶν δεδομένων, οὐδεμία ἐπιτρέπεται ἀμφιβολία περὶ τοῦ ὅτι ὄντως συνέβη ἐξαιρετικόν τι ἀστρονομικὸν φαινόμενον κατὰ τὴν Γέννησιν, ὅπως καὶ κατὰ τὴν Σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐξιστόρησις τοῦ γεγονότος τούτου δὲν εἶναι ἁπλῆ ποιητικὴ ἐπινόησις ἢ μυθικὴ πλοκή, ἔχουσα ὡς μόνον σκοπὸν κενήν τινα ἔξαρσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ἐνανθρωπίσεως τοῦ Σωτῆρος, ἀλλ᾿ ἀναμφισβήτητος ἱστορικὴ ἀφήγησις πραγματικότητος, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ ὅλως αὐθαιρέτως καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἱκανότητα τῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιχειρημάτων ἁπλῶν καὶ ἀκλονήτων».

Σείριος

Κάθε γυναίκα εἶναι μητέρα. Γι᾿ αὐτὸ οἱ Ἑλληνίδες ποὺ εἶναι ἀληθινὲς γυναῖκες δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὴν πάρουν ὡς μητέρες τὴν ὑπόθεσι τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Νὰ τὴν βοηθήσουν μ᾿ ὅλη τῇ θαυματουργὸ δύναμι τῆς μητρικῆς τους στοργῆς.

Τὰ 200.000 ἄπορα Ἑλληνόπουλα θὰ ἔχουν τὸ συσσίτιό τους. Θὰ τοὺς τὸ ἐξασφαλίσῃ ἡ στοργὴ τῶν μητέρων ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

Ο ΞΥΛΙΝΟΣ ΒΙΟΛΙΤΖΗΣ

Ἦτον ἕνας βιολιτζῆς μὲ παρδαλὰ ροῦχα καὶ μὲ ὑψηλὸν σκοῦφον· εἰς τὸν λαιμόν του κρατοῦσε σφιγμένο τὸ βιολί του μὲ τὸ ἕνα χέρι καὶ μὲ τὸ ἄλλο χέρι τὸ δοξάρι· ἐκουρδίζετο καὶ ἔπαιζεν σὰν ἀληθινὸς βιολιτζῆς. Καὶ ὅμως δὲν ἦτον ἀληθινός, ἦτον καμωμένος ἀπὸ ξύλο τῆς Ἀγάπης. Τί εἶναι αὐτὸ τὸ ξύλο καὶ ἀπὸ τί δέντρο κόπτεται δὲν ἠξεύρω, ἠξεύρω μόνον πῶς κάθε ἄνθρωπος καμωμένος ἀπὸ τέτοιο ξύλο ἠμπορεῖ ν' ἀγαπήσῃ σὰν ζωντανὸς ἄνθρωπος.

Ὁ βιολιτζῆς, ἅμα ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, ἐτυλίχθηκε μέσα εἰς χαρτί, ἐκλείσθηκεν εἰς χονδρὸ κουτὶ καὶ ἐστάλθηκε εἰς ἕνα ἐμπορικὸν διὰ νὰ πωληθῇ, σὰν νὰ ἦτον σκλάβος ὁ κακόμοιρος.

Ὁ ἔμπορος τὸν ἔστησεν [illegible] τὸ παράθυρον. Ἐκεῖ τὸν ἔβλεπαν οἱ διαβάται καὶ τοὺς ἔβλεπε καὶ αὐτός, χωρὶς νὰ ἐννοοῦν ἐκεῖνοι ὅτι ἦτον κρυμμένη ζωὴ εἰς τὸ ἄψυχον ξύλον. Ὁ ἔμπορος κάποτε τὸν ἐκούρδιζε καὶ τότε πλέον ἐμαζεύετο κόσμος πολύς, πρὸ πάντων παιδιά, καὶ ἄκουαν τὴν γλυκειὰν φωνὴν τοῦ βιολιοῦ του. Αὐτὴ ἡ φωνὴ εἶχε κάτι ξεχωριστόν, κάτι ποὺ ἔφτανε ἕως τὴν καρδιά. Ὅλοι ἐνόμιζαν πῶς ὁ τεχνίτης εἶχε ἐπιτύχει τὴν μηχανήν του· δὲν ἤξευραν πῶς μέσα εἰς τὸ ἄψυχον ξύλον ἦτο κρυμμένη ζωή, δὲν ἐφαντάζοντο πῶς, καὶ ἀφοῦ ἐξεκουρδίζετο ἡ μηχανή, ὁ βιολιτζῆς ἔπαιζε τὸ βιολί του μόνος μὲ τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης ποὺ εἶχε μέσα του.

Ἀλλὰ δὲν ἔπαιζε δι' ἐκείνους, ποὺ ἐμαζεύοντο καὶ ἔχασκαν ἔξω ἀπὸ τὰ τζάμια τοῦ παραθύρου· οὔτε τοὺς ἐλογάριαζεν, οὔτε τὸν ἔμελεν. Ἔπαιζε μόνον διὰ τὴν ἀγάπην του καὶ ἡ ἀγάπη του ἦτον μία ὡραία κοῦκλα ὑψηλοτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, λυγερή, ξεχωριστὴ εἰς τὴν χάριν, μὲ κατακόκκινον φόρεμα, στυλωμένη ἀντικρύ του εἰς τὸ ἴδιον παράθυρον τοῦ ἐμπορικοῦ.

Ὁ βιολιτζῆς αὐτὴν ἀντίκρυσε πρώτην, ἅμα ἐβγῆκεν εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὸ χονδρὸ κουτί του, καὶ εἰς αὐτὴν ἐχάρισεν ὅλην τὴν ἀγάπην του. Ἀλλὰ καὶ ἐκείνη βέβαια τὸν ἀγαποῦσε. Ἂν δὲν τὸν ἀγαποῦσε, διατὶ δὲν ἐξεκολλοῦσε τὰ μάτια της ἀπὸ πάνω του, τὰ φωτερά της ἐκεῖνα μάτια, ποὺ τὸν ἔκαιαν; Ἂν δὲν τὸν ἀγαποῦσε, διατὶ δὲν ἐγύριζε κἂν νὰ ἰδῇ ἕνα ἀξιωματικόν, ὁ ὁποῖος ἐπάνω εἰς τὸ ξύλινόν του ἄλογον καθισμένος, εἶχε γυρισμένον τὸ κεφάλι πρὸς τὸ μέρος της ἀπὸ τὴν ὥραν ποὺ τὸν ἔβαλεν ὁ ἔμπορος;

Ὁ βιολιτζῆς ἕνα φόβον εἶχε μέσα εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀγάπης του: μήπως τοὺς χωρίσουν. Ἦτον δυνατὸν νὰ ζήσῃ χωρὶς αὐτήν; Καὶ τί τὴν ἤθελε τὴν ζωήν; Τί θὰ ἐγίνετο κι' ἐκείνη μόνη, χωρὶς αὐτόν;

Ἡ τύχη, ποὺ προστατεύει ὅλους τοὺς ἀγαπωμένους, δὲν ἄφησεν ἀπροστάτευτον καὶ τὸν ξύλινον βιολιτζῆν.. Μίαν ἡμέραν, ἐνῷ ἔπαιζε μὲ ὄρεξιν τὸ βιολί του, ἐπερνοῦσαν ἀπ' ἔξω ἕνας ἡλικιωμένος κύριος καὶ μία μεσόκοπη κυρία.

—Τί ὡραῖα ποὺ παίζει αὐτός! εἶπεν ὁ κύριος, μοῦ ἔρχεται νὰ τὸν ἀγοράσω τοῦ ἀνεψιοῦ μας.

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἡ κυρία ἐκύτταξε τὴν κοῦκλαν:

—Τί ὡραία ποὺ εἶναι αὐτή, θὰ τὴν πάρω κι' ἐγὼ τῆς ἀνεψιᾶς μου.

Ὁ βιολιτζῆς διὰ μίαν στιγμὴν ἐνόμισεν ὅτι θὰ χωρισθῇ πλέον ἀπὸ τὴν ἀγάπην του καὶ τοῦ ἤρχετο νὰ σκάσῃ ἀπὸ τὸ κακόν του. Ἀλλ' ἐνῷ τὸν ἐτύλιγεν ὁ ἔμπορος εἰς τὸ χαρτί, ἐνόησεν ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τῆς κυρίας ὅτι ὁ ἀνεψιὸς καὶ ἡ ἀνεψιὰ ἦσαν ἀδέλφια καὶ ὅτι ὕστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας θὰ εὑρίσκετο πάλιν κοντὰ εἰς τὴν ἀγαπημένην του κοῦκλαν.

Ὑπομονὴ λοιπόν, ὑπομονὴ κι' ὁ εὐτυχισμένος καιρὸς θὰ γυρίσῃ πάλιν.

Δυὸ ἡμέρας ἔμεινε φυλακισμένος μέσα εἰς τὸ σκοτεινὸν ἑρμάριον καὶ τοῦ ἐφάνηκαν χρόνοι ἀτελείωτοι. Ἐσυλλογίζετο, τί θὰ γίνεται μόνη ἡ ἀγαπημένη του, πῶς θὰ τὸν ἀναζητῇ, πῶς θὰ νομίζῃ ὅτι δὲν θὰ τὸν ἰδῇ πλέον καὶ θὰ σπαράζεται ἀπὸ ἀπελπισίαν! Καὶ ὁ καϋμένος ὁ βιολιτζῆς ἐδάκρυζε τόσον πολὺ καὶ τόσον συχνά, ὥστε ὅταν τὸν ἐξετύλιξαν ἀπὸ τὸ χαρτὶ τὴν πρωτοχρονιάν, τὰ δάκρυα τοῦ εἶχαν ξεβάψει τὰ μάτια του.

Εὑρέθηκε μέσα εἰς μίαν σάλαν φωτισμένην καὶ γεμάτην κόσμον. Αὐτὸς ἐκύτταζε μόνον νὰ ἰδῇ τί ἐγίνετο ἡ ἀγάπη του. Καὶ ὅταν τὸν ἐκούρδισαν, ἔπαιξε μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν διὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ ἐκείνη καὶ νὰ χαρῇ. Τοῦ κάκου ὅμως, τοῦ κάκου! Ἡ ὥρα ἐπερνοῦσε κι' ἐκείνη δὲν ἐφαίνετο πουθενά.

Ὁ βιολιτζῆς ἄρχισε ν' ἀπελπίζεται, ὅταν ἔξαφνα πέρα ἐκεῖ, πίσω ἀπὸ μίαν θύραν τοῦ ἐφάνη πῶς εἶδε τὴν ἄκραν ἑνὸς φορέματος, καὶ τὸ φόρεμα αὐτὸ ὡμοίαζε πολὺ μ' ἐκεῖνο τὸ κόκκινο ποὺ ἐφοροῦσε ἡ ἀγάπη του.

Ἐπλησίασε σιγὰ σιγὰ μὲ λαχτάραν, μὲ καρδιοχτύπι. Καὶ τί εἶδε; Τὴν ἀγαπημένη του μαζὶ μὲ τὸν ξανθὸν ἐκεῖνον ἀξιωματικόν. Καὶ τώρα θὰ ἐκρυφομιλοῦσαν βέβαια οἱ δύο, ἐκεῖνος ἀπὸ τὸ ἄλογόν του καὶ αὐτὴ στυλωμένη ὀρθὴ εἰς τὸν τοῖχον.

Χωρὶς νὰ συλλογισθῇ τί κάμνει, ἅρπαξε τὸ σπαθὶ ἀπὸ τὴν μέσην τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἐπέρασε τὰ ἄπιστα στήθη τῆς κούκλας.

Ἀλλ' ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴν πληγὴν ἐχύθη ἔξαφνα κάτι, ποὺ δὲν ὡμοίαζε καθόλου μὲ αἷμα.

—Τί! ἐφώναξε μὲ βραχνὴν φωνήν, καὶ τὴν εἶχα ἀγαπήσει τόσον καὶ ἐνόμιζα ὅτι μ' ἀγαποῦσε κι' αὐτή, ἐνῷ δὲν εἶχε μέσα εἰς τὰ στήθη της τίποτε ἄλλο παρὰ πίτουρα. . ., πίτουρα! . . .

Τὸ πρωῒ εὑρῆκαν πίσω ἀπὸ τὴν θύραν τὴν ὡραίαν κοῦκλαν μὲ τρυπημένα τὰ στήθη καὶ χυμένα τὰ πίτουρα ἐπάνω εἰς τὸ κόκκινόν της φόρεμα, καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ πεσμένο εἰς τὸ πάτωμα· καὶ ὅταν ἐπῆραν νὰ κουρδίσουν τὸν βιολιτζῆ, εἶδαν πῶς τὸ ξύλο του ἦτο σπασμένο.

Ἔρραψαν τὴν πληγὴν τῆς κούκλας, ἐκόλλησαν τὸ σπαθὶ τοῦ ἀξιωματικοῦ καὶ ἐπέταξαν εἰς τὸ κάρρο τῶν σκουπιδιῶν τὸν ἄχρηστον βιολιτζῆν.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Ἡμέρα λογαριασμῶν

Ἡ τελευταία νύχτα τοῦ χρόνου ποὺ πέρασε καὶ ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ νέου. Εἶναι τὸ εἰκοσιτετράωρο ποὺ γίνονται οἱ λογαριασμοὶ τῆς ζωῆς. Ὅταν ἔπειτα ἀπὸ τὴ φασαρία τῶν δώρων καὶ τοῦ παιγνιδιοῦ καὶ τὴν ἄλλη ρουτίνα τῆς ἡμέρας καρφωθῇ τὸ μάτι στὸ τελευταῖο φύλλο τοῦ ἡμεροδείκτη ποὺ ἐξαντλήθηκε χθὲς καὶ στὸ πρῶτο τοῦ 1940, ἡ σκέψις πηγαίνει ἀθέλητα σὲ μιὰ καταμέτρησι, σ' ἐκεῖνα ποὺ ἔγιναν καὶ σ' αὐτὰ ποὺ θὰ ἤθελε κανεὶς νὰ γίνουν. Ἡ πέννα, τὸ χαρτὶ καὶ τὸ καλαμάρι ποὺ κρατεῖ μαζί του ὁ ἀθάνατος γέρος ποὺ ἦρθε καὶ ἐφέτος, ὅπως πάντα, ἀπὸ τὴν Καισάρεια, μὲ τὴ χιονάτη γενειάδα καὶ τὰ ροδοκόκκινα μάγουλα, εἶναι πράγματα προωρισμένα γιὰ τὴ δουλειὰ τοῦ βιβλίου τῶν λογαριασμῶν, ὅπου γράφεται τὸ «δοῦναι» καὶ τὸ «λαβεῖν» τοῦ χρόνου, τὸ ἐνεργητικὸ καὶ τὸ παθητικὸ τῆς ζωῆς, ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ παρελθόντος καὶ τὰ σχέδια τοῦ μέλλοντος.

Τί λογαριασμοί! Οἱ δημοσιογράφοι γράφουν στὶς ἐφημερίδες τί ἔγινε σὲ ὅλες τὶς δημόσιες ἐκδηλώσεις καὶ σὲ μᾶς καὶ στὸν ἄλλον κόσμο, δημοσιεύουν στατιστικάς, ἐπιθεωρήσεις, πληροφορίας, γεγονότα, τὴν ἐξέλιξι τῆς μιᾶς κρίσεως καὶ τῆς ἄλλης, προσπαθοῦν νὰ προμαντεύσουν, νὰ βυθίσουν τὰ μάτια πρὸς τὴν ὁμίχλη τοῦ μέλλοντος. Ἀλλὰ ἐκεῖνα ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς περισσοτέρους εἶναι αὐτὰ ποὺ δὲν λέγονται στοὺς ἄλλους, ποὺ δὲν θὰ τὰ γράψουν οὔτε οἱ ἴδιοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ἀλλὰ μόνο τὰ σκέπτονται. Εἶναι οἱ ἀτομικοὶ λογαριασμοί. Ἡ σκέψις τοῦ καθενὸς γιὰ τὸ τί ἔκαμε, τί ἐχάρηκε καὶ τί ἔπαθε σ' αὐτὸν τὸ χρόνο.

Εἴπαμε ὅτι οἱ λογαριασμοὶ εἶναι δύο. Τοῦ παρελθόντος, γιὰ τὸ ὁποῖο ὑπάρχουν ὅλα τὰ δεδομένα, καὶ τοῦ μέλλοντος μὲ τὶς πιθανότητες. Ἀλλὰ ὁ μεγάλος μπελᾶς εἶναι ὁ ἀπολογισμός. Γιατὶ αὐτὸν λίγοι κατορθώνουν νὰ τὸν ἰσοσκελίσουν πρὸς ὅσα εἶχον προϋπολογίσει ἕνα χρόνο πρωτήτερα. Καὶ ὄχι πιὰ ὡς πρὸς τὰ οἰκονομικὰ — αὐτὰ τὰ βάζει κανεὶς στὴ μερίδα τῆς παγκοσμίου κρίσεως καὶ ἡσυχάζει —, ἀλλ' ὡς πρὸς τὰ γενικὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας τῆς ζωῆς, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ μετρηθοῦν μὲ χρήματα.

Ὁρίστε αὐτὸς ὁ κύριος. Ἔκαμε κάτι χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ καλὰ καλά, παρεσύρθη σὲ μιὰ πρᾶξι ποὺ τὴν ἐπλήρωσε ἀκριβά. Ὁ ἄλλος ἐπαντρεύθηκε νομίζοντας πὼς ἔπιασε τὸ γαλάζιο πουλὶ τῆς εὐτυχίας καὶ μέσα στὸν ἴδιο χρόνο ἔτρεξε στοὺς δικηγόρους ζητῶντας νὰ τοῦ βροῦν τρόπο νὰ ξεμπλέξῃ, ἀλλὰ κι' ἐκεῖνο ποὺ τοῦ ὑπέδειξαν ὡς τὸ πιὸ ἀνώδυνο ἄφησε στὴν ψυχή του τὴν πίκρα καὶ τὴν ἀηδία. Ὁ ἄλλος εἶδε ἄξαφνα ν' ἀνυψώνεται, ἐπίστεψε πὼς τραβοῦσε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὶς κορυφὲς καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ δὲν τὸ περίμενε ἕνα φύσημα ἀντιθέτου ἀνέμου τὸν ἔρριξε κάτω τραυματισμένον βαριά, σὲ τέτοια κατάστασι, ποὺ ὅταν μπόρεσε νὰ σταθῇ ὄρθιος εἶδε πὼς εἶναι ἀναγκασμένος σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ νὰ προσέχῃ διαρκῶς τὸ τραῦμά του καὶ πὼς τὸ παραμικρὸ μπορεῖ νὰ τὸν ἀφανίσῃ. Γιατὶ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ἔρχεται εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἀποτέλεσμα τῶν ἀρετῶν μας καὶ ἐλαττωμάτων μας, προκαλεῖται ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασία μας, ποὺ πολλὲς φορὲς δὲν τὴν μαντεύουμε οὔτε ἐμεῖς οἱ ἴδιοι στὶς ἐνέργειές της. Ἀλλὰ μπορεῖ νὰ ὀφείλεται καὶ στοὺς ἀσταθμήτους ἐξωτερικοὺς παράγοντας ποὺ ἐπηρεάζουν τὴν ὕπαρξί μας, ποὺ στέκονται ἐμπόδια στὸ δρόμο της, ποὺ μᾶς ὑποβάλλουν σὲ κόπους καὶ σὲ ἀπογοητεύσεις ποὺ δὲν τὰ εἴχαμε προβλέψει. Ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸν ἐξωτερικὸ ἐχθρὸ ποὺ μᾶς παραμονεύει — ἂς χτυπήσουμε ξύλο τέτοια χρονιάρα ἡμέρα — πρέπει νὰ εἴμαστε παρασκευασμένοι, νὰ εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ ὑπερφαλαγγίσουμε κάθε ἐμπόδιο.

Τὸ ἴδιο πνεῦμα τῆς ἡμέρας ποὺ κινεῖ τὴ σκέψι μας πρὸς τὶς τριακόσιες ἑξῆντα πέντε ἡμέρες ποὺ πέρασαν,

μᾶς τραβάει πρὸς τὸ θέαμα ὅλου τοῦ παρελθόντος. Θυμᾶται κανείς, χωρὶς νὰ τὸ θέλη. Καὶ ὁ νοῦς πηγαίνει πρῶτα πρὸς τὰ χρόνια τῆς νεότητος. Εἶναι ὁ δυνατώτερος μαγνήτης. Θυμοῦνται αὐτοὶ ποὺ ἔχουν σταχτιὰ μαλλιὰ καὶ εἶναι σὰν νὰ περνάη μπροστά τους ἕνας ἐξωτικὸς κόσμος. Μιὰ νύχτα Βαλπούργης γεμάτη ἀπὸ πνεύματα, ἀπὸ ὡραῖα καὶ τερατώδη φαντάσματα, ἀναβιώσεις, ἀναζωογονήσεις, μὲ τὴ βαθειὰ ἠχὼ ὅλων τῶν ἤχων ποὺ ἀκούσθηκαν κάποτε, μὲ τὶς ἀκτινοβολίες ὅλων τῶν λαμπρῶν ὁραμάτων, μὲ τὸν τρόμο ὅλων τῶν ἀποτροπαίων ὄντων ποὺ πέρασαν ἀπὸ κοντά μας, μὲ τὴ μανία τοῦ κακοῦ, μὲ τὸ δηλητήριο κερασμένο στὸ κύπελλο, ποὺ ἡ γλύκα του μᾶς ἀπατοῦσε. Κι' αὐτὴ ἡ ζωὴ ξανάρχεται μπροστά μας σὰν μιὰ νέα προσφορά, ἱκανοποίησις θερμὴ στὰ πρῶτα ψύχη τοῦ χειμῶνος, ἡ σκληρὴ τύψις στοὺς χρόνους τῆς λήθης. Ἦσαν τὰ χρόνια ὅπου ὅλα γύρω μᾶς ἐχάριζαν καὶ ἀπὸ μιὰ στιγμὴ ἀποκαλύψεως. Τὸ κάθε τι, μιὰ ἀσήμαντη συνάντησις, ἕνα ὡραῖο βιβλίο, ἕνα τοπίο ποὺ τὸ πρωτοείδαμε μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλι ποὺ γεννηθήκαμε, τὰ ράμφη τῶν περιστεριῶν, τὰ τρυφερά τους ἀμοιβαῖα τσιμπήματα, πέντε λόγια τοῦ δασκάλου ἔξω ἀπὸ τὸ ξηρὸ μάθημα, ἦσαν φῶς ἀπάνω σὲ ἄγνωστα καταπληκτικὰ μυστικά. Καὶ ὕστερα ἦρθε ἡ ὁρμὴ ὅταν τὰ νειᾶτα ἐφούσκωναν στὸ στῆθος. Τότε δὲν ἐνοιώθαμε κόπο σὲ κανένα τρέξιμο. Τὸ κάθε τι ἦταν καὶ μιὰ εὐκαιρία μάχης, στὴν ὁποία ἐπέφταμε μὲ τὰ μοῦτρα. Θεῖος πυρετὸς ἔκανε νὰ βράζη τὸ αἷμα. Τὸ σῶμα ἦταν μιὰ λουγδουνικὴ λάγηνος. Συμπυκνωμένος ἠλεκτρισμός. Τέτοιους Ἀχαιοὺς θὰ εἶχε στρατολογήσει ὁ Ἀγαμέμνων. Καὶ τέτοιοι ἦσαν ἐκεῖνοι ποὺ ἐπροχώρησαν πάντα στοὺς ἀγῶνες ὅταν ἡ ἀνάγκη τοῦ Ἔθνους χτύπησε ἐγερτήριο καὶ ἔφοδο. Καὶ ἔπειτα εἶναι ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἐργασίας, τοῦ ἀγῶνος στὴν κοινωνικὴ ζωή. Καὶ καθὼς θυμᾶται κανεὶς αὐτὸν τὸν περασμένο καιρὸ τῆς δουλειᾶς εἶναι σὰν νὰ κινοῦνται γύρω ἕνα πλῆθος μηχανές, καὶ νὰ γυρίζουν ἄπειροι τροχοὶ καὶ λουριὰ στὶς τροχαλίες καὶ στὰ πολυσύνθετα μηχανήματα τοῦ ἐργοστασίου, ὅπου ἡ προσπάθεια καὶ ἡ ἐνέργεια δὲν τελειώνει ποτέ. Καὶ σκύβει κανεὶς ἐκεῖ ποὺ τὸν ἐτοποθέτησε ὁ ἀθέατος ἀρχιεργάτης τῆς ζωῆς, ἀνάμεσα σὲ χιλιάδες συντρόφους, ποὺ κάνουν ὁ καθένας ἐκεῖνο ποὺ ξέρει, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει σχεδὸν ἀνάπαυσις. Σ' αὐτὴ τὴν προσπάθεια πολλοὶ εἶχον τὶς ἀποκαρδιώσεις Σισύφου. Ἀλλὰ καὶ στὴν πίκρα αὐτὴν τὴν τελευταίαν ὑπάρχει μιὰ παρηγοριά. Τὸ μέλλον πρὸς τὸ ὁποῖο βλέπουν ὅλοι. Καὶ τὸ μέλλον γιὰ ὅλους ὅσους ἐργάσθηκαν ὡς τώρα καὶ ἐκουράσθησαν εἶναι τὰ παιδιά μας. Εἶναι οἱ νέοι. Αὐτοὶ ποὺ ἔρχονται στὶς θέσεις, στὴ σειρὰ τῶν παλαιοτέρων. Εἶναι γεροὶ καὶ μὲ τὸ αἷμα ζεστό, ὅπως ἐμεῖς μιὰ φορά. Μπροστὰ στὰ μάτια τους ἡ ἐλπίδα καὶ ὁ πόθος δημιουργοῦν ἐξαίσια ὁράματα ζωῆς ποὺ θέλουν νὰ τὴν κατακτήσουν, σὰν τὰ ὁράματα ποὺ βλέπαμε κι' ἐμεῖς ἄλλοτε. Ἀλλὰ ὁ καιρὸς ποὺ ἐπέρασε, ἡ κριτικὴ τόσων γεγονότων, πράξεων καὶ ἔργων καὶ σφαλμάτων τῆς γενιᾶς ποὺ προσπέρασε ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ δρόμου της, θὰ τοὺς εἶναι ὁδηγός. Ὁ δρόμος ποὺ ἀνοίγεται μπροστά τους εἶναι πλατύτερος, τὰ ἠθικὰ καὶ τὰ ὑλικὰ ἐφόδια εἶναι ἀφθονώτερα καὶ ἡ στοργὴ ποὺ τοὺς χρειάζεται γιὰ τὰ πρῶτά τους βήματα ἔρχεται ἀπὸ πλατειὰ καρδιά, καὶ γίνεται χρήσιμη χάρις στὸ δυνατὸ μυαλὸ ποὺ τὴν κατευθύνει. Τοὺς κυττάζουν καθὼς διαβαίνουν ρωμαλέοι, καὶ γεροί, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν σταχτιὰ μαλλιὰ καὶ στὸν προϋπολογισμὸ γιὰ τὸ μέλλον, γιὰ τὴ συνέχεια τῆς ἑλληνικῆς ζωῆς, ἐγγράφουν ὡς μεγάλα κεφάλαια αὐτοὺς τοὺς νέους. Αὐτοὶ θὰ συνεχίσουν τὴν παράδοσι, τὸ ἔργο, τὴ ζωή, προχωρῶντας μὲ σταθερὸ βῆμα, μὲ τὸ κεφάλι στητὸ καὶ τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ἐμπρός, ὅλο πρὸς τὰ ἐμπρός, γιὰ μιὰ Ἑλλάδα νέα...

Διον. Α. Κόκκινος

ΔΩΡΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

Τὰ δῶρα τοῦ νέου ἔτους ἀποτελοῦν μίαν ἐκδίκησιν καὶ μίαν ἀναστροφὴν τῶν ὅρων. Τὸ ἔθιμον ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν Ρώμην, ἂν δὲν προϋπῆρχε. Τότε ὅμως ἔδιδαν οἱ μικροὶ πρὸς τοὺς μεγάλους. Ὄχι οἱ μικροὶ κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἀλλ' οἱ μικροὶ κατὰ τὴν κοινωνικὴν κατάστασιν. Οἱ Πατρίκιοι ἐλάμβανον δῶρα ἀπὸ τοὺς πελάτας των. Ὁ Χριστιανισμὸς ὅμως, ὁ ὁποῖος ἠθέλησε νὰ ἐξυψώση τοὺς δούλους μέχρι τῶν κυρίων ὑπερέβη εἰς τὸ ἔθιμον τοῦτο τὰς προθέσεις του. Ἀντὶ νὰ λαμβάνουν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους δῶρα οἱ μεγάλοι ἀπὸ τοὺς μικρούς, ὅπως εἰς τὸ παρελθόν, ἐπεκράτησε νὰ δίδουν οἱ μεγάλοι πρὸς τοὺς μικρούς. Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ρώμην τὰ δῶρα τῆς πρωτοχρονιᾶς ἦσαν φόρος ὑποτελείας. Ἔπειτα ἔγιναν ἀληθῆ δῶρα, αὐθόρμητοι προσφοραὶ φιλίας καὶ στοργῆς. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἡ συνήθεια τὰ καθιέρωσε μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον, κατήντησαν ἐκ νέου φόρος ὑποτελείας. Καὶ τώρα ὁ φόρος οὗτος δὲν ὀφείλεται εἰς ὀλίγους πατρικίους, ὅπως συνέβαινεν εἰς τὴν Ρώμην, ἢ εἰς ὀλίγους οἰκείους καὶ φίλους, ὅπως συνέβαινε βραδύτερον, ἀλλ' εἰς μέγα πλῆθος ἀνθρώπων. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἡ φιλία κατήντησεν ἔννοια τόσον εὐρεία, ὥστε μετὰ τῶν ὀλίγων πραγματικῶν φίλων περιλαμβάνει καὶ ὅλους τοὺς μεθ' ὧν συνδεόμεθα κοινωνικῶς καὶ σχεδὸν πάντα μὲ τὸν ὁποῖον ἀνταλλάσσομεν χαιρετισμόν. Καὶ ἡ πρωτοχρονιὰ μᾶς καθιστᾶ ὑποχρέους πρὸς ὅλους τούτους, καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀκόμη. Ἂν δὲ θελήση κανεὶς νὰ φανῆ συνεπὴς πρὸς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις αὐτάς, πρέπει νὰ εἶναι πλούσιος διὰ νὰ μὴ αἰσθανθῆ πολὺ τὸ βάρος τῆς φορολογίας.

Ὅπου στραφῆ κανεὶς αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἀντικρύζει ὑποχρεώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πλέον ἀπαιτητικαὶ εἶναι ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀπέναντι ὑποδεεστέρων. Πρὸς πάντα ὅστις σᾶς προσέφερε μίαν ὑπηρεσίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους, ἀνελάβατε μίαν ὑποχρέωσιν διὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους. Ὅτι ἐπληρώσατε τὴν ὑπηρεσίαν, ὅτι ἐδώκατε ἐπὶ πλέον φιλοδώρημα δὲν σημαίνει τίποτε. Ἡ ὀφειλὴ μένει καὶ κατὰ τὴν ὡρισμένην ἡμέραν θὰ σᾶς τὴν ὑπομνήση μιὰ εὐχή: τὰ «χρόνια πολλὰ» ποὺ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαίνει: «Ἔλα πλήρωσε· τί περιμένεις;». Καὶ αὐτὴ ἡ ἐπιτακτικὴ εὐχὴ μᾶς περιμένει παντοῦ, εἰς τὰ καφενεῖα, τὰ ἑστιατόρια, τὰ κουρεῖα. Εὑρίσκει δὲ τρόπον νὰ εἰσδύη καὶ εἰς τὴν κατοικίαν μας ὑπὸ μορφὴν διαφόρων ἐντύπων, πεζῶν καὶ ἐμμέτρων.

Ἂν τὸ ἔθιμον τῶν δώρων δὲν εἶχε λάβει αὐτὸν τὸν ἐπαιτικόν, καὶ μάλιστα ἐξαναγκαστικὸν χαρακτῆρα, θὰ ἦτο ἀπὸ τὰ ὡραιότερα ἔθιμα. Γνωρίζω δὲ ἕναν Ἀθηναῖον, ὅστις ἴσως δίνει τὰ περισσότερα δῶρα αὐτὴν τὴν ἡμέραν, χωρὶς νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὰς δημιουργηθείσας ὑποχρεώσεις. Δίδει ὅπου θέλει καὶ ὄχι ὅπου τοῦ ζητοῦν.

Χθὲς τὸν συνήντησα ἀκολουθούμενον ἀπὸ ὑπηρέτην φορτωμένον μὲ διάφορα πράγματα, ἰδίως ἀθύρματα. Τὸν συνήντησα καθ' ἣν στιγμὴν ἐσταμάτησε δυο παιδάκια πτωχὰ καὶ ἔδωκε εἰς τὸ μεγαλείτερον ἕνα σπαθάκι καὶ εἰς τὸ μικρότερο μίαν σάλπιγγα.

— Κάνω, μοῦ εἶπε, τὸν γῦρον τῶν μποναμάδων, ὁ ὁποῖος μοῦ δίδει πολλὰς τέρψεις. Γυρίζω καὶ μοιράζω παιγνιδάκια εἰς τὰ φτωχόπαιδα. Γιατὶ ἡ εὐτυχία, τὴν ὁποίαν μεταδίδω, μοῦ ἐπιστρέφεται εἰς τόμον. Εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ὅταν βλέπω τὴν χαρὰν ποὺ προξενῶ εἰς αὐτὰ τὰ παιδάκια. Ὅ,τι μετριάζει τὴν εὐτυχίαν μου εἶναι ὅτι δὲν εἶμαι ἀρκετὰ πλούσιος διὰ νὰ μὴν ἀφήσω κανένα φτωχὸ παιδάκι σήμερον λυπημένον.

— Καίτοι, τοῦ εἶπα, δὲν θέλω νὰ χαλάσω τὴν εὐτυχίαν σου, νομίζω ὅτι ἔπρεπε νὰ σκεφθῆς καὶ κάτι ἄλλο. Ὅτι τὰ πτωχὰ παιδάκια δὲν ζοῦν μόνον κατὰ τὰς ἑορτάς. Καὶ ἡ φιλανθρωπία μας τὰ ἐνθυμεῖται μόνον κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτάς.

† Ι. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ

Μιὰ στολὴ Φαλαγγίτου ἢ Φαλαγγίτισσας, Σκαπανέως ἢ Σκαπάνισσας κοστίζει ὅσο καὶ τὸ πιὸ ἐφήμερο παιγνίδι ποὺ θὰ φθαρῆ σὲ λίγο. Ἡ στολὴ ὅμως θὰ εὐχαριστήση περισσότερο τὸ παιδὶ καὶ θὰ τὸ κάμη νὰ νοιώση ὑπερηφάνεια, γιατὶ ἔτσι θ' ἀποτελῆ μέλος τῆς μεγάλης ἐθνικῆς οἰκογενείας τῆς Ε. Ο. Ν.

Οι σελίδες

«ΝΑ ΤΑ ΧΙΛΙΑΣΗΣ!»

«Σὲ εἶδα τώρα περίφημη καὶ γοητευτική. Σοῦ εὔχομαι λοιπὸν νὰ τὰ χιλιάσῃς».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητὴ Φαλαγγίτισσα,

Τὸ χρυσὸ καλέμι τοῦ χρόνου γράφει ἀκόμα μιὰ μολυβιὰ μέσα στὸ ἀτέλειωτο βιβλίο του. Μιὰ γραμμὴ δὲν εἶναι τίποτε στὸ πλῆθος τῶν αἰώνων ποὺ γεμίζουν τὶς σελίδες του. Στοιβάζεται ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον ἀποτελῶντας τὶς χιλιάδες καὶ μυριάδες τῶν ἐτῶν, μέσα στὶς ὁποῖες περνᾷ ὁ ἄνθρωπος γράφοντας τὴν ἱστορία του. Ὁ ἄνθρωπος, σὰν κάτι ἀόριστο, χωρὶς πέρας, κάτι συνεχές, κάτι αἰώνιο. Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας μικρὸς κόκκος ἄμμου μέσα στὶς ἀπέραντες τοῦ σύμπαντος ἀκρογιαλιές. Κάθε κόκκος ὅμως μαζὶ μὲ τοὺς ὅμοιους του ἀποτελεῖ τοὺς σωρούς. Ἔτσι κάθε σταγόνα ἔχει τὸ μέρος της στὸ σχηματισμὸ τῶν ὠκεανῶν. Κάθε μιὰ λοιπὸν ἀπὸ μᾶς δίνει τὸν ἔρανό της στοῦ λαοῦ μας τὸ σχηματισμό. Εἴπαμε κι' ἄλλες φορὲς πὼς μόνο οἱ λαοὶ ζοῦν καὶ περνοῦν ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες. Ζοῦν οἱ λαοὶ μὲ τὰ ἔργα τους καὶ μὲ τὴ δρᾶσι τους, ζοῦν μὲ τὴν ψυχική τους ὀντότητα, ποὺ εἶναι μακραίωνη κι' ἀκατάλυτη, ὅταν αὐτὰ τὰ ἄτομα — ἔστω καὶ ἂν πεθάνουν — ποὺ τὸν ἀποτελοῦν ἀποκτήσουν τὴ συναίσθησι τῆς λαϊκῆς των αἰωνιότητος. Μέσα λοιπὸν στὴ μακρὰ ἱστορία τῶν λαῶν ζοῦν καὶ ζωντανεύουν ὅλα τὰ ἄτομα, ποὺ πέρασαν, ἔστω κι' ἄγνωστα κι' ἀσήμαντα.

Νέο κορίτσι,

Πρέπει νὰ τὴν προσέξουμε αὐτὴ τὴν ἀλήθεια. Ὅταν ὁ Ἀρχηγὸς μᾶς εὔχεται νὰ τὰ χιλιάσουμε, ἐμεῖς, ἡ Ὀργάνωσί μας, τὸ περιοδικό μας, θέλει μεγαλόπρεπα καὶ ὑποβλητικὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὸ δρόμο, πάνω στὸν ὁποῖο ὀφείλουμε νὰ βαδίσουμε. Δὲν εἶναι ἕνας χρόνος, οὔτε δυό, οὔτε καὶ δέκα. Δὲν εἶναι μιὰ ζωή, εἶναι χίλια χρόνια! Μπορεῖ ἐμεῖς ἢ τὸ περιοδικό μας νὰ ζήσουμε χίλια χρόνια; Κι' ὅμως μεταφυσικὰ μποροῦμε! Δηλαδὴ μποροῦμε νὰ ὑπάρχουμε καὶ μετὰ χίλια χρόνια μέσα στοῦ λαοῦ μας τὴν ὕπαρξι.

Ἂς μὴν ἐνεργοῦμε καὶ πράττουμε λοιπὸν μὲ τὴν ἰδέα ὅτι εἴμαστε προσωρινὰ πλάσματα, ποὺ θἄρθουν ἄλλες νὰ μᾶς ἀντικαταστήσουν. Ὄχι! Μιὰ συνεχὴ σειρὰ ἀποτελοῦμε ἐμεῖς μὲ τὶς πρὶν ἀπὸ μᾶς καὶ τὶς μετὰ ἀπὸ μᾶς γενεές.

Δὲν εἴμαστε λοιπὸν προσωρινὲς καὶ δὲν εἶναι τὸ ἔργο μας ἐφήμερο. Γι' αὐτὸ ὅ,τι κι' ἂν καταπιανώμαστε, ἂς ἔχουμε ὑπ' ὄψι μας ὅτι πρέπει νὰ χτίζουμε πάνω σὲ γερὰ θεμέλια, ποὺ νὰ βαστάξουν στὸ πέρασμα τῶν αἰώνων.

Νέο κορίτσι,

Εἶναι ὡραῖο τὸ συναίσθημα αὐτὸ ποὺ γεννᾷ ἡ εὐχή, ἡ ἁπλῆ εὐχή, ὅμως τόσο συμβολικὴ μέσα στὴν ἁπλότητά της εἶναι ἡ εὐχὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας: «Νὰ τὰ χιλιάσῃς!».

Εἶναι συναίσθημα, ποὺ σπάει τὰ δυνατὰ ὅρια τοῦ χρόνου, ποὺ πηδᾷ τὶς κορφὲς τῶν αἰώνων καὶ κυνηγᾷ μὲ πεῖσμα ἀγωνιστικὸ τὴν αἰωνιότητα καὶ τὴν ἀθανασία.

Ἕνα συναίσθημα ποὺ ἀκούραστο μᾶς πλημμυρίζει μὲ τὸ θάρρος τῆς ἀφθαρσίας, ποὺ μᾶς κάνει νὰ ἀντικρύζουμε κάθε νέο χρόνο μὲ μιὰ ἀπέραντη αἰσιοδοξία γιὰ τὸ μελλούμενο καὶ νὰ ξεπροβοδίζουμε μὲ τρανὴ ψυχικὴ ἱκανοποίησι τὸ παρελθόν. Γιατὶ καὶ τὰ δυὸ εἶναι δεμένα μὲ τὸ γερὸ γεφύρι τῆς πρόθυμης προσφορᾶς μας σὲ ἐργασία, ποὺ τὸ στεριώνουν τὰ δυνατὰ τόξα τῆς πίστεώς μας.

Ἔτσι ποτὲ δὲν θὰ λυπηθοῦμε πὼς φεύγει ἕνας χρόνος, γιατὶ αὐτὸ γιὰ μᾶς θἆναι ἐλάττωσι τῆς δυνάμεώς μας καὶ τῆς ἀγάπης γιὰ τὸ ἔργο μας. Θὰ εἶναι ἴσα-ἴσα ἕνα σκαλοπάτι πρὸς τὰ ἐπάνω, ἕνας σταθμὸς ποὺ θὰ δείχνῃ τὰ σημάδια τοῦ δρόμου μας πρὸς τὸ μεγάλο σκοπό!

«Νὰ τὰ χιλιάσῃς!». Θέλαμε πιὸ καλὴ εὐχὴ γιὰ ὅ,τι μᾶς ἀφορᾷ; Μᾶς ἔδωσε μ' αὐτὴ τὴ σφραγῖδα τῆς αἰωνιότητος τοῦ ἔργου μας καὶ μᾶς ἐδήλωσε πὼς πρέπει νὰ ἐργαζώμαστε γι' αὐτό, χωρὶς νὰ σκεπτώμαστε τὸ χρόνο καὶ χωρὶς νὰ σταματοῦμε σὲ χρονικὰ ὅρια.

Ἀκόμη ἕνα μᾶς φανέρωσε. Τὴν ἀστείρευτη λαχτάρα τῆς ἑλληνικῆς του ψυχῆς. «Τὸ κάθε τι, ποὺ ἀφορᾷ ἐσένα Νιότη, ἂς ζήσῃ χίλια χρόνια!».

Πάνω σὲ τέτοια δεδομένα καὶ σὲ τέτοιες γραμμὲς ἂς δουλεύουμε γιὰ νὰ ζήσῃ χίλια χρόνια τὸ ἔργο μας καὶ ἡ προσπάθειά μας.

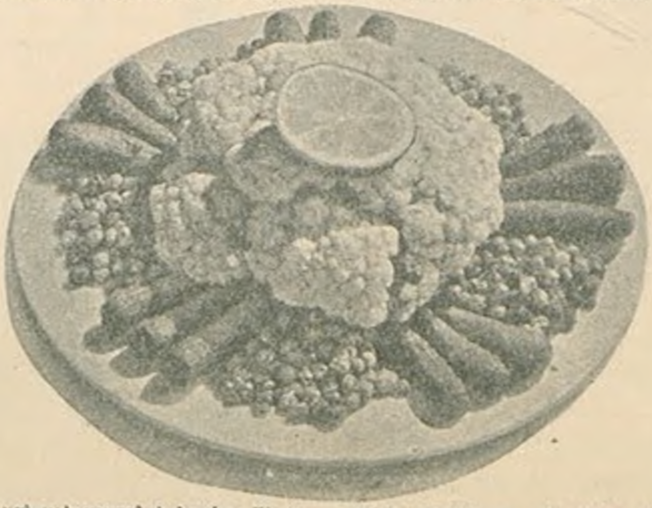
Η ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ ΚΑΙ Η «ΝΕΟΛΑΙΑ»

Γιορτινὸ τραπέζι

Εἴπαμε πολλὲς φορές, ἀγαπητές μου φίλες Φαλαγγίτισσες καὶ ὅλες οἱ ἄλλες γυναῖκες ποὺ ἔχετε τὸ προνόμιο νὰ εἶσθε ἡ ψυχὴ τοῦ σπιτιοῦ σας καὶ ἡ χαρά, ὅτι ὁ πολιτισμένος ἄνθρωπος σ' ὁποιαδήποτε κοινωνικὴ θέσι κι' ἂν εὑρίσκεται, σ' ὁποιοδήποτε ἐπάγγελμα πρέπει νὰ νοιώθῃ τὶς γιορτὲς ἰδιαίτερα, γιατὶ ἀναπαύουν τὴν ψυχὴ ἀπὸ τὴν μονοτονία τῆς καθημέρας. Εἶναι λοιπὸν ἕνα εἶδος ψυχαγωγίας ὅταν τὴν Κυριακὴ ἡ οἰκογένειά μας νοιώσῃ τὴ διαφορὰ καὶ στὸ Κυριακάτικό μας τραπέζι. Ἀκόμα περισσότερο μᾶς χρειάζεται αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ψυχαγωγίας τώρα στὸ πρωτοχρονιάτικό μας φαγητό. Δυὸ λουλούδια, ἕνα κάτασπρο καὶ ἄσπιλο τραπεζομάνδηλο, γυαλισμένα πηρούνια καὶ μαχαίρια, διάφανα ποτήρια καὶ ὅλα τὰ λοιπά, μὲ ἕνα ὡραῖα γαρνιρισμένο φαγητό, μᾶς ἐνθουσιάζουν καὶ μᾶς τραβοῦν. Τότε δὲν τρῶμε μόνο μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ μάτια. Κοντὰ στὸ ψητὸ ποὺ θὰ δώσουμε αὐτὲς τὶς μέρες ἂς προσέξουμε αὐτὴ τὴν πιατέλλα. Ἂς μὴ βαρεθοῦμε τὸν κόπο. Ἀξίζει νὰ δοῦμε τὰ γελαστὰ πρόσωπα τῶν οἰκείων μας ὅταν μαζευτοῦνε στὸ γιορτινὸ τραπέζι.

Μιὰ πιατέλλα ἑλκυστικὴ

Καρότα, κουνουπίδι, ἀρακᾶ ἢ πατατάκια. Τὸ καθένα θὰ προετοιμασθῇ χωριστά. Ὅταν βράσουν στὸ νερὸ καὶ ἁλάτι τὰ καρότα (ρίξετε στὸ νερὸ καὶ μιὰ κουταλιὰ τοῦ φαγητοῦ ζάχαρι

καὶ μιὰ κουταλιὰ λεμόνι. Τὸ νερὸ νὰ τὰ σκεπάζῃ μόνο.) πασπαλίσετέ τα μὲ ψιλὸ παξιμάδι καὶ τηγανίσετέ τα μὲ βούτυρο. Τὸ κουνουπίδι βράσετέ το ὁλόκληρο, πάντα μὲ τὴ ρίζα πρὸς τὰ κάτω, προσθέτοντας στὸ νερὸ 2—3 κουταλιὲς γάλα γιὰ νὰ μένῃ πάντα ὁλόλευκο. Ἂν δὲν ἔχετε ἀρακᾶ φρέσκο, τὸν ὁποῖον βράζετε σὲ νερὸ μὲ ἁλάτι, μπορεῖτε νὰ μεταχειρισθῆτε ἀρακᾶ τοῦ κουτιοῦ ἤ, ὅπως εἴπαμε, τηγανισμένα πατατάκια, τὰ ὁποῖα ἀφοῦ παστρέψετε καὶ πλύνετε, σφουγγίζετε καλὰ πρὶν ρίξετε στὸ τηγάνι γιὰ νὰ γίνουν ξεροψημένα. Λίγο μαϊντανὸ στὶς ἄκρες τῆς πιατέλλας καὶ μιὰ φέτα λεμόνι θὰ σᾶς βοηθήσουν νὰ παρουσιάστε ὡς συμπλήρωμα γιὰ τὸ πρωτοχρονιάτικο ψητό σας κάτι γευστικὸ καὶ ὡραῖο.— Μπορεῖτε ἀκόμα πάνω ἀπὸ τὸ σερβιρισμένο κουνουπίδι νὰ ρίξετε τὸ βούτυρο ἀπὸ τὸ τηγάνι ποὺ τηγανίσατε τὰ καρότα ἢ τὰ πατατάκια.

Σᾶς εὔχομαι καλὸ κέφι γιὰ τὴ δουλειὰ καὶ καλὴ ὄρεξι γιὰ τὸ τραπέζι.

Πιλάφι ἀπὸ γαρίδες

Κι' αὐτὸ μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἕνα γιορτινὸ φαγητό, καὶ θέλουμε μ' ὅλη μας τὴν καρδιὰ νὰ σᾶς βοηθήσουμε ὅπως μποροῦμε νὰ περάσετε καὶ σεῖς καὶ ἡ οἰκογένειά σας τὶς γιορτές σας καλά.

Τὸ πιλάφι αὐτὸ εἶναι ἕνα καλὸ πρῶτο πιάτο τὸ μεσημέρι μιᾶς γιορτῆς ἢ κύριο φαγητὸ τὸ βράδι.

Παίρνουμε μισὴ ὀκᾶ γαρίδες, τὶς πλένουμε καλὰ καὶ μὲ ἀνάλογο νερὸ τὶς βράζουμε βάζοντας μέσα ἕνα ὁλόκληρο μικρὸ κρεμμύδι. Ἔπειτα παίρνουμε 100 δράμια ρύζι, ποὺ — προσέξετε! — θὰ τσιγαρίσουμε πρῶτα μὲ ἀνάλογο λάδι. Στὸ ρύζι κατόπιν ρίχνουμε τὸ νερὸ ἀπὸ τὶς γαρίδες. Ὅταν τὸ πιλάφι βράσῃ τὸ φορμάρωμε ἂν θέλουμε σὲ μιὰ μεγάλη σουπιέρα, τὴν ὁποία ἀναποδογυρίζουμε κατόπιν στὴν πιατέλλα γαρνίροντας μὲ τὶς γαρίδες, ὡς καὶ μὲ μικρὰ κλωνάκια μαϊντανό.

ΜΙΑ ΓΛΥΚΕΙΑ ΑΝΑΜΝΗΣΙ

Ἡ μεταμόρφωσι τῆς κούκλας σας

Πολλὲς νεαρὲς κοπέλλες θ' ἀφήσουν μὲ τὸ νέο ἔτος πιὰ τὶς κοῦκλες των καὶ μ' αὐτὲς τὰ παιδικά τους χρόνια. Θ' ἀνεβοῦν ἕνα σκαλὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, θὰ βάλουν ἄλλους σκοποὺς καὶ θὰ βαδίσουν πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις. Ὅμως ξέρουμε πὼς τὰ χρόνια μας αὐτὰ ποὺ ἔκλεισαν τὴν πιὸ χαρούμενη ἡλικία εἶναι ἐκεῖνα ποὺ κάποτε θὰ παρουσιάζωνται νοσταλγικὰ καὶ ρόδινα μέσα στὴν ἀργότερα σοβαρή μας ζωή. Γιὰ τὸ κορίτσι ἡ κούκλα εἶναι τὸ παιγνίδι ποὺ τοῦ γέννησε ὑποσυνείδητα τὴ μητρικὴ στοργή, τὴν τρυφερὴ ἀγάπη. Πόσα συναισθήματα καὶ πόσες ἀρετὲς δὲν τοῦ ἐνέπνευσε τὸ ἄψυχο αὐτὸ παιδιάτικο ὁμοίωμα. Μέσα στὴν ψυχὴ τῆς μικρούλας εἶχε ζωντανέψει ἡ μικρὴ κουκλίτσα. Ζοῦσε, δροῦσε καὶ μιλοῦσε. Ἦταν ὁ φορεὺς τῆς στοργῆς καὶ τῆς ἀγάπης ποὺ κάπου γύρευε ν' ἀκουμπήσῃ.

Γιὰ νὰ ἔχουμε πάντα κοντά μας τὸ ἀγαπητὸ ἀντικείμενο ἂς τοῦ δώσουμε ἀπ' τὴ δική μας ζωή. Ἂς τὸ βοηθήσουμε νά... μεγαλώσῃ μαζί μας.

Σὰν μάγισσες μποροῦμε τὸ μικρό μας κουκλίστικο παιδάκι νὰ τὸ μεταμορφώσουμε σὲ δεσποινίδα, ὅπως μεγαλώσαμε ἐμεῖς. Τότε θὰ μποροῦμε νὰ κάνουμε μαζί της συντροφιὰ καὶ δὲν θὰ μᾶς κοροϊδεύουν οἱ μεγάλοι, ὅτι ... παίζουμε ἀκόμα τὶς κοῦκλες. Μπορεῖ εὐπαρουσίαστα νὰ κάθεται στὸ διβάνι ἢ στὴν καρέκλα σὰν ἕνα μικρὸ καλλιτεχνικὸ κομψοτέχνημα, ποὺ θὰ μᾶς θυμίζῃ ὅλη τὴν παιδική μας τρυφερότητα...

Πρῶτα - πρῶτα ἂς τὴν φρεσκάρουμε στὸ πρόσωπο. Ἂς τῆς βάψουμε λίγο τὰ μάγουλα καὶ τὰ χείλη, ἂς τῆς χτενίσουμε μοντέρνα τὰ μαλλιά.

Τῆς βάζουμε πάνω ἀπὸ τὸ παιδικό της φορεματάκι ἕνα πολὺ φουντωτὸ ἄσπρο μεσοφόρι. Ἀπὸ ἐμπριμὲ μεταξωτὸ κόβουμε ἕνα κορσάζ, μὲ φουσκωτὰ μανίκια καὶ τὸ ἐφαρμόζουμε στὸ μποῦστο τῆς κούκλας. Τὴ φοῦστα θὰ τὴν φκιάσουμε, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα, πολὺ πλατειὰ καὶ μὲ τρία βολάν.

Ἀπὸ μιὰ παληὰ ψάθα — κάτι τέτοιο ἔχουμε πάντα στὸ σπίτι — τῆς φκιάνουμε μιὰ μεγάλη καπελλίνα, ἀρχίζοντας νὰ ράβουμε τὸ γαλόνι τῆς ψάθας ἀπὸ τὴ μέση τοῦ τεπέ. Τὸ μπορ θὰ γίνῃ ξεχωριστὸ κι' ἔπειτα θὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν τεπέ.

Στὸ τέλος τῆς δίνετε στὸ κομψὸ χεράκι ἕνα μπουκέτο λουλούδια ποὺ ἂν δὲν ἔχετε ἀπὸ παληὸ καπέλλο κάνετε τὴ θυσία ν' ἀγοράσετε.

Μ' αὐτὰ θὰ σᾶς χαιρετίζῃ κάθε πρωὶ ποὺ θὰ ξυπνᾶτε καὶ θὰ σᾶς εὐφραίνῃ κάθε στιγμὴ ποὺ θὰ τὴν κυττᾶτε σκορπίζοντας τὸ συμβολικὸ μύρο τῆς παιδικῆς σας ἡλικίας καὶ τώρα γύρω σας.

Ἔτσι θὰ κάνετε ἕνα θαυμάσιο πρωτοχρονιάτικο δῶρο στὸν ἑαυτό σας.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ἤτανε μόνη· ἔσυρε τὴν πολυθρόνα της κοντὰ στὴ φωτιά· ὁ ἥλιος πλημμύριζε τὴν κάμαρα. Αὐτὴ ἡ λιακάδα τῆς θύμισε τὸν τόπο της. Μ' αὐτὸν τὸν καιρὸ ὁ κόσμος ξεχύνουνταν στὴν ἐξοχή. Τυλιγμένη μέσα στὸ παλτό της, μὲ τὶς ψηλὲς μπότες της, ἔβγαινε στὰ βουνὰ γιὰ νὰ βρῇ χόρτα καὶ μανιτάρια. Ἀπὸ πίσω τὴν ἀκολουθοῦσε μὲ τὸ καλάθι τρέχοντας τὸ Ραλλιώ. Ὕστερ' ἀπὸ δυνατὸ βοριᾶ ποὺ φυσοῦσε μέρες, πηγαίνανε στὸ γιαλὸ κατὰ τὸ μπουγάζι στὸ «Μπζάκι», ποὺ τραβούσανε τὰ νερὰ κι' ἀφίνανε ὁλόκληρα χωράφια ἀπὸ ξέρες· περπατῶντας μόνες πάνου στὴ βρεμμένη ἀμμούδα, βγάζανε κυδώνια, ἀχιβάδες ἢ πιάνανε μικρὰ καβούρια μὲ τὰ χέρια τους, ποὺ χοροπηδοῦσαν γύρω τους παντοῦ σὰ νὰ εἴχανε γάμο. Ὅταν βρίσκανε ἐκεῖ τὸν μπάρμπα-Γερακὸ μὲ τὴ βάρκα του, τοὺς ἔβγαζε φοῦσκες κι' ἀχινοὺς καὶ τρώγανε. Ἔπειτα τὶς ἔπαιρνε μὲ τὴν «Ἀφθαλία» του καὶ τὶς περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὸν κόρφο, στὸ «Μόσκο», γιὰ κούμαρα· μονάχη της γιόμιζε ἕνα μεγάλο καλάθι· ἀνεβοκατεβαίνοντας ἀπὸ μονοπάτια μὲ κατηφόρους καὶ ἀνηφόρους, γύριζαν τρία ὡς τέσσερα βουνά, κοιτάζοντας καὶ γι' ἀμανίτους, στὶς μεριὲς ποὺ τὸ χέρι τῆς γρηᾶς - Ράδως, ποὔξερε παντοῦ τὰ κατατόπια τους, δὲν πρόφτασε νὰ τοὺς σηκώσῃ· γιὰ νὰ μαζέψῃ τὰ κούμαρά της κουρελιάζουνταν, ἤτανε πάντα μέσα στὶς χαράδρες κοντὰ στὰ βράχια ποὺ κρατοῦσαν στὶς λακοῦβες τους νερό· τὰ ρείκια φτάνανε ὡς τὴ μέση. Τὴν ἐποχὴ τούτη ἤταν ἀνθισμένα καὶ μὲ τὸ πάτημά τους μοσκοβολοῦσαν σὰν ἀπὸ πικραμύγδαλο. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ θροοῦσε τὸ πεῦκο· κι' ὁ δρόμος ὡς πάνου στὸν «Ταξιάρχη» πνιγότανε μέσα στοὺς βαγιανούς, στοὺς σκίνους καὶ τ' ἀγιοκλήματα. Τὰ γίδια σκορποῦσαν παντοῦ στὶς πλαγιὲς ὡς πέρα στὶς «Δυὸ ἀδερφοῦλες» κι' ὡς κάτου στοῦ «Ἅϊ-Γιάννη τὸ Βράχο» ποὺ βγαίνανε τὰ βλαστάρια· ἐδῶ ὅταν ἐρχότανε μὲ τὸ Ραλλιὼ θαλασσώνανε γιὰ κολυφάδες ἢ γιὰ πε-

ταλίδες ποὺ πιάνουνται στὰ βράχια. Ὁ ἀγέρας τοῦ βουνοῦ ἔσμιγε μὲ τῆς θάλασσας. Πιὸ πέρα ἦταν ἡ «Πατερίτσα» κι' ὁ «Ἅϊ-Δημήτρης, τὰ Σέλλινα». Γιὰ κεῖ ἔπρεπε νὰ κινήσουνε νύχτα· ὅταν φεύγανε ἦταν ἀκόμα σκοτεινά· κάτου ἀπ' τὸν «Ταξιάρχη», στὸ δρόμο τῆς «Ἀγιᾶ Μαρίνας», ἔπιανε νὰ ξεχωρίζεται ὁ ἄνθρωπος· ὁ ἥλιος ποὺ πρόβαλλε τὶς εὕρισκε στ' «Ἀπάνω καλύβια». Κείνη τὴν ὥρα ἔρχουνταν οἱ βάρκες ἀπὸ τὸ ψάρεμα. Πέρνανε γόπες πάνου ἀπὸ τὰ δίχτυα, πρασινάδες ἀπὸ τοὺς μπαξέδες καὶ κάθουνταν τὸ μεσημέρι καὶ τρώγανε, κατόπι μάζευαν χόρτα ἢ ἀνεμῶνες ποὺ τὶς ἔβγαζαν μὲ τὶς ρίζες καὶ βράδυ πιά, μὲ τὸ φεγγάρι, γύριζαν σπίτι ἀφανισμένες ἀπὸ τὴν κούρασι. Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν πιασμένες· μὰ τὴν τρίτη σηκώνονταν κι' ἔβλεπε μέσ' σὲ βαθειὰ πιάτα τὶς ἀνεμῶνες της ποὺ στόλιζαν τὸ σπίτι. Τἄφερνε μπροστὰ τώρα ὅλα μὲ τὸ νοῦ της σὰν νὰ τἄβλεπε πάλι ψηλὰ ἀπὸ τὴν «Ἀνάληψι». Καὶ τὰ ἑφτὰ μοναστήρια λάμπαν σὰν ἀσημένια καντήλια ἀνάμεσ' ἀπὸ τὰ πεῦκα καὶ τὶς ἐλιές. Ὁ «Πρόδρομος», πάνω στὸ μικρὸ νησάκι του μέσα στὴ μέση τοῦ λιμανιοῦ, ἡσύχαζε. Ὁ «Ἅϊ-Γιώργης τὸ Ψηφὶ» στέκουνταν φοβερὸς ἀπ' τὴν ἄλλη, μὲ τὸ κάστρο του, τὶς βαρειὲς δρύϊνες πόρτες του, μὲ τοὺς φονιάδες ἀπὸ πάνω τους, σὰ φύλακας στὰ βορεινά. Ἐδῶ ὅλες οἱ ψαρόβαρκες εἶχαν τ' ἀραξοβόλι τους. Φτωχοὶ ψαράδες χτυποῦσαν στὶς πέτρες ἢ ἁπλῶναν σειρὰ ἀπάνου στὰ κοντάρια τὸ χταπόδι νὰ ξεραθῇ. Πιὸ πέρα ἀπὸ τὴν «Βαγγελίστρα» χώριζε ἡ «Περαματαριά», ἀργοσάλευτο «σάλι» ποὺ σιγόσερνε φορτωμένο πάντα κάρρα, ἀνθρώπους καὶ ζῶα ποὺ περνοῦσαν στὴν Ἀνατολή. Ἀπὸ δῶ πέρασε κι' ἡ ἀγύριστη φάλαγγα: μορφὲς τραγικές, στυγνὰ πρόσωπα, βουὴ περίτρομη ποὺ ξύπνησε τὰ ρημάδια. Τώρα πιὰ τὴ νύχτα ἀκοῦς τὶς κουκουβάγιες νὰ θρηνοῦν ἀπὸ κεῖνα τὰ μέρη. Σκιὲς ἁπλώνουν στὸ μάκρεμα τῶν τοίχων. Μέσα ἀπ' τὸ βαθὺ στοιχειωμένο πηγάδι, ποὺ δὲ σαλεύει ὁ χρόνος, ἀνεβαίνουν τ' ἀναφυλλητὰ μὲ μεγάλα παράπονα καὶ βόγγους. Τέτοια ὥρα καλότυχος ποὺ βρίσκεται βυθισμένος στὸν ὕπνο.

Στρατῆς Δούκας

ΤΟ ΑΜΙΛΗΤΟ ΝΕΡΟ

Υπάρχει μιὰ περίεργη λαϊκὴ δοξασία, κατὰ τὴν ὁποία τὸ νερὸ τὴν ἡμέρα τῆς πρωτοχρονιᾶς παίρνει μιὰ μαγικὴ δύναμι.

Σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος πιστεύουν πὼς τὰ νερὰ τὸ βράδι τῆς Πρωτοχρονιᾶς κοιμοῦνται, διότι οἱ Μοῖρες λούστηκαν σ' αὐτά. Οἱ Μοῖρες, ποὺ κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ λαοῦ εἶναι ὡραῖες κοπέλλες, ποὺ χτενίζονται μὲ χρυσᾶ χτένια, βγαίνουν κάθε Πρωτοχρονιὰ στὸν ἀπάνω κόσμο νὰ καθορίσουν γιὰ τὸν κάθε ἄνθρωπο τὴ ζωὴ ποὺ θὰ περάσῃ τὸν καινούργιο χρόνο. Ὁ λαὸς αὐτὴ τὴ βραδιὰ συνηθίζει νὰ λέῃ κι' ἕνα τραγοῦδι:

Ἅϊ-Βασίλη μου καλὲ
ἅγιε καὶ θαυματουργὲ
αὐτοῦ ποὺ πᾶς καὶ λειτουργᾶς
καὶ τὶς Μοῖρες ἀπαντᾶς...
. . . .

Ἡ δοξασία ὅτι κοιμοῦνται τὰ νερὰ φαίνεται πὼς ἔχει τὴν ἀρχή της ἀπ' τὴν ἐποχὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Οἱ ἀρχαῖοι δηλαδὴ πιστεύανε πὼς τὰ νερὰ τῆς πηγῆς τοῦ Διὸς στὴ Δωδώνη σὲ ὡρισμένες ἐποχὲς ἦσαν ἀτάραχα σὰν ἀποκρυσταλλωμένα.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ τὰ ὠνόμαζαν καὶ «ἀναπαυόμενα». Ἐλέγετο μάλιστα ὅτι κείνη τὴν ὥρα ὁ Ζεύς, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο καὶ «Μοιραγέτης», ἄφηνε τὶς Μοῖρες ἐλεύθερες νὰ πᾶνε νὰ λουσθοῦν στὰ ἀτάραχα νερά.

Κάτι παρόμοιο πιστεύεται καὶ σήμερα σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Στὰ μέρη αὐτὰ τὸ πρωῒ τῆς Πρωτοχρονιᾶς, πρὶν ἀκόμα γλυκοχαράξῃ, κάθε γυναῖκα πρέπει νὰ πάῃ στὴ βρύση ἢ στὸ πηγάδι νὰ πάρῃ ἀμίλητο νερό.

Στὸ δρόμο, καὶ ὅταν πηγαίνῃ κι' ὅταν ἐπιστρέφῃ κι' ἀκόμα ὅταν γε'`~ τὴ στάμνα της, δὲν πρέπει ν' συναντήσῃ ἄνθρωπο, ἢ ἂν συμβ„ κάτι τέτοιο δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοῦ μιλήσῃ.

Γιὰ τοῦτο τὸ νερὸ αὐτὸ λέγεται «ἀμίλητο ἢ ἄκριτο».

Στὴ βρύση παίρνει μαζί της κι' ἕνα ροΐδι. Αὐτὸ θὰ τὸ βουτήξῃ τρεῖς φορὲς στ' ἁγιασμένο νερὸ τῆς βρύσης, κι' ὕστερα, ἀφοῦ πάρῃ καὶ μιὰ φοῦχτα ἄμμο, ἐπιστρέφει στὸ σπίτι της. Στὸ δρόμο κόβει κάμποσα ἐλιόκλαδα, ὅσα εἶναι τὰ ἄτομα τῆς οἰκογενείας.

Σὰν φτάσῃ στὸ σπίτι παίρνει τοὺς κλάδους κι' ἀφοῦ τοὺς βουτήξῃ στὸ νερὸ ραντίζει ὅλη τὴ φαμίλια ἀρχίζοντας ἀπ' τὸν μεγαλύτερο.

Τὸ ράντισμα αὐτὸ τὸ ἐπαναλαμβάνουν κατόπιν καὶ οἱ ἄλλοι, ἀπὸ τὸ γεροντότερο ὡς τὸ νεώτερο.

Κατόπιν, σὰν πλυθοῦν μὲ τὸ ἀμίλητο νερό, ὁ πιὸ γέρος παίρνει τὸ ροΐδι κι' ἀφοῦ τὸ σπάσῃ στο κέντρον τοῦ σπιτιοῦ εὔχεται:

—Ὅσα σπειριὰ ἔχει τοῦτο τὸ ροΐδι τόσα καλὰ ν' ἁπλωθοῦν φέτος σ' αὐτὸ τὸ σπίτι. Ὄξω τὰ κακὰ τοῦ κόσμου καὶ οἱ ἀρρώστειες.

Σχεδὸν τέτοιες συνήθειες εἶχαν καὶ οἱ Ἰουδαῖοι. Γιὰ τοῦτο εἴχανε τὶς τελετὲς περὶ ἀποδιοπομπαίου τράγου. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες εἴχανε μιὰ σχετικὴ παροιμία. Ὅταν θέλανε νὰ διώξουν τὰ κακὰ καὶ τὶς ἀρρώστειες ἀπὸ ἕνα σπίτι· λέγανε: «Κατ' αἶγας ἀγρίας»... Ἐπίσης καὶ οἱ Αἰγύπτιοι κάνανε ὡρισμένες ἱεροτελεστίες. Σχετικὰ πρὸς αὐτὸ ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος σ' ἕνα του βιβλίο.

Ὅταν λοιπὸν ὁ γέρος χτυπήσῃ τὸ ροΐδι κάτω στὸ πάτωμα, τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ γυναῖκα σκορπάει στὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ τὸν ἄμμο ποὺ ἔφερε ἀπ' τὴ βρύση.

Ὁ ἄμμος συμβολίζει ὅ,τι καὶ τὰ σπειριὰ τοῦ ροϊδιοῦ.

Ὅταν τελειώσουν αὐτά, τότε κάθονται ὅλοι στὸ τραπέζι γιὰ τὸ γεῦμα.

Τὸ βράδι πάλι θὰ γίνουν ἄλλες συμβολικὲς πράξεις γιὰ νὰ βεβαιωθῇ ὁ καθένας γιὰ τὴν τύχη του. Παίρνουν τὰ φύλλα τῆς ἐλιᾶς καὶ τὰ ρίχνουν μέσα στὴ φωτιά. Ἂν τὰ φύλλα πηδήξουν ἀπ' τὴ φωτιὰ καὶ σκάσουν μὲ κρότο, τότε ἡ τύχη αὐτοῦ ποὺ τἄρριξε γιὰ ὅλο τὸ χρόνο θὰ εἶναι εὐνοϊκή.

Ἂν πάλι τὰ κλαδὶ μαυρίσῃ καὶ καῇ χωρὶς τὸν παραμικρὸ θόρυβο, θὰ συμβῇ τὸ ἀντίθετο.

Τὴν ἄλλη μέρα μὲ τ' ἀμίλητο νερό,— γιατὶ θὰ κρατήσουν καὶ λίγο γιὰ ἁγίασμα — θὰ ραντίσουν ὅλα τὰ ζῶα τους, τὰ χωράφια τους κλπ.

Σὲ πολλὰ μέρη οἱ γυναῖκες ζυμώνουν τὰ ψωμιὰ καὶ φτιάχνουν τὶς βασιλόπητες μὲ τ' ἀμίλητο νερό. Γενικὰ δὲ πιστεύουν στὴ μαγικὴ δύναμι τοῦ νεροῦ αὐτοῦ· γιὰ τοῦτο ἂν κανένας ποτὲ ἀρρωστήσῃ τοῦ δίνουν νὰ πιῇ ἢ τὸν ραντίζουν μ' αὐτό.

Στὴν δύναμι τοῦ ἀμίλητου νεροῦ πιστεύουν καὶ οἱ Βούλγαροι, οἱ ὁποῖοι ἐπίσης πιστεύουν στὴ μαντικὴ ἰδιότητα τῶν καιομένων φύλλων, ὄχι ὅμως τῆς ἐλιᾶς, ἀλλὰ τῆς κρανιᾶς.

Σ' ἄλλες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος ὅταν ραντίζουν μὲ τὸ ἀμίλητο νερὸ ἕναν, τοῦ λένε καὶ τὴν εὐχή:

«Γερὸ κορμί, γερὸ σταυρί, ὅλα γειὰ καὶ δύναμι».

Π. Βεργ.

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΤΗΣ Α. Θ. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ τὸν ἀγαπητὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν μίαν συμβουλὴν κυρίως ἔχω νὰ ἀπευθύνω: Νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν τῶν πατέρων του, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅπως ἐλάτρευσαν αὐτὸν οἱ πρόγονοί του καὶ εἶχον τὴν ἄνωθεν εὐλογίαν πάντοτε.

Καὶ πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ οἱ Ἕλληνες διεκρίνοντο διὰ τὴν εὐλάβειάν των. Σήμερον περισσότερον ἀπὸ ἄλλοτε καὶ ἰδιαιτέρως οἱ Ἕλληνες ἔχουν ἀνάγκην τῆς ἐλπίδος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τῆς ἀμέσου του βοηθείας. Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ὅπως καὶ ὅλος ὁ κόσμος, δοκιμάζεται καὶ ἀπειλεῖται ἀπὸ παγκόσμιον πόλεμον, μετὰ τὸν ὁποῖον εἶναι τελείως ἄγνωστον ποῖον Ἔθνος θὰ ἐπιζήσῃ καὶ ποῖον θὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Μόνον ἡ ἐλπὶς λοιπὸν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ πρὸς Ἐκεῖνον προσευχὴ θὰ σώσῃ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἄλλως τε ἰδιαιτέρως εὐνοεῖται ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι καὶ διὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἰδίᾳ γλώσσης ἐδιδάχθη ὁ κόσμος τὸν Χριστιανισμὸν καὶ Ἕλληνες Πατέρες διετύπωσαν τὴν ὅλην Χριστιανικὴν διδασκαλίαν καὶ μάρτυρες τῆς Πίστεως τοῦ Χριστιανισμοῦ πολλοὶ καὶ μεγάλοι παρουσιάσθησαν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Ἔθνει.

Ἄλλη ἰδιαιτέρα συμβουλή, τὴν ὁποίαν ἔχω νὰ ἀπευθύνω πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὸν Βασιλέα του καὶ νὰ ἔχῃ πεποίθησιν εἰς τὸν Κυβερνήτην του, καὶ νὰ πείθεται εἰς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Οὕτω καὶ μόνον καὶ ἡ ἀσφάλεια τοῦ Ἔθνους τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ἡ εὐημερία αὐτοῦ θὰ ἐξασφαλισθῇ.

Ἐν τέλει ἀποστέλλω εἰς ὅλους ὑμᾶς, ὦ Ἑλληνικὲ Λαέ, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα, τὴν ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας Ἀποστολικὴν εὐλογίαν.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ Β΄.

Τὸ Σκαπανάκι μας ἐξαποστέλλει τὶς εὐχές του διὰ τοῦ ραδιοφώνου.

Χειμῶνας στὸ χωριό.

Καλλιέργεια.

Δεντροφύτευσις.

Ὁ Ἀρχηγὸς κόβει τὴν πρωτοχρονιάτικη βασιλόπηττα.

Ἀποταμίευσις.

ΓΙΑ ΤΗ ΦΑΝΕΛΛΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Ἂς μὴν ξεχνᾶμε τοὺς Ἀκρίτες μας

ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ "Η ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ ΝΙΚΟΛΑ;

Τὸν φουκαρᾶ τὸν μπάρμπα - Νικόλα! Τὸν βρῆκαν στὸ ὑπόγειο, ποὺ τοῦ χρησίμευε γιὰ κατοικία, ἄψυχο καὶ παγωμένο.

Εἶχε γείρει τὸ κεφάλι πίσω, ἀνασηκώθηκε στοὺς ἀγκῶνες, ἀκούμπησε στὸν τοῖχο καὶ κάρφωσε τὰ μάτια κατὰ τὸ πέλαγος, ποὺ ἁπλωνόταν ἀπέραντο κάτω ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα τοῦ ὑπογείου. Ἔτσι, μὲ τὴ λαχτάρα τῆς θάλασσας, ξεψύχησε.

Τὸ ἄλλο πρωῒ — ἕνα πρωῒ Πρωτοχρονιᾶς ποὺ σφύριζε ὁ βοριᾶς κι' ἀναταρασσόταν ἀπὸ τὰ κατάβαθα τὸ πέλαγος — τὸν ἀναζήτησαν μερικοὶ χωριανοὶ γιὰ νὰ τὸν φιλέψουν γιὰ τὸ καλὸ τοῦ σπιτιοῦ, ὅπως ἦταν ἡ συνήθεια στὸ χωριό, μὰ ὁ μπάρμπα-Νικόλας δὲν τοὺς δέχθηκε μὲ τὸ συνηθισμένο του γέλιο ποὔμοιαζε μὲ μουγκρητό, καὶ μὲ τὶς βλαστήμιες του. Τὸ πρόσωπό του, μὲ τὰ ἄγρια κατάλευκα γένεια, εἶχε ἀποκτήσει τὴν γαλήνη ποὺ καμμιὰ φουρτούνα δὲν μπορεῖ νὰ ταράξη καὶ τὰ ἄσπρα του μαλλιὰ στὸν καταζαρωμένο ἀπὸ τὴν ἁρμύρα τῆς θάλασσας σβέρκο, ἀναδεύονταν ἀπὸ τὶς ριπὲς τοῦ βοριᾶ ποὺ ἐμπουκάριζε στὸ ὑπόγειο.

Ἤμουν μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ποὺ ἐπῆγαν νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν καὶ ἀκολούθησα τοὺς λίγους ποὺ γιὰ τὸ καλὸ τῆς ψυχῆς τους ἐπῆραν τὸ νεκρὸ καὶ τὸν πῆγαν στὴ μικρούλα ἐκκλησιὰ νὰ τὸν ψάλουν μετὰ τὴ λειτουργία. Ἔβλεπα τὸ κεφάλι τοῦ μπάρμπα-Νικόλα ν' ἀναταράζεται, τὰ γυμνά του πόδια, τὰ ροζιασμένα του χέρια κρεμασμένα κι' ἀνίκανα πιὰ νὰ κρατήσουν τὸ κουπὶ καὶ τὴν πετονιά...

Μούγγριζε ὁ βοριᾶς τὴν ὥρα ποὺ τὸν θάψαμε κι' ἀπὸ τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἦταν τὸ κοιμητήριο, μποροῦσε νὰ βλέπη ὁ μπάρμπα-Νικόλας ἀσπρισμένη τὴ θάλασσα ὡς ἐκεῖ ποὺ ἔφθανε τὸ μάτι. Οἱ κλέφτες στὰ παληὰ χρόνια ἤθελαν τὸ κιβοῦρι τους νἆναι πλατύ, νἆναι φαρδύ, γιὰ νὰ μπαίνουν τὰ πουλάκια νὰ γλυκοκελαϊδοῦν. Κι' ἡ ψυχούλα τοῦ μπάρμπα-Νικόλα θὰ μποροῦσε ν' ἀκούση ἀπὸ τὴν πλαγιὰ τὸ σφύριγμα τοῦ βοριᾶ καὶ τὸ τραγοῦδι τῆς θάλασσας ποὺ ὅποιος τ' ἀκούση ποτὲ δὲν τὸ ξεχνᾶ.

Ὅταν ἔρριξα κι' ἐγὼ μαζὶ μὲ τοὺς μεγάλους μιὰ χούφτα στὸν τάφο, ροβόλησα κατὰ τὸ χωριὸ μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη θλῖψι κι' ἐνόμιζα πὼς ἄκουα πίσω τὸν μπάρμπα-Νικόλα νὰ μουγγρίζη:

— Δὲν πᾶς νὰ σφυρίζης ὅσο θέλεις, ἀναθεματισμένε! Ὁ Νικόλας δὲν σὲ φοβᾶται!

Πολλὰ πράγματα δὲν ἤξεραν στὸ χωριὸ γιὰ τὸν μπάρμπα-Νικόλα. Ξεμπάρκαρε ἕνα πρωῒ στὸ μικρούλικο νησάκι τοῦ Αἰγαίου πρὶν πολλὰ χρόνια, κι' ἀπὸ τότε δὲν ἔβγαλε τὸ πόδι του ἀπὸ τὸ χωριό. Τὸ μόνο ποὔξεραν ἦταν πὼς ἦταν Σαμιώτης καὶ ἀπὸ κάτι μισόλογά του πίστευαν πὼς κάποια φοβερὴ ἱστορία θἆχε στὴ ζωή του. Τὸν ἤθελαν ὅλοι στὴν παρέα τους καὶ ὅταν ὁ μπάρμπα-Νικόλας ἔφθανε στὸ καφενεῖο, ψηλὸς ὅπως ἦταν, μὲ τὴν νησιώτικη βράκα, τὸ φέσι στραβὰ στὸ κεφάλι, γυμνοπόδης καὶ μὲ τὸ στῆθος ἀνοιχτό, ἐνόμιζε κανεὶς πὼς ἔμπαινε μαζί του ἡ παληότερη λεβεντιά. Μ' ὅλα τὰ ἑβδομῆντα του χρόνια ἐπερπάταγε ὀρθόστητος καὶ τὸ ἡλιοψημένο του πρόσωπο διατηροῦσε μιὰ νεανικότητα ποὺ μόνο ἡ θάλασσα καὶ τὸ βουνὸ ξέρουν νὰ χαρίζουν.

Στὸ καφενεῖο τοῦ χωριοῦ τὰ ἴδια ἄρχιζαν πάντα. Ὁλόγυρά του μαζεύοντουσαν ὅλοι ὅσοι ἤθελαν ν' ἀκοῦν παληὲς θαλασσινὲς ἱστορίες. Ἡ θάλασσα ἔχει μυστικὰ ποὺ μιλοῦν κατ' εὐθεῖαν στὴν ψυχὴ καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ στὸ ἡλιοψημένο πρόσωπό τους βλέπεις τὸ χαροπάλεμά τους μὲ τὸ κῦμα, ποὺ τὰ μπράτσα τους σοῦ λένε τὶς δικές τους ἱστορίες, ἔχουν τρόπους νὰ τὰ ζωντανεύουν αὐτὰ τὰ μυστικὰ ποὺ δὲν βρίσκουν πάντα οἱ γραμματιζούμενοι.

Ὅταν ὁ μπάρμπα-Νικόλας ἄκουε ὅσα τοὔλεγαν καὶ ἔλεγε κι' αὐτὸς τὰ δικά του, ξάναβε. Τὰ μάτια του, κάτω ἀπὸ τὰ πυκνὰ φρύδια, ἀστραποβολοῦσαν. Πολλὲς φορὲς τὸ ροζιασμένο του χέρι ἔπεφτε στὸ τραπέζι καὶ συνώδευε τὴν κουβέντα του.

Μιὰ φορὰ τοὔπαν πὼς ὁ Γιάννης ὁ Σιφνιὸς ἔφθασε μὲ τὸ καΐκι του ὡς τὴ Μαρσίλλια.

Ξεπετάχτηκε πάνω, ἀγκάλιασε σὲ μιὰ χειρονομία τὸ σύμπαν καὶ ἐφώναξε μὲ τὴ φωνή του ποὔμοιαζε σὰν τὴ φωνὴ τῆς τρόμπα-μαρίνας:

— Καὶ τί εἶναι μωρὲ ἡ Μαρσίλλια; Δὲν κάνεις νὰ ξεμπουκάρης ἀπὸ τὸ φανάρι; Θὰ τὴν ἰδῆς...

Τὴν ὥρα ἐκείνη περίμεναν ὅλοι νὰ πῆ κάτι γιὰ τὸν ἑαυτό του, ποὺ θὰ φανέρωνε ποιὸς ἦταν. Ὁ μπάρμπα-Νικόλας ὅμως ἐσήκωσε τοὺς ὤμους του, γύρισε τὴν πλάτη του καὶ μουρμουρίζοντας εἶπε: «Δὲν πάει νὰ πῆγε καὶ στὴ Κίνα; Τί μὲ νοιάζει μένα;» καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ καφενεῖο.

Μιὰ ἄλλη ἀκόμη φορὰ τοῦ μιλοῦσαν γιὰ τὴν Καλλίπολι.

— Καὶ τί εἶναι, μωρέ, ξανἆπε, ἡ Καλλίπολι; Πέρα ἀπὸ τὴν Καλλίπολι εἶναι τὸ Μπογάζι, πάρα-πέρα ἡ Μαύρη θάλασσα, εἶναι ἡ Σαμψοῦντα, εἶναι ἡ Βάρνα, εἶναι ἡ Κωστάντζα, τὸ μεγάλο ποτάμι ποὺ τὸ λένε Δούναβι καὶ ποτίζει ὁλόκληρες πολιτεῖες, ἡ Μπραΐλα...

Καὶ πάλι τέλειωσε ὅπως καὶ τὴν πρώτη φορά, σήκωσε τοὺς ὤμους, μουρμούρισε κάποιες λέξεις, ποὺ κανεὶς δὲν κατάλαβε, κι' ἔφυγε.

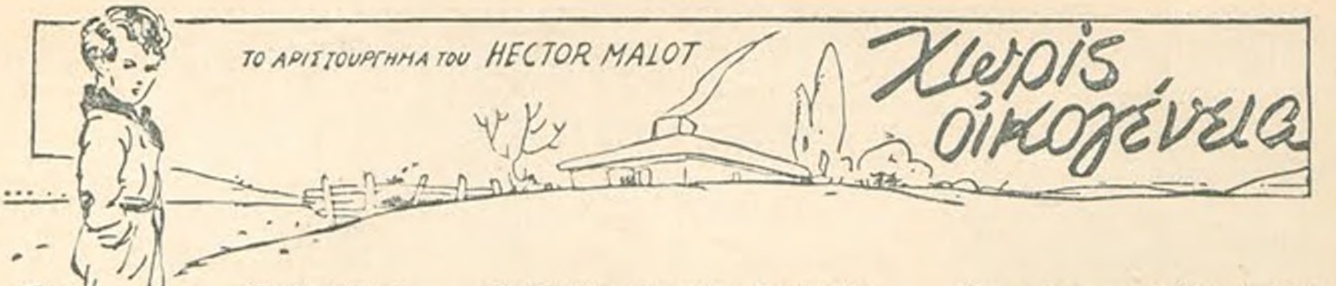
Μ' ἄρεσε νὰ τὸν βλέπω τὸν μπάρμπα-Νικόλα κάτω στὸ γιαλὸ νὰ ἑτοιμάζη τὰ δίχτυα του, νὰ πλένη τὴ μικρή του βαρκούλα καὶ κάπου-κάπου νὰ τραγουδᾶ, ὅπως δὲν τραγουδοῦσαν τὰ παλληκάρια τοῦ χωριοῦ. Ἐπήγαινε κοντὰ καὶ τὸν ἔβλεπα μὲ μάτια γεμᾶτα θαυμασμό. Δὲν ἦταν σὰν τοὺς ἄλλους ψαράδες τοῦ νησιοῦ. Ἤξερε πολλὰ πράγματα, κι' αὐτὸς ποὺ μιλοῦσετόσο τραχειὰ σ' ὅλον τὸν κόσμο, ὅταν ἔβλεπε παιδάκια, τοὺς ἔλεγε ἱστορίες, μαλάκωνε ὅσο μποροῦσε τὴ φωνὴ καὶ ἄφινε νὰ ξεχυθῆ στὰ λόγια του καὶ στὸ βλέμμα του ὅλη ἡ καλωσύνη ποὺ εἶχε στὴν καρδιά. Ὅταν δὲν ἤμουν στὸ σχολειὸ κι' αὐτὸς δὲν ἦταν στὸ ψάρεμα, κατέβαινα στὸ ἀκρογιάλι καὶ πότε θὰ τὸν εὕρισκα στὴ βάρκα του, πότε καθισμένο σ' ἕναν βράχο ν' ἀντικρύζη τὸ πέλαγος, σἂν νἄθελε νὰ κλείση ὅλη τὴ θάλασσα μέσα στὸ βλέμμα του. Ἔμενε ἀκίνητος ὧρες ὁλόκληρες σὰν ἀπολιθωμένος, μὲ τὸ πηγοῦνι στὸ χέρι. Ὁ βοριᾶς ἀνέμιζε τὰ ἄσπρα του μαλλιά, ξέσπαγε πάνω στὸ γυμνό του στῆθος καὶ σφύριζε ὁλόγυρά του. Μὰ ὁ μπάρμπα-Νικόλας ἔμενε ἀδιάφορος, δὲν σήκωνε τὸ βλέμμα ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τέτοιες ὧρες στὸ βλέμμα του ἀποτυπωνόταν μιὰ θλῖψι, ποὺ ἐξάϋλωνε τὰ θαλασσοδαρμένα χαρακτηριστικά του.

Καὶ μιὰ μέρα ποὺ ὁ οὐρανὸς ἦταν βαρύς, ποὺ ἡ θάλασσα μαύριζε πέρα γιὰ πέρα, ποὺ ἐνοιώθαμε πὼς θὰ ξεσπάση μιὰ ἀπὸ κεῖνες τὶς καταιγίδες ποὺ τρέμουν τὰ μπάρκα καὶ οἱ ψαρόβαρκες, βρῆκα τὸν μπάρμπα-Νικόλα ν' ἀκουμπᾶ στὴν καρένα τῆς βάρκας του, ἀκίνητο πάλι κι' ἀνοιεμένο ὅμως τώρα. Ἀπὸ παντοῦ πρόβαλλαν τὰ καΐκια ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ πιάσουν τὸ μικρὸ μῶλο, προτοῦ ξεσπάση ἡ μπόρα. Μερικὲς χονδρὲς ψιχάλες ἄρ-

Θες ν' ακουσης μια ιστορια;

(Συνέχεια στὴ σελίδα 416).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου

—Ὅταν βρίσκετε σωστὸ κεῖνο ποὺ σᾶς λέω, ναί, μὰ ὅταν δὲν τὸ βρίσκετε;...

—Πάντα θὰ τὸ βρίσκουμε σωστό.

—Ξέρουμε πὼς εἶσαι καλὸς ἄνθρωπος, Δάσκαλε.

—Καὶ τίμιος.

—Καὶ γενναῖος.

—Καὶ πολύξερος.

—Μὴ θυμᾶσαι πιὰ τὶς κοροϊδίες μας Δάσκαλε.

Πῶς εἶχαν ἀλλάξει οἱ γνῶμες σὲ μιὰ ὥρα! Τώρα ὁ Δάσκαλος ἦταν καλὸς κι' εἶχε ὅλα τὰ προτερήματα τοῦ κόσμου. Ἐπειδὴ μοῦ ἔλειπε ἀκόμη ἡ πεῖρα ποὺ ἀπόκτησα ἀργότερα αὐτὸ μοῦ φαίνονταν πολὺ παράξενο.

—Λοιπὸν ὁρκίζεσθε; ρώτησε ὁ Δάσκαλος.

—Ὁρκιζόμαστε ἀποκριθήκαμε ὅλοι μαζί.

Καὶ τότε ἄρχισε ἡ ἐργασία. Ὅλοι εἴχαμε στὶς τσέπες μας μαχαίρια, καλὰ μαχαίρια μὲ στερεὰ μανίκια καὶ λεπίδια γερά.

—Τρεῖς θὰ σκάβουν, εἶπε ὁ Δάσκαλος. Οἱ τρεῖς δυνατώτεροι' οἱ πιὸ ἀδύνατοι, ὁ Ρεμῆς, ὁ Καρροφῆς, ὁ Παγῆς κι' ἐγώ, θὰ σιάζουμε τὰ χώματα.

—Ὄχι ἐσύ, ὄχι! φώναξε ὁ Κομπαιρούς, ἕνας ἀνδρούκλας σὰν κολοσσός. Ἐσὺ δὲν πρέπει νὰ δουλεύῃς. Εἶσαι ὁ μηχανικός μας, κι' οἱ μηχανικοὶ δὲν δουλεύουν.

Τὸ παραδέχτηκαν ὅλοι. Ἀφοῦ ὁ Δάσκαλος ἦταν ὁ μηχανικός, δὲν ἔκανε νὰ ἐργάζεται. Τώρα καταλάβαιναν πόσο χρήσιμη ἦταν ἡ ὁδηγία του. Καὶ στὰ μπαμπάκια, ἂν ἦταν τρόπος, θὰ βαζαν τὸ Δάσκαλο γιὰ νὰ τὸν προφυλάξουν ἀπὸ κάθε κίνδυνο καὶ δυστύχημα. Ἦταν πιλότος μας.

Ἡ ἐργασία, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ κάμουμε, θἆταν ἀπ' τὶς πιὸ εὔκολες, ἂν εἴχαμε ἐργαλεῖα. Ἀλλὰ μὲ τὰ μαχαίρια μόνο, ἦταν δύσκολη καὶ θ' ἀπαιτοῦσε καιρό. Ἔπρεπε νὰ κατασκευάσουμε δυὸ σκαλιά, σκάβοντας στο σχιστόλιθο, καὶ τὰ σκαλιὰ αὐτὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀρκετὰ πλατειά, ὥστε νὰ χωροῦν τέσσερες ἀπὸ μᾶς στὸ ἕνα καὶ τρεῖς στὸ ἄλλο.

Διαιρεθήκαμε σὲ δυὸ ἐργατιές.

Δύο ἄνθρωποι ἔσκαβαν τὸ ἔδαφος στὴν καθεμιὰ κι' ὁ τρίτος ἔρριχνε κάτω τὰ χώματα καὶ τὰ τρίμματα τοῦ σχιστολίθου. Ὁ Δάσκαλος μὲ τὴ λυχνία στὸ χέρι πήγαινε ἀπ' τὴ μιὰ ἐργατιὰ στὴν ἄλλη.

Καθὼς σκάβαμε, βρήκαμε μερικὰ κομμάτια ἀπὸ χοντρὰ σανίδια καὶ καδρόνια παραχωμένα ἐκεῖ, καὶ μ' αὐτὰ μπορέσαμε νὰ κρατήσουμε τὰ τρίμματα ἐκεῖ ποὺ θέλαμε καὶ νὰ τὰ ἐμποδίσουμε νὰ κυλήσουν ὡς κάτω. Ὕστερα ἀπὸ τριῶν ὡρῶν ἀκατάπαυστη ἐργασία κατωρθώσαμε νὰ λαξεύσουμε δυὸ σκαλιά, ἀρκετὰ πλατειά, ὥστε νὰ μποροῦμε νὰ καθώμαστε.

—Φτάνει γιὰ τὴν ὥρα, ἐπρόσταξε ὁ Δάσκαλος. Ἀργότερα θὰ τὰ πλατύνωμε γιὰ νὰ μποροῦμε καὶ νὰ ξαπλωνώμαστε. Δὲν πρέπει νὰ σπαταλοῦμε ἀνώφελα τὴ δύναμί μας. Θὰ μᾶς χρειασθῇ!

Ἐκαθήσαμε' ὁ Δάσκαλος, ὁ θεῖος Γάσπαρος, ὁ Καρροφῆς κι' ἐγὼ στὸ κάτω σκαλί' οἱ τρεῖς ἄλλοι στὸ ἀπάνω.

—Πρέπει νὰ οἰκονομήσουμε τὶς λυχνίες μας, εἶπε ὁ Δάσκαλος' σβῆστέ τις λοιπὸν κι' ἀφῆστε ἀναμμένη μόνο μία.

Οἱ διαταγὲς τοῦ Ἀρχηγοῦ γίνονταν στὴ στιγμή, χωρὶς καμμιὰ ἀντιλογία.

Ἑτοιμαστήκαμε λοιπὸν νὰ σβήσουμε τὶς περιττὲς λυχνίες, μὰ ἐκεῖνος μᾶς ἐμπόδισε μ' ἕνα νεῦμα.

—Μιὰ στιγμή, εἶπε' ἂν ἀφήσουμε μιὰ λάμπα, ἕνα ρεῦμα ἀέρος μπορεῖ νὰ μᾶς τὴ σβήσῃ' ποιὸς ἔχει σπίρτα νὰ τὴν ξανανάψουμε;

Ἂν καὶ στὰ μεταλλεῖα ἡ φωτιὰ εἶναι αὐστηρὰ ἀπαγορευμένη, ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐργάτες ἔχουν στὴν τσέπη τους σπίρτα.

Κι' ἐπειδὴ ἐδῶ δὲν ὑπῆρχε ἐπιθεωρητὴς γιὰ νὰ καταγγείλῃ τὴν παράβασι, στὴν ἐρώτησι τοῦ Δασκάλου τέσσερις φωνὲς ἀποκρίθηκαν.

—Ἐγώ!

—Κι' ἐγὼ ἔχω, ἀποκρίθηκε ὁ Δάσκαλος' μὰ εἶναι βρεμμένα. Καὶ τῶν ἄλλων τὸ ἴδιο' γιατὶ τὰ σπίρτα ἦταν στὶς τσέπες τῶν πανταλονιῶν κι' ἐμεῖς εἴχαμε βραχῆ ὡς τὸ στῆθος κι' ὡς τοὺς ὤμους.

Ὁ Καρροφῆς ποὺ δύσκολα καταλάβαινε καὶ πιὸ δύσκολα μιλοῦσε, τέλος εἶπε:

—Ἔχω σπίρτα ἐγώ.

—Βρεμμένα;

—Δὲν ξέρω' εἶναι μέσα στὸ σκοῦφο μου.

—Δῶσε μου τὸ σκοῦφο σου λοιπόν.

Μ' ἀντὶ νὰ δώσῃ τὸ σκοῦφο του καθὼς τὸν ἐπρόσταξαν,—ἕνα σκοῦφο ἀπὸ γοῦνα μεγάλο σὰν καβοῦκι—ὁ Καρροφῆς παρουσίασεν ἕνα κουτὶ σπίρτα.

Δὲν ἦταν βρεμμένα, γιατὶ ὁ σκοῦφος τοῦ Καρροφῆ, φορεμένος πάντα στὸ κεφάλι του, δὲν ἦλθε σὲ συνάφεια μὲ τὸ νερὸ ὅταν περνούσαμε τὴν πλημμυρισμένη στοά.

—Τώρα σβῆστε τὶς λάμπες! ἐπρόσταξε ὁ Δάσκαλος.

Μιὰ μόνο λυχνία ἔμεινε ἀναμμένη ποὺ μόλις ἐφώτιζε τὸ κλουβί μας.

ΚΕΦ. ΚΣΤ'.

Στὸ Ἀνέβασμα.

Τὸ ἀνθρακωρυχεῖο εἶχε σιγήσει. Κανένας ἦχος δὲν ἔφτανε ὡς τ' αὐτιά μας. Στὰ πόδια μας τὸ νερὸ ἦταν ἥσυχο, χωρὶς ρυτίδα, χωρὶς ψίθυρο.

Εἶχε γεμίσει ὅλες τὶς στοὲς ἀπὸ κάτω ὡς ἀπάνω καὶ μᾶς ἔκλεινε στὴ φυλακή μας πιὸ στερεὰ καὶ ἀπὸ πέτρινο τοῖχο.

Ἡ βαρειὰ αὐτὴ κι' ἀδιαπέραστη σιωπή,—σιωπὴ θανάτου—ἦταν ἀκόμη φοβερώτερη κι' ἀπ' τὸν τρομακτικὸ πάταγο ποὺ εἴχαμε ἀκούσει τὴν ὥρα τῆς εἰσβολῆς τῶν νερῶν. Ἤμαστε μέσα σ' ἕναν τάφο θαμμένοι ζωντανοί, μὲ τριάντα ὡς σαράντα μέτρα χῶμα ἀπὸ πάνω μας.

Πρωτήτερα, μὲ τὴν ἐργασία δὲν συλλογιζόμαστε πολύ' τώρα ὅμως μὲ τὴν ἀνάπαυσι, εἴδαμε, καταλάβαμε καλὰ τὴ θέσι μας κι' ὅλοι μας, ἀκόμα κι' ὁ Δάσκαλος γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπελπιστήκαμε.

Ἄξαφνα αἰσθάνθηκα στὸ χέρι μου νὰ πέφτουν κάτι στάλες ζεστές: Ἔκλαιγε σιωπηλὰ ὁ Καρροφῆς.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἀκούστηκαν στεναγμοὶ ἀπὸ τὸ ἀπάνω σκαλὶ καὶ μιὰ φωνὴ ποὺ ψιθύριζε.

—Πέτρο!... Πέτρο μου!...

Ὁ Παγῆς συλλογιζόταν τὸ γιό του.

Ὁ ἀέρας ἦταν βαρύς. Δύσκολα ἔπαιρνα τὴν ἀναπνοή μου καὶ τ' αὐτιά μου ἐβούιζαν. Σὲ λίγο ὁ Δάσκαλος ὀλιγώτερο πάντα ἀπελπισμένος ἀπὸ μᾶς ἔλυσε τὴ σιωπή.

Ὁ Δάσκαλος μὲ τὴ λυχνία στὸ χέρι...

—Τώρα, εἶπε, πρέπει νὰ ἰδοῦμε τί προμήθειες ἔχουμε.

—Νομίζεις λοιπὸν πὼς θὰ μείνουμε φυλακισμένοι γιὰ πολύ; τὸν ἔκοψε ὁ θεῖος Γάσπαρος.

—Ὄχι, μὰ πρέπει νὰ πάρουμε τὰ μέτρα μας... Ποιὸς ἀπὸ σᾶς ἔχει ψωμί;...

Κανένας δὲν ἀποκρίθηκε.

—Ἐγώ, εἶπα, ἔχω μιὰ κόρα στὴν τσέπη μου.

—Ποιὰ τσέπη;

—Τοῦ πανταλονιοῦ μου.

—Τότε ἡ κόρα σου ἔγινε λαπᾶς! Νὰ τὴν ἰδῶ ὅμως.

Ἔψαξα στὴν τσέπη μου καὶ ἀπὸ κεῖ ποὺ εἶχα βάλει τὸ πρωῒ μιὰ ὡραία τραγανιστὴ κόρα ἔβγαλα ἕνα εἶδος πανάδας, ποὺ ἑτοιμάσθηκα νὰ τὴν πετάξω μὲ ἀηδία, ὅταν ὁ Δάσκαλος ἐκράτησε τὸ χέρι μου.

—Φύλαξε τὸ λαπᾶ σου, μοῦ εἶπε. Ὅσο ἄσχημος κι' ἂν εἶναι σὲ λίγο θὰ σοῦ φανῇ λαμπρός... Ἄλλος; Δὲν ἔχει ἄλλος ψωμί; Κανένας πάλι δὲν ἀποκρίθηκε...

—Δυσάρεστο! εἶπε ὁ Δάσκαλος.

—Μὰ πεινᾶς; τὸν ἔκοψε ὁ Κομπαιρούς.

—Δὲν γυρεύω γιὰ μένα, παρὰ γιὰ τὸν Ρεμῆ καὶ τὸν Καρροφῆ. Τὸ ψωμὶ θἆταν σωτήριο γι' αὐτούς.

—Καὶ γιατὶ ὄχι γιὰ ἄλλους; εἶπε ὁ Μπεργκουνού. Δὲν εἶναι δίκαιο. Μπροστὰ στὴν πεῖνα ὅλοι εἴμαστε ἴσιοι.

—Χμ! βλέπω πὼς ἂν ὑπῆρχε ψωμὶ θὰ μαλλώναμε, ἂν καὶ εἴπατε πὼς θὰ μ' ἀκοῦτε, εἶπε ὁ Δάσκαλος. Ἂς εἶναι θὰ σᾶς ἐξηγήσω πὼς γιατὶ ἂν εἴχαμε ψωμὶ θἆταν σωτήριο γιὰ τὸν Ρεμῆ καὶ τὸν Καρροφῆ. Αὐτὸ δὲν τὸ λέω ἐγώ. Τὸ λέει ὁ νόμος. Οἱ ἡλικιωμένοι ἄνθρωποι ὡς τὰ ἑξῆντα χρόνια, εἶναι παρατηρημένο πὼς ἀντέχουν στὴν πεῖνα περισσότερο ἀπὸ τὰ παιδιά. Ἂν ἦταν, μὴ γένοιτω, νὰ πεθάνουμε δῶ μέσα, ὅλοι μας, πρῶτα θὰ πέθαιναν ὁ Ρεμῆς κι' ὁ Καρροφῆς κι' ἔπειτα ὁ Παγῆς κι' ὁ Κομπαιρούς.

—Ὤ, ἐγὼ δὲν λογαριάζομαι. Ἔπειτα εἶμαι συνηθισμένος νὰ σφίγγω τὴν κοιλιά μου.

—Ὥστε, εἶπε, ἀφοῦ σκέφθηκε λίγο ὁ Καρροφῆς' ὥστε ἂν εἴχαμε ψωμὶ θἆταν γιὰ μένα;...

—Ναί, καὶ γιὰ τὸν Ρεμῆ.

—Κι' ἂν δὲν ἤθελα νὰ τοῦ δώσω;...

—Θὰ σοῦ τὸ παίρναμε.

—Δὲν ὡρκίστηκες ὑπακοή;

Ἔμεινε λίγες στιγμὲς σκεπτικὸς κι' ὕστερα βγάζοντας μιὰ φέτα ψωμὶ ἀπ' τὸ σκοῦφο του εἶπε.

—Ὁρίστε ψωμί...

—Μὰ ἀνεξάντλητος εἶναι αὐτὸς ὁ σκοῦφος τοῦ Καρροφῆ; εἶπε ὁ Θεῖος Γάσπαρος.

—Δός μου τον ἐδῶ! εἶπε ὁ Δάσκαλος.

Ὁ Καρροφῆς ἀντιστάθηκε. Τοῦ πῆραν ὅμως τὸν σκοῦφο διὰ τῆς βίας καὶ τὸν ἔδωσαν τοῦ Δασκάλου.

Τότε αὐτὸς γύρεψε τὴ λυχνία καὶ τὸν ἔψαξε. Ὅσο θλιβερὴ κι' ἂν ἦταν ἡ θέσι μας δὲν μπορέσαμε νὰ μὴ γελάσουμε: Στὸ σκοῦφο τοῦ Καρροφῆ μέσ' ἀπ' τὴ φόδρα, ἦταν μιὰ πίπα, καπνός, ἕνα κλειδί, ἕνα μολύβι, ἕνα κομμάτι λουκάνικο, μιὰ σφυρίχτρα ἀπὸ κουκούτσι ροδάκινου, ἕνα κότσι ἀρνιοῦ, τρία φρέσκα καρύδια, ἕνα κρεμμύδι... Τί ἀποθήκη!

Τὸ ψωμὶ καὶ τὸ λουκάνικο θὰ τὸ μοιρασθῆτε ἀπόψε ἐσὺ κι' ὁ Ρεμῆς.

—Μὰ ἐγὼ πεινῶ ἀπὸ τώρα!

—Ὡς τὸ βράδυ θὰ πεινάσῃς περισσότερο.

—Τί κρίμα νὰ μὴν ἔχῃ καὶ ρολόι μέσα στὸν σκοῦφο του! Θὰ βλέπαμε τί ὥρα εἶναι. Τὸ δικό μου σταμάτησε.

—Καὶ τὸ δικό μου τὸ ἴδιο γιατὶ εἶχε βραχῆ. Ἀλήθεια τί ὥρα νὰ ἦταν;... Πόσον καιρὸ εἴμαστε μέσα στὸ Ἀνέβασμα;... Ρωτηθήκαμε μὰ δὲν ἐσυμφωνήσαμε. Ἄλλοι λέγανε πὼς ἦταν μεσημέρι' ἄλλοι πὼς ἦταν ἕξη ὧρες τὸ βράδυ' κατὰ τοὺς πρώτους δηλαδὴ εἴμαστε κλεισμένοι πάνω ἀπὸ δέκα ὧρες' κατὰ τοὺς δευτέρους κάτω ἀπὸ πέντε. Δὲν συμφωνούσαμε ποτέ! Ἀφοῦ τέλειωσε ἡ συζήτησι γιὰ τὴν ὥρα σωπάσαμε πάλι καὶ ὁ καθένας βυθίστηκε στὶς σκέψεις του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΧΡΟΝΟ

Η σημερινὴ ἡμέρα γιὰ τὴν Ὀργάνωσί μας ἔχει ξέχωρη σημασία. Δὲν μᾶς γεμίζει μόνο μὲ τὶς ἐλπίδες τοῦ καινούργιου χρόνου, δὲν μᾶς δίδει τὴν ἀφορμὴ νὰ ξεχάσωμε τοὺς κόπους, τὶς πίκρες καὶ τὶς φροντίδες τοῦ χρόνου ποὺ ἔσβησε — συνακόλουθες κάθε δημιουργικοῦ ἀγῶνα — ἀλλὰ καὶ τοῦτο: Σὰν σήμερα — 31η Δεκέμβρη 1937 — πρωτοπαρουσιάστηκε ἡ πρώτη ὁμοιόμορφα συντεταγμένη χιλιάδα ἀπὸ τοὺς ἀγωνιστὲς πρωτοπόρους τῆς ἀνεγνωρισμένης πλέον ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸ Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως τῆς Νεολαίας. Στὴν Πλατεία τῶν Ἀνακτόρων, μπροστὰ στὸν Ἀρχηγό, οἱ πρῶτοι διαλεχτοὶ νέοι ὁρκίζονται πίστι στὸν Βασιλῆά, πίστι στὸν Ἀρχηγό, ἐνσαρκωτὴ τῶν Ἐθνικῶν ἰδανικῶν καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης, πίστι στὴν ἀκατάλυτο ἰδέα τοῦ Ἔθνους, πίστι στὶς ἀρχὲς καὶ τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου. Καὶ ὑπόσχονται διὰ τοῦ πρώτου μέλους τῆς Ὀργανώσεως καὶ πρώτου Ἀγωνιστοῦ, τοῦ Κυβερνητικοῦ μας Ἐπιτρόπου, νὰ κρατήσουν ψηλὰ τὴ Σημαία, ποὺ τοὺς παρέδωσε ὁ δημιουργὸς τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ νὰ φανοῦν ἄξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ θεμελιωτοῦ τοῦ Νέου Κράτους.

Ἡ ἐθνικὴ δρᾶσι τῆς Ὀργανώσεως ξαπλώνεται πέρα ἀπὸ τὴν σωματικὴ καὶ ἠθικὴ ἄσκησι τῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ ἀγκαλιάζει τὸ Ἐθνικὸ σύνολο σὲ ἔργα κοινῆς ὠφελείας καὶ πρακτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Στὸ σημερινό μου ἄρθρο δὲν θὰ ἀναφέρω σὲ συγκεκριμένα ἔργα τῆ συμβολὴ τῆς Ε.Ο.Ν. στὴν Ἐθνική μας ἀναγέννησι, οὔτε θὰ ἀραδιάσω τὶς πράξεις ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας τῶν μελῶν μας, γιὰ νὰ ἀποδείξω ἔτσι ὅτι ἡ Ὀργάνωσί μας καλλιεργεῖ πνεύματα καὶ ψυχὲς καθάρια Ἑλληνικὰ καὶ πλάθει τοὺς Ἑλληνόπαιδας ἱκανοὺς γιὰ νὰ συνεχίσουν στὶς δύσκολες στιγμὲς ποὺ ζοῦμε τὸν Ἐθνικό μας δρόμο. Τοῦτο εἶναι περιττὸ καὶ ἀνώφελο.

Ἡ Ὀργάνωσί μας ἀποτελεῖ τὸ καμάρι καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ Ἔθνους. Ἀγαπημένη ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό, [illegible]τισμένη ἀπὸ τὸ Κράτος, ἐνισχυμένη ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνες, μὲ στρατιῶτες ὅλα τα Ἑλληνοπουλα, πρέπει νὰ βαδίσῃ νικηφόρα τὸ δρόμο τοῦ Ἐθνικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς προόδου ἀψηφῶντας κάθε ἐμπόδιο. Καὶ θὰ βαδίσῃ.

Σήμερα ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα, ὅλα τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν., τὴν πρωτοχρονιάτικη μέρα, ἂς μὴ σκορπίσωμε εὐχές, ἀλλὰ ἂς πάρωμε μιὰ ἀπόφασι. Πρῶτα - πρῶτα ἂς ἀναλογισθοῦμε τὸν ὅρκο ποὺ δώσαμε τὴν 31η Δεκέμβρη 1937, μπροστὰ στὸν Ἀρχηγό, στὰ μάτια τοῦ Ἔθνους. Ἂς ἐξετάσωμε τὶς πράξεις μας γιὰ νὰ ἰδοῦμε ἂν εἴμαστε συνεπεῖς στὸν ὅρκο μας, στὴν ὑπόσχεσί μας — ἀδιάφορο ἂν δὲν δόθηκε ἀπὸ μᾶς τοὺς ἰδίους, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς πρώτους ἐκπροσώπους μας — κι' ἂς γεμίσουμε τὴν ψυχή μας μὲ τὴ θέλησι νὰ συνεχίσουμε τὸ δρόμο μας μὲ μεγαλύτερη ὁρμὴ καὶ συνέπεια κι' ἔτσι νὰ σαρώσουμε στὸ διάβα μας ὅ,τι στραβὸ καὶ σάπιο.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν πρέπει νὰ μᾶς συνεπάρῃ ὁ ἐνθουσιασμός, οὔτε νὰ μεθύσουμε ἀπὸ χαρὰ θωρῶντας τὸ τί ἐκάμαμε. Ἀλλοίμονον ἂν δὲν ὑπολογίσουμε στὰ σωστὰ τὶς δυσκολίες τοῦ ἀγῶνα μας. Ὑπερήφανοι γιατὶ μέσα σὲ δυὸ χρόνια, παλεύοντες ἐνάντια σὲ χίλιες δυὸ προλήψεις, ὑπολογισμοὺς καὶ κατωτερότητες, κατωρθώσαμε νὰ ἐπιβληθοῦμε στὶς ψυχὲς ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἂς ἐντείνουμε τὶς δυνάμεις μας γιὰ τὴν κατάκτησι τῆς Ἑλλάδος, γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς νέας τάξεως πραγμάτων στὸν τόπο μας. Ὅ,τι μέχρι τώρα ἐκάμαμε εἶναι μεγάλο. Πιὸ μεγάλο ὅμως καὶ πιὸ δημιουργικὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κάμουμε. Ἂς ἔχουμε στὸ νοῦ μας τὰ λόγια τοῦ Κυβερνητικοῦ μας Ἐπιτρόπου: «Κάθε νίκη δὲν εἶναι τὸ τέρμα, ἀλλὰ ἡ ἀφετηρία γιὰ καινούργιο ἀγῶνα». Καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ κρύβουμε. Ὁ ἀγῶνας ποὺ ἐγκαινιάζεται μὲ τὸν καινούργιο χρόνο ἀπὸ τὴν Ὀργάνωσί μας εἶναι ὁ πιὸ δύσκολος καὶ ὁ πιὸ ἀποφασιστικός. Μιὰ ἀπόλυτη ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ συγγένεια πρέπει νὰ μᾶς χαρακτηρίζῃ στὸ πέρασμα τοῦ καινούργιου χρόνου. Συνειδητοποίησις πλήρης. Ὁ καινούργιος χρόνος ἂς εὐχηθοῦμε ὅτι θὰ μᾶς δώσῃ τὴ δύναμι νὰ ξεπεράσουμε τὶς δυσκολίες νικῶντας τὶς ἀθλιότητες ποὺ κρύβουμε μέσα μας, ὥστε στὴ συμπλήρωσί του τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεώς μας νὰ τὰ διακρίνῃ ὁ αὐτὸς ἐθνικὸς τόνος, ὁ ἴδιος παλμός, ἡ αὐτὴ ψυχὴ καὶ ἡ αὐτὴ θέλησι, καὶ ἡ ἀγωνιστικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν πραγματοποίησι τῶν ἰδανικῶν τῆς πατρίδος μας.

Γεώργ. Μυλωνᾶς

Εἶναι τόσο γνωστὴ ὅσο καὶ παληὰ ἡ προσπάθεια τῶν ἀνθρώπων νὰ θέλουν νὰ πληροφορηθοῦν ἀπὸ πρὶν τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν. Ἡ ἐξακρίβωσις τοῦ μυστηρίου ποὺ κρύβεται μέσα στὴ λέξι ΜΕΛΛΟΝ ὑπῆρξε πάντοτε μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ προσφιλεῖς ἀπασχολήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Κι' ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες τὸν συναντᾶμε, μὲ τὰ μέσα ποὺ διέθετε κάθε φορά, νὰ προσπαθῇ, νὰ ἐρευνᾷ, νὰ κοπιάζῃ ζητῶντας νὰ ρίξῃ κάποιο φῶς στὸ σκοτάδι τοῦ μέλλοντος, ποὺ ὀρθώνεται μπρός του.

Ὅπως εἴπαμε, ἡ ἀνθρώπινη αὐτὴ ἐπιθυμία εἶναι τόσο παληὰ ὅσο παληὰ εἶναι κι' ἡ ἐμφάνισι αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ἀπάνω στὴ Γῆ.

Συστηματικὸ ὅμως καζαμία, μὲ διάφορα προγνωστικά, φαίνεται πὼς πρῶτοι οἱ Πέρσες ἐπεχείρησαν νὰ κάμουν. Ἔτσι, ἀπὸ διάφορες ἀρχαῖες πηγές, βλέπουμε πὼς οἱ Πέρσες — σπουδαῖοι ἀστρολόγοι τῆς ἐποχῆς τους — προσπαθοῦν βάσει διαφόρων ἀστρικῶν παρατηρήσεων νὰ καθορίσουν τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν, τόσο στὴ φυλή τους, ὅσο καὶ σ' ὅλον τὸν ἄλλο πολιτισμένο τότε κόσμο.

Ἀπὸ ἄλλες πάλι ἀρχαῖες πηγὲς πληροφορούμεθα ὅτι κι' οἱ ἀρχαῖοι Ρωμαῖοι δὲν ὑστεροῦσαν στὸ ζήτημα τῶν καζαμιῶν, καὶ μάλιστα μαθαίνουμε ὅτι οἱ Ρωμαῖοι μεταχειριζόνταν κι' ὡρισμένες πλάκες, ἀπάνω στὶς ὁποῖες ἔγραφαν αὐτὰ τὰ προγνωστικά. Τὶς πλάκες αὐτὲς οἱ Ρωμαῖοι τὶς ὠνόμαζαν «fasti» κι' ἔγραφαν ἀπάνω, ἐκτὸς ἀπ' τὰ προγνωστικά, κι' ὡρισμένες σημειώσεις γιὰ τὸν καιρὸ καὶ τὶς μεταβολὲς ποὺ θὰ εἶχε στὴ νέα χρονιά.

Γιὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες δὲν ἀναφέρεται τίποτα σχετικὸ μὲ καζαμίες καὶ προγνωστικά, γιατί, ὅπως ξέρουμε, οἱ Ἕλληνες εἶχαν τὰ περίφημα μαντεῖα, ποὺ μὲ λίγα δῶρα μάθαιναν ἀπ' τὴν Πυθία ὅ,τι τοὺς ἐνδιέφερε γιὰ τὸ μέλλον, κι' ὁπότε ἤθελαν.

Στὴν νεώτερη Εὐρώπη ἡ ἐμφάνισι τῶν ἡμερολογίων καὶ καζαμιῶν μὲ τὴ σημερινή τους περίπου μορφὴ χρονολογεῖται ἀπ' τὸν καιρὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς τυπογραφίας.

Στὴ Γαλλία, στὴ χώρα ποὺ κεῖνον τὸ καιρὸ συγκέντρωνε τὸν ἀνθὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀριστοκρατίας, γίνεται μὲ μεγάλην ἐνθουσιασμὸ δεκτὸς ὁ προφητικὸς καζαμίας. Ὁ λαὸς καὶ οἱ ἀμαθεῖς ἀκόμα τότε ἀριστοκράτες εὕρισκαν μέσα στὶς σελίδες του ἕνα πλῆθος ἀπὸ πολιτικὲς καὶ ἄλλες προφητεῖες, τὶς ὁποῖες διάβαζαν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον κι' εὐχαρίστησι.

Δὲ θἆταν ὑπερβολικὸ νὰ ποῦμε πὼς ἀπὸ τότε στὴ Γαλλία ἐξεδόθηκαν τὰ περισσότερα ἡμερολόγια, μερικὰ ἀπ' τὰ ὁποῖα ἔφερναν ἀρκετὰ ἀλλόκοτους καὶ σκανδαλώδεις τίτλους, ὅπως «ὁ καζαμίας τῶν γλεντζέδων»... «ὁ καζαμίας τῶν μπεκρήδων»... «ὁ καζαμίας τῶν ἀνοήτων...»,, «ὁ καζαμίας τῶν ὡραίων...» κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα τέτοια παράξενα καὶ γελοῖα ὀνόματα.

Ἔτσι ἔφτασε μιὰ ἐποχὴ ποὺ τόσο πολὺ ἐπιδροῦσαν αὐτὲς οἱ προφητεῖες, ὥστε ὁ τότε βασιλεὺς της Γαλλίας Ἑρρῖκος ὁ Γ' ἀναγκαστηκε στὰ 1579 ν' ἀπαγορεύσῃ, μὲ διάταγμα βασιλικό, τὴ δημοσιευσι προφητειῶν γιὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν πολιτικὰ γεγονοτα στὰ πολυπληθῆ, τότε, ἡμερολόγια καὶ καζαμίες.

Γιὰ τὴν Ἀγγλία τὰ πρῶτα ἡμερολόγια τυπώνονταν στὴν Ὀλλανδία, περιεῖχαν δέ, ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ γαλλικά, χίλιες δυὸ ἀστρολογικὲς ψευτοπροφητεῖες γιὰ τὰ ὅσα ἔμελλαν τάχα νὰ συμβοῦν πολιτικὰ γεγονότα.

Ἔτσι εἶχε καταντήσει κάτι φυσικὸ ἡ ἐκμετάλλευσι αὐτὴ τοῦ λαοῦ, πού, μὲ τὴν εὐπιστία του, ἔπεφτε θῦμα τῶν διαφόρων ἐπιτηδείων, ποὺ κρυφὰ ἢ φανερὰ ἔθεταν σὲ κυκλοφορία τὰ προφητικὰ αὐτὰ ἀνουσιουργήματα.

Γιὰ νὰ σταματήσῃ τὸ κακό, ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις δὲν ἔλαβε, ὅπως ἡ Γαλλική, νομοθετικὰ μέτρα, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Ἰακώβου τοῦ Α' (1603-1625) ἐξεχωρήθη ἀποκλειστικὸ προνόμιο δημοσιεύσεως ἡμερολογίων στὰ δύο μοναδικὰ τότε Ἀγγλικὰ πανεπιστήμια καὶ σὲ μιὰ μεγάλη ἑταιρεία, τὴ «Σταίσιονερς κόμπανυ». Τὰ δυὸ Ἀγγλικὰ πανεπιστήμια μὲ τὴ «Σταίσιονερς κόμπανυ» προσπάθησαν νὰ προσφέρουν στὸ κοινὸ ἕνα νέο εἶδος ἡμερολογίου, ἀπηλλαγμένου τελείως ἀπὸ προφητεῖες καὶ προλήψεις. Ἕνα τέτοιο ὅμως ἡμερολόγιο οὔτε νὰ τ' ἀκούσῃ δὲν θέλησε ὁ Ἐγγλέζικος λαός. Ἔτσι πολὺ γρήγορα δημιουργήθηκαν ζητήματα γιὰ τὴν ἐκχώρησι αὐτὴ τῆς ἀποκλειστικότητος, καὶ στὰ 1775 ἤρθη ἡ ἀποκλειστικότης ποὺ εἶχαν τὰ δυὸ πανεπιστήμια καὶ ἡ «Σταίσιονερς».

Ἀπὸ τότε ἐπεκράτησε ἡ ἴδια παληότερη κατάστασι ὥσπου στὰ 1828 ἡ «Ἑταιρεία πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων κλπ. γνώσεων» ἔκαμε τὴν ἀρχὴ βελτιώσεως τῶν ἡμερολογίων. Τὴν ἑταιρεία αὐτὴ τὴν μιμήθηκαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκδοτικοὶ οἶκοι θέτοντας στὴν κυκλοφορία ἡμερολόγια καλοῦ γούστου, χωρὶς ὅμως νὰ λείψουν καὶ οἱ ἐκδόσεις τῶν ἀσέμνων καὶ προφητικῶν καζαμιῶν, ποὺ τόσο συγκινοῦν τὶς μεγάλες μᾶζες.

Στὴν Ἀμερικὴ τὸ πρῶτο ἡμερολόγιο δημοσιεύθηκε στὰ 1639, τυπώθηκε δὲ στὸ νεοσύστατο τότε πανεπιστήμιο Χάρβαρντ τοῦ Καίμπριτζ τῆς Μασαχουσέτης, ὅπου εἶχε ἐγκατασταθῆ ἡ πρώτη τυπογραφικὴ μηχανή. Τὸ ἡμερολόγιο αὐτὸ ἦταν τὸ δεύτερο κατὰ σειρὰν βιβλίο ποὺ τυπωνόταν στὴν Ἀμερική, περιεῖχε δέ, ἀντὶ γιὰ προφητεῖες, καὶ ἄλλες παρόμοιες ἀνοησίες, ὠφέλιμες γνώσεις γεωγραφίας, ἰατρικῆς κ. ἄ.

Τὰ πρῶτα Ἑλληνικὰ ἡμερολόγια τυπωνόνταν ἐπὶ Τουρκοκρατίας στὴ Βενετία, ὅπως καὶ τ' ἄλλα Ἑλληνικὰ βιβλία. Κι' αὐτά, ὅπως καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν τὰ ἡμερολόγια, περιεῖχαν προφητεῖες καὶ προβλέψεις μελλόντων πολιτικῶν γεγονότων, ποὺ ὅμως ἔπαιξαν σπουδαῖο κι' εὐεργετικὸ ρόλο στὴν ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας. Οἱ προφητεῖες αὐτές, καθὼς στρέφονταν γύρω ἀπ' τὴν ἀποτίναξι τοῦ ζυγοῦ, ἀναφτέρωναν τὰ αἰσθήματα τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἂν ποῦμε ὅτι ἀποτέλεσαν ἕνα σπουδαῖο βοήθημα στὴ μεγάλη Ἐπανάστασί μας.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσι, τὸ πρῶτο ἡμερολόγιο ποὺ ἐκδόθηκε ἦταν τοῦ γιατροῦ Α. Ι. Κλάδου μὲ τίτλο «Ἐπετηρὶς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ἔτος 1837». Τὸ ἡμερολόγιο αὐτό, ὅπως καὶ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ Σκοκου, ποὺ ὕστερα ἀπὸ κάμποσα χρόνια ἄρχισε νὰ ἐκδίδεται, ἦταν τελείως ἀπηλλαγμένα προφητειῶν καὶ εἶχαν φιλολογικὸ κατὰ κανόνα περιεχόμενο.

Δ. Σιατ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΕΘΙΜΑ

Μὲ τὴν Πρωτοχρονιά, τὴν ἡμέρα ποὺ ἐγκαινιάζει γιὰ τόσα ἑκατομμύρια ἀνθρώπων τὸν καινούργιο χρόνο, τὴ γιορτὴ ποὺ τὴ φωτίζει μὲ τὸ χαμόγελό του ὁ καλὸς Ἅη-Βασίλης, τὴν ἀφετηρία αὐτὴ τῶν «περιτελλομένων ἐνιαυτῶν» — γιὰ νὰ θυμηθοῦμε λιγάκι καὶ τὴ γλῶσσα τοῦ Ὁμήρου —, συνδέονται διάφορα ἔθιμα ποὺ ποικίλλουν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος στὸ ἄλλο. Ἐμεῖς σήμερα θὰ παραθέσουμε κάμποσα ποὺ προέρχονται ἀπὸ ὅλες σχεδὸν τὶς περιφέρειες τῆς χώρας μας. Ἀπὸ τὴ μελέτη τους βλέπει κανεὶς τόσο τὸ λαογραφικὸ πλοῦτο τῆς Ἑλλάδος ὅσο καὶ τὰ ἰδιαίτερα στοιχεῖα κάθε τόπου, ἀνάλογα πάντα μὲ τὸ χαρακτῆρα τῶν κατοίκων.

Στὴ ΒΕΡΡΟΙΑ, τὴν ΕΔΕΣΣΑ καὶ τὴ ΝΑΟΥΣΑ ὁ

τυχερὸς ποὺ βρῆκε τὸ νόμισμα τῆς πρωτοχρονιάτικης πήτας πρέπει νὰ πάῃ ν' ἀγοράσῃ μὲ αὐτὸ λάδι ἢ κερὶ καὶ νὰ τὸ προσφέρῃ τὴν πρωτοχρονιὰ τοῦ ἑπόμενου χρόνου στὴν ἐκκλησία τῆς ἐνορίας του.

Τὰ παιδιὰ ποὺ γυρίζουν στὰ σπίτια τραγουδῶντας τὰ κάλαντα εἶχαν παλαιότερα τὴ συνήθεια νὰ χτυποῦν ἐλαφρὰ μὲ τὰ ραβδιά τους ὅποιον συναντοῦσαν στὸ δρόμο ὥσπου νὰ τοῦ ἀποσπάσουν κανένα φιλοδώρημα.

Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ στοὺς ἐνοίκους κάθε σπιτιοῦ (ποὺ δὲν παρεξηγοῦσαν ποτὲ τὴ χειρονομία τους) λέγοντας:

— Χρόνια πολλά! Καὶ τοῦ χρόνου γεροὶ σὰν τὴ σούρβα!

Στὴ ΣΙΦΝΟ τὰ κάλαντα δὲν μένουν πάντα τὰ ἴδια, μὰ ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο ἀλλάζουν. Τὰ συνθέτουν ἀμόρφωτοι πολλὲς φορὲς ἄνθρωποι, ἀλλὰ μὲ ἐξαιρετικὴ τέχνη. Τὰ μαθαίνουν ὁμάδες ἀπὸ παιδιὰ ἢ νέοι ποὺ περιέρχονται τὰ σπίτια μαζεύοντας χρήματα ἢ φαγώσιμα. Τὰ κάλαντα τῶν Σιφνίων ἢ ἔχουν εὔθυμες ὑποθέσεις, γιὰ νὰ γελάῃ τὸ ἀκροατήριο, ἢ ἀναφέρονται σὲ ἀνεγέρσεις καὶ ἐπιδιορθώσεις ναῶν, ὅπως τὸ παρακάτω ποὺ τὸ θέμα του εἶναι ἡ περίφημη ἐκκλησία τῆς Χρυσοπηγῆς:

Ἐξοχική μου Παναγιά,
ἐλπίδα καὶ παρηγοριά,
στῆς Χρυσοπηγῆς τὸ βράχο
στηλωμένη τὸ μονάχο.

Γιὰ σένα, νύφη τοῦ γιαλοῦ,
τὸ ᾆσμα τοῦ κορυδαλλοῦ
ἀπ' τὸ λόφο κατεβαίνει,
Παναγιὰ χαριτωμένη.

Ἀπερηφάνευτη, γλυκειά,
χωρὶς στολίδια καὶ προικιὰ
λάμπεις μέσ' στὴν ἐρημιὰ
μὲ ἀπαίτησι καμμιά.

Ἕνα κερὶ σοῦ χρεωστῶ
νάρθω σὰν τέκνο σου πιστὸ
νὰ σ' ἀνάψω κάθε χρόνο
στὸν περίλαμπρό σου θρόνο.

Στὴν ΚΥΠΡΟ τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς οἱ νέοι κάθουνται γύρω ἀπὸ τὸ τζάκι καὶ ρίχνουν στὴ φωτιὰ φύλλα ἐλιᾶς, «παίζουν τὸν Ἅη Βασίλη», ὅπως λέν. Σὲ κάθε φύλλο ποὺ πετοῦν μέσα λένε:

Ἅη Βασιλὴ βασιλιᾶ,
ποὺ ξουσιάζεις τὸ ντουνιᾶ,
καὶ δεῖξε καὶ φανέρωσε
ἂν μ' ἀγαπάῃ ἡ δεῖνα.

Ἀπὸ τὸν κρότο ποὺ θὰ κάνῃ τὸ φύλλο, ἐνῷ καίγεται, βγάζουν τὸ συμπέρασμα ἂν ἀνταποκρίνεται ἐκείνη ποὺ ἀναφέραν.

Στὴν ΑΙΓΙΝΑ τὸ ὡραῖο νησάκι τοῦ Σαρωνικοῦ, τὰ κάλαντα, ποὺ τραγουδοῦν τὰ παιδιά, γυρίζοντας ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ μαζεύοντας φιλοδωρήματα, εἶναι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα. Τὰ λένε μάλιστα καὶ «Αϊβαλιώτικα», γιατὶ ἀπὸ κεῖ, δηλαδὴ ἀπὸ τὶς Κυδωνίες τῆς Μ. Ἀσίας, τὰ ἔφεραν οἱ ναυτικοὶ τοῦ νησιοῦ.

Στὴ ΣΥΜΗ οἱ ἀρραβωνιασμένες ἔρριχναν στὴ φωτιὰ ἀπὸ ἕνα χλωρὸ κλωνάρι ἐλιᾶς κομμένο τὴν ἴδια μέρα, γιὰ νὰ πληροφορηθοῦν ἀπὸ τὴν ἔντασι καὶ τὴ διάρκεια τοῦ κρότου πότε θὰ γινόταν ὁ γάμος των.

Στὴν ΗΠΕΙΡΟ ἑτοιμάζουν ἀπὸ τὴν παραμονὴ τὴ βασιλόπητα ποὺ τὴ φτιάνουν μὲ ἀλεῦρι, αὐγά, βούτυρο, ζάχαρι, μύγδαλα, καρύδια κλπ. Μέσα της κρύβουν ἕνα νόμισμα, συνήθως ἀσημένιο, κι' ὅποιος τὸ βρῇ στὸ κομμάτι του τὸ μεσημέρι τῆς ἄλλης μέρας πιστεύεται πὼς θἄχῃ καλὴ χρονιά. Τὰ κομμάτια τῆς βασιλόπητας εἶναι ἰσάριθμα μὲ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ τὰ συγγενικώτερα πρόσωπα, ποὺ θὰ πάρουν κι' ἐκεῖνα τὸ μερίδιό τους. Ἂν τὸ κομμάτι μὲ τὸ νόμισμα μείνῃ στὸ σπίτι, πάλι θεωρεῖται καλὸς οἰωνός. Τὸ νόμισμα ἐκεῖνο δὲν τὸ ξοδεύουν μὲ τ' ἄλλα, μὰ τὸ φυλᾶνε γιὰ γοῦρι.

Στὰ φτωχικώτερα σπίτια, ὅπου δὲν ἔχουν νὰ κάμουν βασιλόπητα, τρίβουν ψωμὶ σ' ἕνα μεγάλο καπάκι, βάνουν μέσα βούτυρο καὶ τὸ ἀνακατώνουν μαζὶ μὲ τὸ νόμισμα. Ὁ οἰκοδεσπότης μοιράζει τὸ ἀνάλογο τοῦ καθενὸς των καὶ ὅποιος εἶναι τυχερὸς θὰ φανῇ.

Τὴν παραμονὴ τὸ βράδι παῖζαν καὶ χαρτιά, πιστεύοντας πὼς ὅποιος κέρδιζε ἐκείνη τὴν ἡμέρα θὰ κέρδιζε ὅλο τὸ χρόνο. (Πρέπει ὅμως νὰ σημειωθῇ πὼς ἡ χαρτοπαιξία ἐπιτρεπόταν τότε στοὺς μεγάλους καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους).

Οἱ γεωργοί, τέλος, ἔχουν τὴ συνήθεια νὰ κρεμοῦν τὴν πρωτοχρονιὰ στὴν πόρτα τους κάτι ἄγριους καρποὺς τῆς γῆς ὀνομαζομένους «μπότσικες». Πιστεύουν πὼς ἔτσι θὰ ἔχουν εὐφορία στὰ χωράφια τους.

Στὴν ΠΙΝΔΟ, τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς, οἱ κοπέλλες μαζεύονταν ὕστερ' ἀπ' τὸ δεῖπνο σ' ἕνα σπίτι φιλικὸ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ μάθουν... ποιὸν θὰ πάρουν. Καὶ νὰ πῶς τὸ ἐξακρίβωναν:

Πάστρευαν μὲ τὴ μασιὰ ἕνα τετράγωνο μέρος τοῦ τζακιοῦ ποὺ ἦταν, ἐννοεῖται, ἀκόμα ζεστὸ ἀπὸ τὴ φωτιά. Καθεμιά τους ἔβανε ἐκεῖ μὲ τὴ σειρά της δυὸ σπειριὰ σιταριοῦ ποὺ ἀντιπροσώπευαν τὴν ἴδια κι' ἕναν νέο, ἐκεῖνον ποὺ ἤθελε νὰ πάρῃ ἄντρα της. Τὰ σπειριὰ φούσκωναν ἀπὸ τὴ ζεστασιὰ καὶ ξεφλουδίζονταν πηδῶντας ἀπὸ τὴ θέσι τους. Ἂν ἔμεναν μέσα στὸ τετράγωνο, θὰ γινόταν ὁ γάμος. Ἂν ἔβγαιναν ἔξω, αὐτὸ σήμαινε ἀρνητικὴ ἀπάντησι. Ὅποια ἔμενε ἀπογοητευμένη ἀπὸ τὴν πρώτη φορά, μποροῦσε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴ δοκιμὴ δυὸ καὶ τρεῖς φορές. Ἔτσι στὸ τέλος ἔφευγαν ὅλες εὐχαριστημένες.

Τὸ ἴδιο πείραμα γινόταν καὶ μὲ σπειριὰ καλαμποκιοῦ. Ἂν τὸ σπειρὶ ποὺ συμβόλιζε τὸν μέλλοντα σύζυγο ἔμενε

μέσα, ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἔπαιρνε ἡ κοπέλλα θὰ ἦταν ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό. Ἂν ὅμως πετιῶταν ἔξω ἀπ' τὸ τετράγωνο, τότε ἐκεῖνος ἔπρεπε νὰ κατάγεται ἀπὸ ἄλλο χωριό, ἀνάλογα μὲ τὴ διεύθυνσι ποὺ εἶχε πάρει τὸ σπειρί.

Οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἀπάνου ἀπὸ τὴν πῆτα τῆς πρωτοχρονιᾶς τοποθετοῦσαν κυκλικὰ ἕνα στεφάνι ἀπὸ κληματόβεργα. Μέσα στὴ βασιλόπητα οἱ τσοπάνηδες βά-

Σ' ΟΛΗ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ζαν λίγο χορτάρι, οἱ ἀμπελουργοὶ φύλλα ἀπὸ κλῆμα, οἱ γεωργοὶ κόκκους σιταριοῦ ἢ μικρὰ φρέσκα λουκάνικα ποὺ δὲν ἐπιτρέποταν παρὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα νὰ τὰ πρωτοδοκιμάσουν.

Στὰ ΓΡΕΒΕΝΑ τὴν πρωτοχρονιὰ τὰ παιδιὰ τραγουδοῦν τὰ παρακάτω κάλαντα στοὺς ἡλικιωμένους:

'Αφέντη μου πρωτύτερα καὶ πρωτοτιμημένε,
πρωτα σὲ τίμησε ὁ Θεός, κατόπι ὁ κόσμος ὅλος,
σὲ τίμησε κι' ὁ βασιληᾶς νὰ πᾶς νὰ στεφανώσῃς.
Φτιάνει στεφάνι ἀπὸ φλουρὶ κι' ἀπὸ μαργαριτάρι.
Νὰ ζῇς καὶ νἆσαι, ἀφέντη μου, πάντα τραγούδια νἄχῃς.
Γιὰ βάλε τὸ χεράκι σου στὴν ἀργυρῆ σου τσέπη,
ἂν ἔχῃς γρόσια δός μας τα, φλουριὰ μὴν τὰ λυπᾶσαι,
ἂν ἔχῃς καὶ μονόγροσα κέρνα τὰ παλληκάρια.

Στὸν παπᾶ λὲν ἄλλα:

Σ' αὐτοὺς τοὺς κάμπους τοὺς τρανούς, στὰ πράσινα λειβάδια,
ἐδῶ κοιμᾶται ὁ δέσποτας μὲ τὰ χαρτιὰ στὰ χέρια.
Κανένας δὲν ἐκότησε νὰ πάῃ νὰ τὸν ξυπνήσῃ,
μόν' ἡ Κυρὰ ἡ Παναγιὰ πῆγε νὰ τὸν ξυπνήσῃ.
— Γιὰ σήκω, σήκω, δέσποτα, καὶ μὴ βαριοκοιμᾶσαι,
τὰ μοναστήρια σήμαναν κι' οἱ ἐκκλησιὲς διαβάζουν
καὶ μιὰ ἐκκλησίτσα μοναχὰ δὲν ψέλνει, δὲν διαβάζει.

Στὰ σπίτια, τέλος, ποὺ ἔχουν μαθητούδια λένε τὸ ἑξῆς:

'Η μάνα ποὖχε ἕναν γυιὸ ζωσμένο στὸ γαϊτάνι,
τὸν ἔλουζε, τὸν χτένιζε, στὸ δάσκαλο τὸν στέλνει:
— Παιδί μ', νὰ μάθῃς γράμματα, παιδί μ', νὰ βάλῃς γνῶσι.
Κι' ὁ δάσκαλος τὸν καρτερεῖ μὲ μιὰ χρυσῆ βεργοῦλα:
— Παιδί μου, ποὖναι τὰ γράμματα, ποὖναι καὶ τὸ χαρτί σου;
— Τὰ γράμματα εἶναι στὸ χαρτὶ κι' ὁ νοῦς μου πάει πέρα.

Οἱ ἀναγνῶστες τῆς «Νεολαίας» φαντάζονται πιὰ τί ἐπακολουθοῦσε τὴν ἀπερίσκεπτη αὐτὴ ἀπάντησι τοῦ μαθητοῦ...

Εἰς τὰ περισσότερα ἐξ ἄλλου μέρη τῆς Μακεδονίας, ποὖναι γεμάτη ἔθιμα παληά, τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς, ἡ νοικοκυρὰ κάθε σπιτιοῦ, ποὺ εἶχε ἔστω καὶ λίγα πρόβατα, ἔφτιανε ἀποβραδὶς μιὰ βασιλόπητα, μέσα στὴν ὁποία τοποθετοῦσε ἕνα ξυλάκι γυρισμένο σὲ σχῆμα κουλούρας ποὺ τὸ λέγανε «μαντρί». 'Αφοῦ ἡ πῆτα ψηνόταν, τὴν ἔπαιρνε ὁ οἰκοδεσπότης καὶ τὴν ἐπήγαινε νύχτα, μὲ ὁποιονδήποτε καιρό, στὸν τσοπάνο μαζὶ μὲ ψωμί, φαγί, ρακὶ καὶ κρασί. Μόλις ἀνταμώνονταν, εὔχονταν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο:

— Καλὴ μέρα! Καλὴ χρονιά! Καὶ τοῦ χρόνου χίλια νὰ γενοῦν!

"Επειτα κάθονταν καὶ τρώγανε τὴν πῆτα. "Οποιος ἔβρισκε τὸ ξυλαράκι, ἐκεῖνος πίστευαν πὼς εἶχε τὴν τύχη τοῦ κοπαδιοῦ. "Επειτα ὅμως τὸ παράχωναν κάπου μέσα στὸ μαντρί, γιὰ νὰ μὴν τὸ πατήσῃ οὔτε ἄνθρωπος οὔτε ζῷο, ἐπειδὴ τὸ θεωροῦσαν ἱερό.

Οἱ γεωργοὶ τῆς περιφερείας ἐξ ἄλλου ἔβαναν μέσα στὴν πρωτοχρονιάτικη πῆτα τους ἕνα ἄλλο ξυλαράκι σὲ σχῆμα ἀλετριοῦ. Τὸ πρωΐ, ἀφοῦ τρώγανε τὴν πῆτα, παράχωναν τὸ ξύλο στὴ μέση κάποιου χωραφιοῦ, γιὰ νὰ φέρῃ τύχη στὴν καλλιέργεια.

"Οσοι δὲν εἶχαν πρόβατα, ἔφτιαναν μιὰ καλαμποκόπητα κι' ἔβαναν μέσα μιὰ δεκάρα. "Οποιος τὴν ἔβρισκε στὴ μοιρασιά, ἐκεῖνος εἶχε τὴν τύχη τοῦ σπιτιοῦ.

'Εκείνη τὴν ἡμέρα προσέχουν ἀκόμα νὰ μὴ πρῶτος στὸ σπίτι τους κανένας καλοΐσκιωτος ἄνθρωπος καὶ νὰ πρωτοπατήσῃ μάλιστα μὲ τὸ δεξί του πόδι. Φροντίζουν νὰ μὴν τοὺς ἐπισκεφθῇ τέτοια μέρα στραβὸς ἢ κουτσός, γιατὶ τὄχουν σὲ κακό.

Οἱ κυνηγοὶ πάλι βάνουν τὰ δυνατά τους κάτι νὰ σκοτώσουν τὴν πρωτοχρονιά, νὰ «ματώσουν τὸ ντουφέκι τους», γιατὶ ἀλλιῶς φοβοῦνται πὼς θἄχουν ἀτυχία ὅλη τὴ χρονιά.

Σὲ διάφορα ὀρεινὰ μέρη τῆς 'Ελλάδος, τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς ἔχουν τὸ ἔθιμο νὰ μεταμφιέζονται, γίνονται «Λουγκατσάρια». "Ενας ντύνεται 'Αράπης (τὸν λένε κι' 'Αλῆ), δεύτερος νύφη, τρίτος γριά, ἄλλοι καπετανέοι. Φοροῦν προσωπίδες, τρίβονται οἱ περισσότεροι μὲ κάρβουνο καὶ γυρίζουν ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι μαζεύοντας χρήματα καὶ τρόφιμα γιὰ νὰ γλεντήσουν τὸ βράδι.

Παλαιότερα εἶχαν τὴ συνήθεια νὰ πηγαίνουν κι' ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριό. Στὴν περίπτωσι ὅμως αὐτὴ γίνονταν πολὺ συχνὰ συμπλοκὲς μεταξύ τους. "Οταν συναντιῶνταν δυὸ ὁμάδες ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ διαφορετικὴ κατεύθυνσι, τὰ μέλη τῆς μιᾶς πιανόνταν ἀπ' τὰ χέρια καὶ προσκαλοῦσαν τοὺς ἄλλους νὰ περάσουν ἀποκάτω σ' ἔνδειξι ὑποταγῆς. 'Επειδὴ ὅμως ἡ δεύτερη ὁμάδα σπάνια δεχόταν νὰ ὑποβληθῇ στὴν ταπεινωτικὴ αὐτὴ διατύπωσι, τὶς περισσότερες φορὲς ἔρχονταν στὰ χέρια κι' εἶχαν κακὰ ξεμπερδέματα. Πολλοὶ σκοτωθήκανε σὲ τέτοιους τσακωμούς. "Εναρξι τῆς συμπλοκῆς ἔκαναν οἱ 'Αράπηδες τῶν δυὸ ὁμάδων, ποὺ χρησιμοποιοῦσαν καμμιὰ φορὰ καὶ ραβδιὰ μὲ ἀλογοκάρφια.

"Οταν ἔπιαναν τὸ χορὸ οἱ Λουγκατσαρέοι, πρῶτος ἔμπαινε ὁ 'Αράπης ὡπλισμένος μὲ ματσούκα καὶ μαχαίρι. Κι' οἱ ἄλλοι τοῦ τραγουδοῦσαν:

Βασίλη μ', Βασιλάκη μου, παιδιὰ μὴν τὰ μαλώνῃς
καὶ τὰ παιδιὰ εἶναι παλαβά, ρίχνουν καὶ σὲ σκοτώνουν.

Πρέπει νὰ ἐξηγήσουμε πὼς ὁ μεταμορφωμένος σὲ 'Αράπη βαστοῦσε ἕνα σακκούλι γεμᾶτο στάχτες καὶ ὅταν ἔβλεπε γριὲς καὶ παιδιὰ τὰ κυνηγοῦσε ἀλύπητα.

Στὴν ΚΟΜΟΤΙΝΗ εἶχαν ἄλλοτε τὸ ἔθιμο τὰ μεσάνυχτα τῆς παραμονῆς ν' ἀνοίγουν τρεῖς βρύσες λέγοντας:

— "Οπως τρέχουν αὐτὲς οἱ βρύσες, ἔτσι νὰ τρέχουν καὶ τὰ κέρδη μας!

Τὸ πρωΐ, ἀφοῦ νίβονταν, κάθονταν σὲ μιὰ πέτρα, καὶ λέγαν:

— "Οπως εἶναι γερὴ αὐτὴ ἡ πέτρα, ἔτσι νἆμαστε κι' ἐμεῖς γεροὶ ὅλον τὸ χρόνο!

"Η:

— "Οσο βαρειὰ εἶναι αὐτὴ ἡ πέτρα, τὸ ἴδιο βαρειὰ νἆναι κι' ἡ σακκούλα μας!

'Επίστευαν πὼς μὲ τὶς διατυπώσεις αὐτὲς ἐξασφάλιζαν τὴν ὑγεία καὶ τὴν εὐπορία τους γιὰ ὅλο τὸ χρόνο.

'Εξ ἄλλου εἰς τὴν ΛΕΣΒΟ ρίχνουν στὴ φωτιὰ φύλλα πρι-

ναριοῦ γιὰ νὰ μάθουν ἀπὸ τὸν κρότο τους ἂν θὰ πᾶν καλὰ οἱ δουλειές των, ἂν θὰ γεννήσῃ ἡ φοράδα κλπ.

Στὴν ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑ τὰ παιδιὰ μαζεύονταν τὴν παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιᾶς γύρω ἀπ' τὴ φωτιὰ κι' ἔρριχναν μέσα φύλλα χλωρὰ γιὰ νὰ μάθουν ἂν ἀγαπιῶνταν ἀπὸ πρόσωπα συγγενικὰ ποὺ τὰ ἔβαναν στὸ νοῦ τους.

Γ. ΑΝ.

Η 1η ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ
Στὰ χρόνια τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως

... Πρωτοχρονιὰ τοῦ 1822!... Αἰῶνες ὁλόκληροι ἔχουν περάσει καὶ ἡ πρωτοχρονιὰ βρίσκει τὴν ἑλληνικὴ γῆ ματωμένη νὰ στενάζῃ κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς σκλαβιᾶς... Μὰ ἦλθεν ἐπὶ τέλους ἡ ἁγιασμένη ἡμέρα τοῦ Γένους . Τὸ Ἔθνος ἀδράχνει τὰ ὅπλα καὶ οἱ βράχοι καὶ οἱ βουνοκορφὲς τῆς Ἑλλάδος ἀχολογοῦν ἀπὸ τὴ φοβερὴ κλαγγή τους... Ὁ κατακτητὴς χτυπιέται ἀπὸ παντοῦ καὶ ἡ δυστυχισμένη Ἑλλὰς καταπληγωμένη ἀρχίζει νὰ ἀναπνέῃ τὸν ἐλεύθερο ἀέρα... Ἡ ἐθνικὴ δόξα τῆς βασίλισσας τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπὸ μῆνες πολλοὺς τώρα, ἀναλάμπει στοὺς κάμπους καὶ τὰ βουνά. Λίγο ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἔναρξι τοῦ Ἱεροῦ Ἀγῶνος, στὶς 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1821, συνέρχεται στὴν Ἐπίδαυρο ἡ πρώτη Ἐθνικὴ Συνέλευσις τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ κύριον ἔργον τῆς Συνελεύσεως ἐκείνης ὑπῆρξεν ἡ σκέψις περὶ τοῦ ἁρμόζοντος πολιτεύματος εἰς τὸ ἀναγεννώμενον καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας του ἀγωνιζόμενον Ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἀσύντακτον μέχρι ἐκείνου τοῦ χρόνου καὶ χωρὶς καμμιὰ ξένη βοήθεια εἶχεν ἐπιτελέσει θαύματα ἀνδρείας καὶ ἡρωϊσμοῦ μὲ μοναδικὸ πολίτευμα καὶ ὁδηγὸ τὴ φιλοπατρία.

Μέχρι τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνελεύσεως εἶχαν διατυπωθῆ βέβαια καὶ ἔγγραφοι ἀξιώσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἀλλὰ καμμία ἀπὸ αὐτὲς δὲν εἶχε τύπον ἐπίσημον καὶ γενικόν. Ἦσαν μᾶλλον πράξεις τοπικῶν σωματείων, χωρὶς νὰ ἔχουν πανελλήνιον χαρακτῆρα. Γι' αὐτὸ λοιπὸν ἡ πρώτη καὶ ἐπίσημος διαβεβαίωσις τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων θεωρεῖται ἡ ἐπίσημος ἐκείνη προκήρυξις τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία ἐξεδόθη τὴν πρώτην Ἰανουαρίου τοῦ 1822.

Ἡ ἐπίσημος αὐτὴ προκήρυξις εἶναι βραχεῖα καὶ σύντομος, ἀλλὰ πολυσήμαντη καὶ ἱστορική. Ἔχει μιὰ ἀναλογία καὶ μπορεῖ νὰ παραβληθῇ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Jeffreson συνταχθεῖσαν τὸν Ἰούλιο τοῦ 1776 προκήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Μέσα στὶς λίγες γραμμὲς τῆς ἑλληνικῆς προκηρύξεως,ἡ Ἐθνοσυνέλευσις ἐξαγγέλλει σ' ὁλόκληρο τὸν χριστιανικὸ κόσμο τὸν ἀγῶνα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τὸν ἱερὸν σκοπὸν αὐτοῦ, καὶ ἐκφράζει, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τὰ φυσικὰ καὶ ἀπαράγραπτα δικαιώματα τοῦ Ἔθνους ποὺ ἐπεσφραγίσθησαν ἀπὸ τὶς ὑπεράνθρωπες θυσίες μὲ τὶς ὁποῖες ἀπέσεισε τὸν ἐπὶ αἰῶνας βαρύτατο ζυγό:

«Ἐν ὀνόματι τῆς ἁγίας καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, τὸ ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν δυναστείαν μὴ δυνάμενον νὰ φέρῃ τὸν βαρύτατον καὶ ἀπαραδειγμάτιστον ζυγὸν τῆς τυραννίας, καὶ ἀποσεῖσαν αὐτὸν μὲ μεγάλας θυσίας, κηρύττει σήμερον διὰ τῶν Νομίμων Παραστατῶν του, εἰς Ἐθνικὴν συνηγμένων Συνέλευσιν, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ Ὕπαρξιν καὶ Ἀνεξαρτησίαν.

Ἐν Ἐπιδαύρῳ τῇ α' Ἰανουαρίου ἔτει αωκβ' καὶ α' τῆς Ἀνεξαρτησίας».

Ἡ πρᾶξις αὐτὴ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως εἶναι, κατὰ συνέπειαν, ἡ πρώτη ἐπίσημος καὶ πανελλήνιος κήρυξις τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας. Εἰς τὴν 25ην Μαρτίου, τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ποὺ ὁ Ἑλληνισμὸς ἀποδέχθηκε ὡς ἀρχὴν τοῦ ἀγῶνος, προσετέθη καὶ ἡ 1η Ἰανουαρίου, ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ ἀνατέλλοντος νέου ἔτους, ποὺ ἐχαιρέτισαν ἐλεύθεροι πλέον οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, στὰ χρόνια τῆς Ἐπαναστάσεως,γιὰ νὰ δώσουν στὴν ἀγωνιζομένη πατρίδα ὕπαρξιν καὶ κῦρος, πολίτευμα καὶ διοίκησιν. Ἔτσι στὰ χρόνια τῆς Ἐπαναστάσεως ἡ ἐπέτειος τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἔθνους γιορτάζεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ ὁ Βασιλεὺς Ὄθων καθιέρωσε διὰ διατάγματος τῆς 15ης Μαρτίου τοῦ 1838, ὡς ἡμέραν Ἐθνικῆς ἑορτῆς, τὴν 25ην Μαρτίου.

Μιὰ στολὴ Φαλαγγίτου ἢ Φαλαγγίτισσας, Σκαπανέως ἢ Σκαπάνισσας, στοιχίζει ὅσο καὶ κάθε ἄλλο συνηθισμένο δῶρο. Ἡ στολὴ ὅμως μαζὶ μὲ τὴν χαρὰν ποὺ προξενεῖ στὸ παιδὶ τοῦ δίδει καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι ἀνήκει ὁριστικῶς εἰς τὴν μεγάλην οἰκογένειαν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας.

Δὲν ἔχουμε πολλὲς πληροφορίες γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον οἱ πρόγονοί μας γιόρταζαν τὴν Ἐθνικὴ αὐτὴ ἡμέρα. Πότε ὅμως ἡ ἀγωνία τοῦ πολέμου, ἡ συγκίνησις καὶ τὸ ἀμφίβολον τῆς ἐκβάσεως τῶν μαχῶν, πότε τὰ προσωπικὰ πάθη καὶ μίση καὶ ὁ ἐμφύλιος σπαραγμός, ἐδηλητηρίαζαν καὶ ἐμετρίαζαν τὴν χαρὰν τῆς πρωτοχρονιᾶς στὴν ἀνάμνησι τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ποὺ οἱ πρόκριτοι τοῦ Ἔθνους εἶχαν συνέλθει στὰ παράλια τῆς Ἐπιδαύρου μὲ ἔξαλλο ἐνθουσιασμό, κλαίοντες καὶ φιλοῦντες ἀλλήλους, στὴν ἰδέα ὅτι εἶναι ἀντιπρόσωποι ἐλευθέρου λαοῦ, ἐλευθέρας πατρίδος...

Ὅσες φορὲς ὅμως ὁ Θεὸς εἶχεν εὐλογήσει τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα, ὅσες φορὲς τύχαινε, λίγες ἡμέρες πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου, νὰ ἀποσοβηθῇ ὡς ἐκ θαύματος κίνδυνος βαρύς, πανηγυριζόταν ἡ ἡμέρα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνεξαρτησίας μὲ ἰδιαίτερη λαμπρότητα καὶ χαρά.

Τέτοιοι ἦσαν οἱ ὅροι ποὺ ἔκαναν τὴν ἐθνικὴ ἡμέρα πανηγυρικώτερη καὶ πλέον χαρούμενη στὰ χρόνια τῆς Ἐπαναστάσεως, σ' ὅλο τὸ Ἔθνος καὶ ἰδιαιτέρως στὸ ἡρωϊκὸ Μεσολόγγι. Ἡ πρώτη Ἰανουαρίου τοῦ 1823 γιορτάστηκε ἀπὸ τὸν ἡρωϊκὸ λαὸ μὲ διπλῆ χαρά, γιατὶ ἦταν ἡ ἡμέρα ἐκείνη ἡ πρώτη ἐπέτειος τῆς προκηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐλευθερίας ὑπὸ τῆς ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνοσυνελεύσεως, καὶ συγχρόνως ἡ ἀπαλλαγή του ἀπὸ διμήνου πολιορκίας ὑπὸ τῶν Ὀμὲρ Βρυώνη καὶ Ρεσὶδ πασᾶ κατὰ ξηρὰν καὶ τοῦ Γιουσοὺφ πασᾶ κατὰ θάλασσαν.

Χαρακτηριστικὸν τῆς χαρᾶς ποὺ ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 1ης Ἰανουαρίου στὸ Μεσολόγγι εἶναι οἱ λέξεις μὲ τὶς ὁποῖες τὰ «Ἑλληνικὰ Χρονικά», ἡ ἐφημερὶς τοῦ φιλέλληνος Μάγερ, ἐχαιρέτιζαν τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1825. «Ὁ συνεχὴς τῶν κανονίων κρότος, καὶ τοῦ λαοῦ ὅλου αἱ χαρμόσυνοι φωναὶ ἀνήγγειλαν σήμερον τὴν ἐνιαυσίαν πανήγυριν τῆς καθιερώσεως τοῦ ἡμετέρου πολιτεύματος ἐπὶ τῆς πρώτης ἐν Ἐπιδαύρῳ Συνελεύσεως. Τὰ αἰσθήματα ἑκάστου πατριώτου διηγέρθησαν ζωηρότατα, στοχαζομένου ὅτι ὁ ἴδιος κρότος, ὅστις διακηρύττει τὰ πολιτικὰ δίκαιά του, τοῦ ἀνακαλεῖ συγχρόνως εἰς τὴν μνήμην τὴν αἰσχρὰν καὶ ἄτιμον φυγὴν τοῦ Ὀμὲρ πασᾶ, συμβᾶσαν μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀξιομνημονεύτου πολιορκίας τῆς πόλεως ταύτης κατὰ τὸ 1822ον ἔτος».

Ἔθνη προωρισμένα καὶ θέλοντα νὰ ζήσουν καὶ νὰ δοξασθοῦν, δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν τέτοιες συμβολικὲς γιορτὲς ποὺ θυμίζει ἡ πρωτοχρονιά, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὶς ὀδύνες καὶ τὶς θυσίες τοῦ παρελθόντος. Οἱ γιορτὲς τῶν περασμένων ἱστορικῶν ἡμερῶν μποροῦν πολλὲς φορὲς νὰ δώσουν τὴ χαρὰ στὶς δύσκολες ἡμέρες, ὅπως οἱ ὀδύνες καὶ οἱ θυσίες τῆς χθὲς χρησιμεύουν σὰν πολύτιμο δίδαγμα καὶ σὰν θεία συμβουλή.

Κ. Ι. Β.

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΚΑΡΑΒΙ...

Εὐτυχισμένοι ἐμεῖς οἱ στεριανοὶ ποὺ τέτοιες μέρες κοντὰ στοὺς ἀγαπημένους δικούς μας θὰ νοιώσουμε λίγο ἢ πολὺ κάποια ξέχωρη χαρὰ στὶς καρδιές μας, γιορτάζοντάς τες μὲ ὁμόνοια καὶ ἀγάπη. Θὰ ζήσουμε ὧρες εὐχάριστες, εὐτυχισμένες, στὸν δικό μας κόσμο, θὰ δοῦμε τὴ χαρὰ ζωγραφισμένη στὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν, χαρὰ ποὺ δίνει ἕνα δῶρο, ὅσο φτωχικὸ κι' ἂν εἶναι, θὰ νοιώσουμε τὴ θαλπωρὴ τῆς οἰκογένειας μαζεμένοι στὸ τραπέζι τῆς πρωτοχρονιᾶς καὶ θὰ εὐχηθοῦμε εὐτυχισμένο τὸν καινούργιο χρόνο γιὰ τοὺς δικούς μας καὶ τὴν ἀγαπημένη μας Πατρίδα, κυρίως γι' αὐτήν. Ὑπάρχει ὅμως κι' ἕνας ἄλλος κόσμος ἀνθρώπων, ποὺ θὰ γιορτάση τὶς ἅγιες αὐτὲς μέρες μακριὰ ἀπὸ τὴν Πατρίδα, μακριὰ ἀπὸ μανάδες, ἀδελφές, ἀδέλφια, γυναῖκες καὶ ἄλλα ἀγαπημένα πρόσωπα. Ὁ κόσμος αὐτὸς εἶναι οἱ θαλασσινοί μας, ποὺ ταξιδεύουν πάνω στὰ περήφανα φορτηγὰ καράβια μας, ποὺ φέρνουν τὴν γαλανόλευκη σημαία μας σ' ὅλα τὰ πλάτη τῆς ὑδρογείου.

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς θὰ γιορτάσουν σὲ διάφορα λιμάνια ποὺ θὰ τύχη νὰ ξεφορτώνουν ἢ νὰ φορτώνουν καὶ ἄλλοι πάλι καταμεσὶς στὸ πέλαγος. Θὰ γιορτάσουν τὰ περήφανα θαλασσοπούλια μας μὲ τὴν σκέψι τῆς μακρινῆς πατρίδας καὶ τῶν δικῶν τους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ τοὺς χωρίζουν χιλιάδες μίλλια ἴσως. Μὰ θὰ γιορτάσουν ἀδελφωμένοι πάνω στὴν πλωτὴ πατρίδα, στὴ μικρή τους Ἑλλάδα, ἀφοῦ κάθε καράβι εἶναι σὰν ἕνα κομμάτι τῆς χώρας τῆς ὁποίας φέρνει τὴ σημαία. Οὔτε ἡ λειτουργία θὰ τοὺς λείψη οὔτε τὰ κάλαντα καὶ ἡ βασιλόπηττα τῆς Πρωτοχρονιᾶς. Καὶ γιὰ νὰ πάρουν μιὰ ἔστω καὶ ἀμυδρὴ ἰδέα οἱ ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται τῆς «Νεολαίας» μας, θὰ γράψω παρακάτω μὲ λίγα λόγια, πῶς πέρασα, ἔστω καὶ σὰν ἐρασιτέχνης ναυτικός, μιὰ πρωτοχρονιὰ πάνω σ' ἕνα φορτηγό μας καράβι.

Πρὶν ἀπὸ 4 χρόνια, ἕνα παγωμένο ἀπόβραδο, σαλπάραμε ἀπὸ τὸ ὄμορφο λιμάνι τῆς Ἀμβέρσας, φορτωμένοι διάφορα ἐμπορεύματα γιὰ ἕνα ἢ δυὸ λιμάνια τοῦ κόλπου τοῦ Μεξικοῦ. Θυμᾶμαι ἦταν παραμονὲς πρωτοχρονιᾶς, 26 ἢ 27 Δεκεμβρίου.

Τὸ καράβι μας «Ἅγιος Νικόλαος», ἕνα φορτηγὸ 9.000 τόννων, περήφανο πέρασε, μὲ τὴ γαλανόλευκη στὸ κοντάρι τῆς πρύμνης, μέσα ἀπὸ τὰ ντὸκς τοῦ μεγάλου λιμανιοῦ καὶ ἀφοῦ σφύριξε τρεῖς φορὲς γιὰ ἀποχαιρετισμὸ στὸ ρυμουλκὸ ποὺ μᾶς συνώδευσε ὡς τὸν μῶλο τοῦ προλιμένος, ἀνοίχτηκε μὲ τὴν πλώρη στὸν Ἀτλαντικό.

Ὁ καπετὰν-Νικόλας, ποὔχε καὶ τὄνομα τοῦ καραβιοῦ, ἔκανε τὸν σταυρό του πάνω στὴ κόντρα γέφυρα καὶ ἀφοῦ ρώτησε ἕνα ναυτόπουλο ἂν ἄναψε τὴν καντήλα τοῦ Ἁγίου, γύρισε πρὸς τὸ μέρος ποὺ στεκόμουνα καὶ μοῦ εἶπε:

— Καλὰ ἐμεῖς, μὰ ἐσὺ νὰ φύγης τέτοιες μέρες ἀπ' τὴν πατρίδα καὶ τὴ ζεστασιὰ καὶ νάρθης παρέα μὲ μᾶς καὶ τοὺς καρχαρίες νὰ κάνης γιορτές;

— Ξέρεις, καπετάνιο μου, τοὖπα, τὴ λατρεία μου γιὰ τὴν θάλασσα, ποὺ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας εἶναι δεύτερη πατρίδα μας. Θὰ δῶ κι' γὼ πῶς περνᾶτε κι' ἐσεῖς μακριά μας. Ἐσεῖς ψυχὴ δὲν ἔχετε;

— Ὁ ἀγαθὸς ναυτικὸς μὲ χτύπησε μὲ πατρικὴ στοργὴ στὴν πλάτη ψιθυρίζοντας:

— Ἔχεις δίκηο, παιδί μου, μήπως κι' ἐγὼ γιὰ χάρι αὐτῆς τῆς πικροκυματούσας δὲν εἶμαι μακριὰ ἀπὸ τοὺς δικούς μου; Γιὰ δαύτηνε ἔχω νὰ κάνω πρωτοχρονιὰ μὲ τὰ παιδιά μου 8 χρόνια.

Ἡ νύχτα κρύα καὶ σκοτεινὴ σκέπαζε τὸ καράβι μας καὶ δὲν ἀκουγότανε παρὰ ὁ ρυθμικὸς κρότος τῆς μηχανῆς στὰ σπλάγχνα τοῦ πλοίου καὶ στὴν τιμονιέρα τὸ κρὰκ-κρὰκ τῆς ρόδας τοῦ τιμονιοῦ ποὺ γύριζε ὁ ναύτης τῆς βάρδιας, προσέχοντας τὸν μπούσουλα. Κατέβηκα στὸ καρρὲ τοῦ καραβιοῦ μὲ τὸν καπετὰν-Νικόλα κι' ἐκεῖ καθήσαμε ὧρες πολλὲς πρὶν πλαγιάσουμε, συζητῶντας γιὰ τὴν πατρίδα καὶ γιὰ τὰ ταξίδια του 40 χρόνια πάνω στὰ κύματα.

Οἱ ἑπόμενες μέρες πέρασαν μὲ λίγη φουρτοῦνα καὶ μὲ τὴ συνάντησι ἑνὸς ἄλλου ἑλληνικοῦ φορτηγοῦ ποὺ πέρασε πολὺ κοντά μας. Ἀνταλλάξαμε ραδιογραφήματα εὐχόμενοι καλὴ πρωτοχρονιὰ καὶ καλὴ πατρίδα. Ἔτσι μᾶς βρῆκε καὶ ἡ παραμονὴ πρωτοχρονιᾶς καταμεσὶς τοῦ ὠκεανοῦ.

Ἀπὸ τὸ πρωῒ ὅλοι βρισκόμαστε σὲ κίνησι. Τὸ σπίτι μας — τὸ καράβι μας δηλαδή, αὐτὸ εἶναι τὸ σπίτι τῶν θαλασσινῶν, — ἔπρεπε νὰ λάμπη περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη μέρα. Πλύσιμο κουβέρτας, γυάλισμα μπρούτζων, βάψιμο κλπ. Ὁ μπάρμπα Δημήτρης ὁ μάγειράς μας σκοτονώτανε νὰ ἑτοιμάση τὰ φαγιὰ καὶ τὰ γλυκά. Ὁ καλός μας, ὥρα του καλή, καπετάνιος, εἶχε δώσει διαταγὴ νὰ μὴ μᾶς λείψη τίποτε.

Βράδυασε καὶ τὸ καράβι μας χαμένο, σημαδάκι φτωχὸ μέσα στὸν ἀπέραντο Ἀτλαντικό, ἔσχιζε περήφανο τὰ κύματά του.

Τὸ καρρὲ φωτισμένο ὁπλετα. Τὰ τραπέζια στρωμένα μὲ κατάλευκα τραπεζομάνδηλα καὶ τ' ἀσημένια σερβίτσια, περίμεναν τὸ πλήρωμα.

Μαζευτήκαμε σιγὰ-σιγὰ πρῶτα ὅσοι ἀξιωματικοὶ δὲν εἶχαν βάρδια.

Τὰ τραπέζια γέμισαν φαγητὰ καὶ μπουκάλες καὶ τὸ γλέντι ἄρχισε. Δὲν ἔλειπε ουτε ἡ ὀρχήστρα ἡ αὐτοσχέδιος. Μιὰ μισοφωνία καὶ δυὸ κιθάρες ποὺ ἔπαιζαν δυὸ Πειραιωτάκια θερμαστάκια καὶ ὁ δόκιμος πλοίαρχος τοῦ πλοίου. Καὶ τὸ γλέντι συντροφευμένο ἀπὸ ἀναμνήσεις γιὰ τὴ μακρινὴ μας πατρίδα ἄρχισε...

Πλησίαζαν τὰ μεσάνυχτα. Μιὰ παρέα ἀπὸ ναῦτες καὶ θερμαστές, τὸ κόρο τοῦ καραβιοῦ, ἄρχισε νὰ λέη τὰ κάλαντα. Ὅλοι συγκινημένοι ἀκούγαμε καὶ ξεχασμένοι κάποια στιγμὴ νομίσαμε ὅτι εἴμαστε κοντὰ στοὺς δικούς μας.

— Τοῦ χρόνου σπίτια σας παιδιά, εἶπε ὁ καπετάνιος ὑψώνοντας τὸ ποτῆρι, εἰς ὑγείαν σας.

Μεσάνυχτα, τὰ φῶτα τοῦ πλοίου σβήσανε ὅλα. Δακρυσμένοι ὅλοι, ὄρθιοι, δὲν βγάζουμε μιλιά, μόνο ἡ ἀναπνοές μας ἀκούγονταν στὸ καρρέ. Τὰ φῶτα ἄναψαν ὕστερα ἀπὸ ἕνα λεπτό.

— Εὐτυχισμένος ὁ καινούργιος χρόνος παιδιά, εἶπε ὁ Καπετὰν Νικόλας. Καλὴ πατρίδα κι' ὅ,τι ποθεῖτε.

Κόψαμε τὴν πῆττα, σὲ τόσες μερίδες ὅσο ἦταν τὸ πλήρωμα τοῦ καραβιοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Νικόλα. Πήραμε ὅλοι τὸ μερίδιό μας καὶ ψάχναμε γιὰ τὸν παρᾶ, ποὺ τὸν ἀντιπροσώπευε μιὰ ἀγγλικὴ λίρα χρυσὴ ποὔχε βάλει ὁ καπετάνιος. Κανεὶς δὲν τὴν ἔβρισκε. Τότε ὁ καπετάνιος ἔκοψε καὶ τὸ κομμάτι τοῦ ἁγίου. Μέσα ἀπὸ αὐτὸ ἔπεσε ἡ λίρα. Ἔκανε τὸ σταυρό του.

— Παιδιὰ καλὸς οἰωνός. Ἂς εἶναι δοξασμένο τ' ὄνομά του, μεγάλη ἡ χάρι του.

Ξημέρωσε ὅταν ἄφησα τὸν καπετὰν Νικόλα στὸ καρρὲ καὶ πῆγα νὰ πλαγιάσω. Μὰ ὕπνο δὲν εἶχα.

Τὸ καράβι ὄργωνε μὲ τὴν προπέλα του τὸν ἀτέλειωτο Ὠκεανό, περήφανο γιατὶ νίκησε ἀκόμα ἕνα χρόνο τὰ κύματα ἐμψυχωμένο ἀπὸ τὰ ναυτοπουλά μας.

Μ. Καρυδ.

Ο ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ

ΕΓΙΝΕ ΦΑΛΑΓΓΙΤΗΣ

Ἔρχεται, λοιπόν. Ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισάρειαν ὅπως κάθε χρόνο καὶ μᾶς φέρνει τὰ δῶρα του ὁ Ἄη Βασίλης, ὁ καλὸς φίλος ὅλων τῶν παιδιῶν, μὰ πρὸ πάντων ἡμῶν τῶν Σκαπανέων. Ἔχω πάρει ἀπὸ μέρες τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἐρχομοῦ του, ὅμως δὲν σᾶς τὸ εἶπα, γιατὶ ἐκρατοῦσα μυστικὸ κάτι ποὺ μοὖγραφε στὸ τηλεγράφημα. Τώρα ὅμως πιὰ πάει, θὰ τὸ μάθετε ὅλοι:

Ὁ καλός μας λοιπὸν Ἄη Βασίλης ἅμα ἔμαθε πὼς ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα ὅλα τὰ παιδιὰ ἔγιναν Φαλαγγῖτες καὶ Σκαπανεῖς, τόσο ἐχάρηκε, ὥστε ἐφέτος ἀντὶ νὰ φορέσῃ τὴ συνηθισμένη του στολὴ θὰ φορέσῃ τὴ στολὴ τοῦ Φαλαγγίτου. Ἂν πρόφθανα θὰ τοῦ τηλεγραφοῦσα νὰ ντυθῇ Σκαπανέας. Ὅμως τώρα πιὰ εἶναι ἀργά. Εἶναι ἄλλως τε καὶ ἡλικιωμένος!

Ἔτσι φορτωμένοι ἐφέτος μὲ τὰ δῶρα τοῦ νέου συναγωνιστοῦ μας θὰ πᾶμε στὸν Ἀρχηγὸ νὰ μᾶς δώσῃ κι' Ἐκεῖνος τὶς εὐχές του.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ παραμυθάκι μας

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΤΑΚΗ

Ὁ Ἄη Βασίλης μὲ τὴ σακκούλα στὸν ὦμο κατέβαινε τὸ χιονισμένο δρόμο... Μιλοῦσε μόνος του:

— Πολὺ κουράστηκα φέτος... Θαρρῶ πὼς παραγέρασα...

Κάθησε στὸ πεζοῦλι μιᾶς μεγάλης πόρτας. Ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ μιὰ κόκκινη ἀναλαμπὴ ἔδειχνε πὼς κόντευε νὰ ξημερώσῃ.

— Βρέ! δὲν ἔχω καιρό... εἶπε... Καὶ τόσοι μικροί μου φίλοι μὲ περιμένουν ἀκόμα!

Σηκώθηκε, ἔσπρωξε τὴ μεγάλη πόρτα τ' ἀρχοντικοῦ καὶ μπῆκε. Τὰ κατατόπια τἄξερε πολὺ καλά, κι' ἔτσι πῆγε κατ' εὐθεῖαν στὴν κάμαρα τοῦ πλουσιόπαιδου, τοῦ Τάκη, ποὺ κοιμώτανε καὶ χαμογελοῦσε...

— Δές τον πῶς μεγάλωσε, ὁ κατεργαράκος! Τί νὰ τ' ἀφήσω τώρα; Μιὰ τρουμπέτα; Δὲ θὰ τ' ἀρέσῃ... Ἕνα καραγκιοζάκο; Τὸ ἴδιο... Ἕνα σπαθί... ἕνα τουφεκάκι... ἕνα σιδηρόδρομο;

Τὴ στιγμὴ κείνη ἀκούστηκε ἀπὸ μακριὰ μιὰ καμπάνα...

Ντάν! ντάν! ντάν!... Ντάν! ντάν! ντάν!

Ὁ Ἄη Βασίλης πετάχτηκε ἀπάνω.

— Σήμανε κιόλας ὁ ὄρθρος! φώναξε... Ὁ κόσμος θὰ πάῃ στὴν ἐκκλησιὰ κι' ἐγὼ θὰ λείπω!...

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἀδειάζει τὴ σακκούλα μὲ τὰ δῶρα δίπλα στὸ προσκέφαλο τοῦ Τάκη καὶ φεύγει...

Καθὼς ἔτρεχε πάνω στὸ χιόνι πάτ, πάτ, πάτ, ἤτανε καταλυπημένος. Παραμιλοῦσε μάλιστα...

— Πόσα παιδάκια ἀφῆκα φέτος χωρὶς δῶρα! Τοὐλάχιστον κεῖνος ὁ κου-

το-Τάκης θὰ καταλάβῃ τάχα τί συνέβη; Θὰ πάῃ νὰ δώσῃ τίποτα στὰ παιδάκια ποὺ δὲν πρόφτασα νὰ πάω ἐγὼ ἢ θὰ τὰ κρατήσῃ ὅλα νομίζοντας πὼς εἶναι δικά του;

Η ΜΑΙΡΗ...ΓΙΑΓΙΑ!

Τῆς Μαίρης χαίρεται ἡ καρδιά.
Μὰ τί γλυκειὰ πρωτοχρονιά!
Χάρισεν ἡ μαμὰ στὴ Μαίρη
μιὰ κοῦκλα, ποὺ νὰ τρέχῃ ξέρει.

Κι' ἡ Μαίρη δὲν χάνει καιρό,
δίνει στὴν κοῦκλα ἕνα μωρό.
Μεσ' στὸ μικρό του τ' ἀμαξάκι
ἕνα μικροῦλι ἀγοράκι.

«Κύτταξε, κόρη μου χρυσή,
νἆσαι καλὴ μαμὰ καὶ σύ.
Νὰ μεγαλώσῃς τὸ παιδί σου
γιὰ νὰ τὸ χαίρεται ἡ ψυχή σου».

Κι' ἔχει φαμίλια πιὰ δικιά της
ἡ Μαίρη, μ' ὅλα τὰ σωστά της.
Σοφὰ λογάκια ὅλο μιλᾶ
γιατὶ εἶν' ἡ Μαίρη πιὰ γιαγιά.

Κόλπα & Μαθήματα τοῦ Γιαννάκη Φασαρία

(Συνέχεια)

— Καὶ τώρα κύριοι θὰ δῆτε τὴν... ἀρκουδοσκυλομαχία...

Ὁ Γιαννάκης τότε κι' ὁ Τάκης σὲ μιὰ στιγμὴ συνεννοήθηκαν κάτου ἀπὸ τὰ ἀρκουδοτόμαρά τους... Ἔπρεπε νὰ φύγουν γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπ' τὰ σκυλιά...

Τὴν ὥρα λοιπὸν ποὺ ὁ ἀρχιθεατρῖνος μιλοῦσε ἔκαναν πὼς ἀγρίεψαν καὶ τὄβαλαν στὰ πόδια.

Φασαρία ὁλόκληρη γίνηκε τότε. Ὅλο τὸ χωριό, ποὺ νόμισε πὼς ἦσαν ἀρκοῦδες στ' ἀλήθεια, τοὺς κυνήγησε.

— Τρέξετε, φώναζαν οἱ χωριάτες, ἀγρίεψαν οἱ ἀρκοῦδες...

Σκυλιὰ καὶ ἄνθρωποι τοὺς κυνηγοῦσαν...

Μαζὶ μὲ ὅλους πρῶτος καὶ καλλίτερος ἔτρεχε ὁ μυστηριώδης γίγας...

Ὁ ἀστυνόμος τοῦ χωριοῦ ἔβγαλε σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ περίστροφό του κι' ἄρχισε νὰ πυροβολῇ χωρὶς ἀποτέλεσμα, εὐτυχῶς, τὶς ἀρκοῦδες.

Ὁ γίγας ὅμως μπῆκε στὴ μέση.

— Μή, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!... Εἰ-

ΤΩΝ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ ΜΑΣ

ξύπνα κουτά

Ἐπιστολὴ μαθητοῦ:

«Ἀγαπητέ μου μπαμπᾶ,

»Σοῦ γράφω σήμερα Κυριακὴ γιὰ νὰ φύγη τὸ γράμμα μου τὴν Δευτέρα, νὰ τὸ λάβης τὴν Τρίτη καὶ νὰ μοῦ στείλης τὴν Τετάρτη ὅσα σοῦ ζητῶ γιὰ νὰ τὰ λάβω τὴν Πέμπτη, γιατὶ ἀλλοιῶς παίρνω τὸ βαπόρι τὴν Παρασκευὴ καὶ τὸ Σάββατο θὰ μ' ἔχετε στὸ σπίτι».

Στὸ Ζαχαροπλαστεῖο:

— Τί θὰ πάρης μικρέ μου;

— Τίποτα!

— Στὸ πιάτο ἢ στὸ χαρτί;

— Πές μου ἕνα κλάσμα περιοδικόν, Τοτό.

— Ἡ... «Νεολαία», κύριε.

Ὁ ψαρᾶς περνᾷ καὶ πουλᾷ καλαμάρια.

— Τώνη τί πουλᾷ ἀγόρι μου ὁ ψαρᾶς;

—... Μελανοδοχεῖα μαμά!!

ναι παιδιά, δὲν βλέπετε... τὰ παπούτσια τους;

Πραγματικὰ μὲ τὸ τρέξιμο φαινόντουσαν οἱ ἀρβύλες ποὺ φοροῦσαν τὰ παιδιά.

—Ἀφῆστέ με ἐμένα νὰ κανονίσω τὴ δουλειά, ἐξακολούθησε ὁ γίγας...

Κι' ἔπειτα μὲ δυὸ μεγάλους σάλτους ἔφτασε τὸν Γιαννάκη καὶ τὸν Τάκη καὶ τοὺς ἅρπαξε ἀπὸ τ' αὐτιά...

— Δὲν φταῖμε μεῖς, ἔλεγαν τὰ παιδιά, μὴ μᾶς σκοτώσετε, ὁ ἀρχιθεατρῖνος φταίει...

Ὁ Ἀστυνόμος ἄρχισε νὰ πυροβολῆ.

—Ἔτσι ἔ; Καὶ σεῖς τί εἶστε; Ἀλῆτες ἔ; Καλὰ σᾶς κάνει ὁ ἀρχιθεατρῖνος ἀφοῦ δὲν ἔχετε γονεῖς. Σᾶς ἔχει αὐτὸς καὶ σᾶς ταΐζει... μυῖγες!

—Ἔχουμε γονεῖς, εἶπε ὁ Τάκης.

— Ναί, ἔχουμε εἶπε καὶ ὁ Γιαννάκης, ἀλλὰ ἐμεῖς ἐφύγαμε γιατὶ μᾶς ἔδερναν...

— Σᾶς τάϊζε ὁ πατέρας σας... μυῖγες; Σᾶς ἔδερνε μὲ τὸ μαστίγιο; Σᾶς ἔρριχνε στοὺς σκύλους;

Τότε μόνο τὰ παιδιά, ἀφοῦ εἶχαν πιὰ ὑποφέρει τόσα βάσανα, σκέφτηκαν ὅτι πραγματικὰ περνοῦσαν καλλίτερα στὸ σπίτι τους καὶ μετάνοιωσαν...

—Ἔχομε γονεῖς στὸ τάδε χωριό, εἶπαν.

— Νὰ σᾶς πάω λοιπὸν ἐκεῖ;

— Ναί, ναί, εἶπαν μὲ λαχτάρα τὰ δυὸ παιδιά.

. . . .

Ποιὸς ἦταν λοιπὸν αὐτὸς ὁ μυστηριώδης γίγας ποὺ ἔδειξε στὴν ἱστορία μας τόσο ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Γιαννάκη καὶ τὸν Τάκη;

Ἦρθε ἡ ὥρα νὰ σᾶς τὸ ποῦμε:

Ὁ μυστηριώδης λοιπὸν γίγας ἦταν ἕνας ὑπηρέτης τοῦ πατέρα τοῦ Γιαννάκη...

Τὸν εἶχε βάλει ὁ ἴδιος νὰ βρῆ τὸν ἄτακτο γυιό του καὶ νὰ προσπαθήση νὰ τὸν φέρη στὸν ἴσιο δρόμο γιὰ νὰ μὴν κακοπάθη καὶ καταστραφῆ.

Γι' αὐτὸ ὁ μυστηριώδης γίγας ἔσωσε πάντα τὰ δυὸ παιδιὰ ὅσες φορὲς κινδύνεψαν...

Ὁ ἴδιος γίγας εἶχε συνεννοηθῆ μὲ τὸν μυλωνᾶ καὶ τὸν ἀρχιθεατρῖνο γιὰ νὰ τυραννήσουν τὸν Γιαννάκη καὶ τὸν Τάκη...

Ἔτσι θὰ μάθαινε ὁ Γιαννάκης πρὸ παντὸς ὅτι ἡ ζωὴ εἶναι δύσκολη καὶ πῶς δὲν καλοπερνᾷ ὅποιο παιδὶ δὲν ἀκούει τοὺς γονεῖς του καὶ κάνει ὅ,τι τοῦ καπνίση...

Καὶ πράγματι ὁ μικρὸς Γιαννάκης καὶ ὁ πιὸ μικρὸς Τάκης ὅταν ὡδηγήθηκαν ἀπὸ τὸν γίγα μπροστὰ στοὺς γονεῖς των ἔπεσαν στὰ γόνατα καὶ ζήτησαν συχώρεσι:

— Συχώρα μας πατέρα, εἶπαν.

Καὶ οἱ καϋμένοι οἱ γονεῖς ἄνοιξαν τὶς ἀγκαλιές των καὶ δέχτηκαν μὲ δάκρυα τοὺς δυὸ μικροὺς ποὺ... χόρτασαν ξύλο καὶ μυῖγες κάνοντας τὸν γῦρο τοῦ κόσμου...

. . . .

Τέσσερις μέρες ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Τάκης... ἔτρωγαν γιὰ νὰ χορτάσουν τὴν πεῖνα τους...

Ἔγιναν ὅμως στὸ ἑξῆς τὰ καλλίτερα καὶ τὰ πιὸ ὑπάκουα παιδιὰ τοῦ κόσμου...

Ὁ Γιαννάκης μάλιστα ἀργότερα ἔγινε γιατρὸς καὶ ὁ Τάκης ἕνας καλὸς ἀξιωματικός.

Καὶ καμμιὰ φορὰ ὅταν βρεθοῦν μαζὶ θυμοῦνται τὶς περιπέτειές των καὶ τόν... Ἀβραδακαβρὰ καὶ γελοῦν μὲ τὴν καρδιά τους!

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Αἱ συλλαβαὶ

ΣΗ — Α — ΓΑ — ΣΙ — ΜΗ — ΠΡΑ — ΚΟΡ — Α — ΚΟΥ — ΛΕ — ΝΑΣ — ΚΗ.

Νὰ συναρμολογηθοῦν αἱ ἀνωτέρω συλλαβαί, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν τέσσαρες λέξεις μὲ τὴν ἑξῆς σημασίαν: 1) Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης, 2) Ὀπωροφόρον δένδρον, 3) Νῆσος τῆς Μεσογείου, 4) Πόλις τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.

Ι. Γ. ΚΑΦΦΕΤΖΑΚΗΣ

Αἴνιγμα

Ἀπὸ νῆσο τοῦ Αἰγαίου
ἕνα γράμμα μόνο βγάζω
καὶ εὐθὺς παρουσιάζω
πάλι νῆσο τοῦ Αἰγαίου.

Γ. Α. ΚΑΠΑΚΟΣ

Στὸ λεπτὸ

Μέσα σ' ἕνα λεπτὸ νὰ βρεθῇ ποία πρωτεύουσα εὐρωπαϊκοῦ κράτους ἀρχίζει καὶ τελειώνει μὲ τὸ αὐτὸ γράμμα.

Χ.

Γνωρίζετε:

Τὸν συγγραφέα τοῦ «Ροβινσῶνος Κρούσου»;

Ἀπὸ ποῦ πηγάζει ὁ ποταμὸς Νεῖλος;

Ποιὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο πολεμικὸ σκάφος τοῦ Κόσμου;

Ποιὰ εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Οὐρουγουάης;

Πότε ἡνώθη ἡ Κρήτη μετὰ τῆς Ἑλλάδος;

Ποιὸ εἶναι τὸ μεγάλο κατόρθωμα τοῦ ναυάρχου τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου Νεάρχου;

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 12ου ΦΥΛΛΟΥ

Μαγικὴ εἰκών: Φαίνεται στὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας, ἂν ἀναποδογυρίσετε τὴν εἰκόνα.

Μεσοστιχίς: ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ (ΤῆΝος, ἜρΙον, ὍρΚος, ἈθΗνᾶ, ΝόΤος, ἈγΑπη, ΠάΡος, ΣτΑνη, ἌρΣις).

Ἀκροστιχίς: ΓΟΥΑΤΕΜΑΛΑ (Γάϊος, Οὐρανός, Ὕαινα, Ἀραβία, Τῆνος, Ἔδεσσα, Μάλτα, Ἀφρική, Λαμία, Ἅγιος).

Τετράγωνον: Μῦρα, Ὑπέρ, Ρέμα, Ἄραψ.

Τρίγωνον: Ἀετός, Ἔτος, Τόν, Ος, Σ.

Κρυπτογραφικόν: Ἀλέξανδρος, Ἀνδρέας, Ἄνδρος, Ἄναξ, Ξανά, Νάξος, Ροδανός, Ὄρος.

Αἴνιγμα: Κάσος (Κέως, ΕὔβοιΑ, Σκῦρος, ΣαμΟθράκη, Σῦρος).

Μαγικὴ εἰκών: ΝΕΟΛΑΙΑ (ἔκαΝΕ Ο ΛΕΛανδρος).

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

Ὁριζοντίως: 1 Ἄρθρον (πληθ.) — Θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τῶν Μουσουλμάνων — Βυζαντινὴ νότα. 2 Μία τῶν Πολιτειῶν τῆς Β. Ἀμερικῆς — Παραθαλάσσια

προάστια τῶν Ἀθηνῶν. 3 Ὑποθετικὸν — Καινούργια — Κάτι. 4 Ἄρθρον — Σύνδεσμος — Ὑποθετικόν. 5 Δίφθογγος — ΞΟ. 6 Ἐλθὲ — εἰς (ἀρχ.). 7 ΕΡ — Κατάφασις — Ἡ... ἢ ἐπὶ τάς. 8 Ἄρθρον (πληθ.) — Σύμφωνον. 9 Δένδρον καὶ φροῦτα — Ἀγαπᾶ τὸν πολιτισμό. 10 Βασίλισσα — Εἶναι ὁ ἀγὼν Φινλανδίας - Ρωσίας.

Καθέτως: 1 Πρόθεσις — Ἐποχή. 2 Γίνεται δεκτὸς μὲ χαρά... 3 Ἡ βάσις τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας. 5 ΙΦ — Νότα — Ὑποθετικόν. 6 Ἄρθρον (πληθ.). 7 Τὰ δύο πρῶτα γράμματα ἐπικαίρου εὐχῆς — ΠΣ. 8 Στρατηγὸς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. 9 ΛΙ — Νότα. 10 Θεὸς τῶν Ρωμαίων — Ἐκκλησία (κλητ.). 11 Σχετικὸν μὲ τὸ 7 ὁριζοντίως — Ἀρχὴ ὅρκου (δημ.). 12 Βγάζει φωτιές... 13 Δικά σου — Σύμφωνον. 14 Προτρεπτικόν. 15 Ἡ πατρὶς ὅλων τῶν ἀνθρώπων — Σύμφωνον. 16 Πέρσης Βασιλεύς. 17 Ὕμνος — Κλωστή.

Χρωματίσατε τὸν πίνακά μας

Γιὰ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ παράστασις ποὺ ὑπάρχει στὸν ἀνωτέρω πίνακα πρέπει νὰ χρωματίσετε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος. Ὅπου βλέπετε:

1 μὲ κόκκινο
2 μὲ καφετὶ
3 μὲ μπλὲ
4 μὲ κίτρινο
5 μὲ πράσινο
6 μὲ βιολετί.

Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0, θὰ μείνουν λευκά.

Γνωρίζετε:

Ποῦ εὑρίσκεται ὁ ποταμὸς Λείγηρ;

Σὲ ποιὸ νομὸ ὑπάγεται ἡ κωμόπολις Νέα Ζίχνη;

Ποιὸς θαλασσοπόρος παρέκαμψε πρῶτος τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος;

Πότε ἐσχηματίσθη τὸ Βασίλειον τῆς Γιουγκοσλαυΐας;

Τὸ ποδήλατον

Ὁ ποδηλάτης ἔλυσε τὸ ποδήλατό του, γιὰ νὰ τὸ καθαρίσῃ. Ὅταν ὅμως θέλησε νὰ τὸ μοντάρῃ, παρετήρησε ὅτι τοῦ ἔλειπαν ὡρισμένα ἐξαρτήματα. Ποιὰ εἶναι;

Λίγη εὐθυμία

ΕΠΝΙΓΗ ΤΟ ΨΑΡΙ!

Ὁ Κουφιοκεφαλάκης περπατοῦσε μὲ τὸν πατέρα του στὴν ἀκρογιαλιά, ὅταν εἶδε νὰ ἐπιπλέῃ ἕνα ψόφιο ψάρι.

—Ἀπὸ τί πέθανε πατέρα, ρώτησε.

—Ἀπὸ τί λὲς ἐσὺ νὰ πέθανε;

Καὶ ὁ Κουφιοκεφαλάκης ἀφοῦ σκέφθηκε σοβαρά:

—Θὰ ἐπνίγηκε ἴσως!

ΤΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ...

Τρεῖς μικροὶ ἀδελφοὶ ἔπαιζαν καὶ δημιουργοῦσαν πολὺν θόρυβον. Ὁ πατέρας τους τοὺς εἶπε πολλὲς φορὲς νὰ ἡσυχάσουν, ἀλλὰ αὐτοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἀτακτοῦν. Ὁ πατέρας ἔχασε στὸ τέλος τὴν ὑπομονή του, ἅρπαξε τὸ μπαστοῦνι του κι' ἄρχισε νὰ δέρνῃ τὸν μικρότερο. Κι' αὐτός, δερόμενος, ἔλεγε:

—Πατέρα, κάμε καλὰ τὸ λογαριασμό σου. Εἶναι ἀκόμη ὁ Γιώργος κι' ὁ Πέτρος!

ΣΤΟΝ ΕΝΙΚΟ...

Μεταξὺ φίλων:
—Τί κουτοὶ ποὺ εἴμαστε!
—Μίλα καλύτερα στὸν ἑνικό.
—Τί κουτὸς ποὺ εἶσαι!

ΣΟΒΑΡΗ ΚΟΥΒΕΝΤΑ

—Μὰ γιατί Φωκίων δὲν ἀφίνεις νὰ παίξω κι' ἐγὼ μὲ τὰ στρατιωτάκια σου;

—Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι δουλειὰ τῶν γυναικῶν...

ΣΟΦΗ ΣΥΣΤΑΣΙΣ...

Ὁ πατέρας συνέστησε στὸ μεγαλύτερό του γυιό:

—Πρόσεξε Νῖκο, νὰ ξυπνήσῃς αὔριο πολὺ πρωΐ.

Καὶ ὁ Κωστάκης, ὁ μικρότερος ἀδελφός του, λέγει σοβαρῶς:

—Νῖκο, γράψε το καϋμένε νὰ μὴ τὸ λησμονήσῃς.

Διασκεδάζοντας

Γνωρίζετε:

Ποιὸ εἶναι τὸ παγκόσμιον ρεκὸρ τοῦ δρόμου 100 μέτρων;

Ἐλλιποσύμφωνον

η — υ ε ι α — α — η — α ι α.

Μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω φωνηέντων νὰ τοποθετηθοῦν τὰ κατάλληλα σύμφωνα, ὥστε νὰ ἀναγνωσθῇ ἕνας στίχος ἀπὸ γνωστότατο ποίημα.

Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

40 δευτερόλεπτα

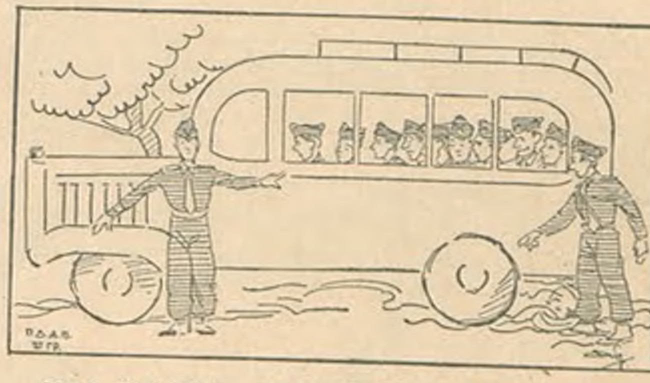
Κυττάξτε μὲ προσήλωσι καὶ προσοχὴ ἐπὶ σαράντα δευτερόλεπτα τὴν εἰκόνα.

Ἔπειτα κλεῖστε τὰ μάτια. Θὰ ξαναδῆτε τὴν ἴδια εἰκόνα!

Η ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Μία ὁμὰς Φαλαγγιτῶν πῆγε ἐκδρομὴ μὲ αὐτοκίνητο. Ὅταν θέλησαν ὅμως οἱ Φαλαγγῖτες νὰ ἐπιστρέψουν, παρετήρησαν ὅτι ἔλειπεν ὁ ὁδηγός. Τὸν βλέπετε;

ΝΑΙ Ἢ ΟΧΙ; ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΓΡΗΓΟΡΑ!

1. Τὸ 1940 εἶναι δίσεκτον ἔτος, δηλαδὴ ὁ Φεβρουάριος ἔχει 29 καὶ ὄχι 28, ὡς συνήθως, ἡμέρες. Ναὶ ἢ ὄχι;

2. Τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον ποὺ διέπλευσε τὸν Ἀτλαντικόν, διήνυσε τὸν ὠκεανὸν (Ν. Ὑόρκη - Λονδῖνον) εἰς 22 ἡμέρας. Ναὶ ἢ ὄχι;

3. Τὸ ποδοσφαιρικὸν πρωτάθλημα Ἀθηνῶν, περιόδου 1939—40, ἐκερδήθη ἀπὸ τὸν «Παναθηναϊκὸν Α.Ο.». Ναὶ ἢ ὄχι;

4. Ἡ Μασσαλία (Γαλλία) εἶναι πλησιέστερα εἰς τὸν Πειραιᾶ, παρὰ ἡ Ἀλεξάνδρεια (Αἴγυπτος). Ναὶ ἢ ὄχι;

5. Ὁ Ἕλλην δρομεὺς Κυριακίδης ἐτερμάτισε πέμπτος εἰς τὸν Μαραθώνειον δρόμον τῆς Ὀλυμπιάδος τοῦ Βερολίνου (1940). Ναὶ ἢ ὄχι;

Κρυπτογραφικὸν

123456789 = Ἑλλην. πόλις.
2193973 = Γερμ. χώρα.
3283973 = Ὄρος Ἑλλάδος.
4393219 = Ἥρως τοῦ 21 (αἰτ.).
56727 = Εἶνε κόκκινο.
65519 = Εἶσαι...
789789 = Θάλασσα.
82963 = Ἄγρια πτηνά.
9623 = Τρέχουν...

Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ ποταμοὶ

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων ποταμῶν ἀποτελοῦν ἕνα ἀπὸ τοὺς γνωστοτέρους ποταμούς.

1) Ποταμὸς τῆς Ἀμερικῆς, 2) Ποταμὸς τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου, 3) Ποταμὸς ἀναφερόμενος εἰς τὰ Εὐαγγέλια, 4) Ποταμὸς τῆς Γαλλίας, 5) Ποταμὸς τῆς Ρωσίας, 6) Ποταμὸς τῆς Γαλλίας.

Ν. Ν. ΔΑΡΒΙΝΟΣ

Αἴνιγμα

Ἂν τὸν «πρῶτον» ὁμοιόν [σου
μὲ κομμένο τὸ κεφάλι
σ' ἕν' ἀσκὶ τόνε κολλήσῃς,
πόλι εὐθὺς θὰ σχηματίσῃς,
θὰ τὴν δῇς καὶ θ' ἀπορήσῃς.

Χ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 12ου ΦΥΛΛΟΥ

Τὸ δένδρο: Ὁριζοντίως 1 Πᾶν, 2 Τάρας, 3 Αἴσια, 5 Ματτίας, 6 Δανία—ρίς, 7 ὄνος, 8 ἀνά, 9 ὄν—σῆς, 10 ἴς—σή, 11 νά—μέ. Καθέτως 1 Μά—ὕς, 2 Τιάρον—ἄν, 3 Πά—Ιστίον, 4 Γλάρος—τανάλια, 5 νάζι, 6 ἄπαρσις, 7 οἱ—ῆς, 8 Σήμ.

Οἱ καμπάνες: Ὁριζοντίως 1 Νάξος, 2 γαρίδες, 4 Ρουμελιώτης, 5 ΣΟΣ, 6 Τάνα, 7 αἰγίς, 8 σκιά, 9 ΙΟΣ, 10 ἄς. Καθέτως 1 Γάρ, 2 Ἀνατολή, 3 ἄρ—Ἀσία, 4 ἀξιωματικός, 5 Ἆγις, 6 σελλίνια, 7 ἄς, 8 Θῶς, 9 τόν, 10 ἧς.

Συλλαβόγριφος: Καθέτως: Θεσσαλονίκη. Ὁριζοντίως Α' Ὀρθὲς—Θεσμὸς—Ὅρμος, Β' Κίσσα—Σανός, Γ' Καλὸ—λοβὸς—κάβος, Δ' Χωνὶ—Νίκη, Ε' Φακῆ—κηρὸς—φάρος.

Λίγη εὐθυμία

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΑΙΖΕΙ

— Σᾶς εἶχα παρακαλέσει πατέρα νὰ μοῦ χαρίσετε ἕνα φουτμπώλ. Γιατὶ πήρατε ἕνα τραῖνο;

— Ἐμένα δὲ μ' ἀρέσει τὸ φουτμπώλ.

ΕΙΧΑΝ ΔΙΚΑΙΟ!

Τὰ παιδιὰ ἔπαιζαν θορυβωδῶς ἔξω ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ πατέρα τους. Κάποια στιγμὴ ὁ πατέρας βγαίνει θυμωμένος ἀπ' τὸ γραφεῖο του καὶ φωνάζει:

— Τί θόρυβος εἶν' αὐτός; Τί φωνὲς καὶ κακό; Δὲ μοῦ λέτε ποιὸς φωνάζει ἐδῶ περισσότερο;

— Σεῖς, πατέρα, ἀπάντησαν τὰ παιδιά, ὅλα μαζί.

ΔΕΝ ΚΑΝΕΙ ΑΥΓΑ!

Ὁ Ἀντωνάκης εἶναι πολὺ ἄτακτος. Ἡ μητέρα του, γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, τὸν κλειδώνει στὸν ὀρνιθῶνα.

Καὶ ὁ Ἀντωνάκης πεισματωμένος:

— Καλὰ μητέρα, μὲ κλειδώνεις στὸ κοτέτσι, μὰ κι' ἐγὼ αὐγὰ δὲν θὰ σοῦ κάμω!

ΕΞΥΠΝΟ ΚΟΛΠΟ

Ὁ Τάκης ἐξομολογεῖται στὸν φίλο του:

— Εἶπα στὸν πατέρα ὅτι μ' ἀρέσει πολὺ ἡ σοῦπα, ἐνῶ, ὅπως ξέρεις, δὲν μπορῶ νὰ τὴν ὑποφέρω. Καὶ τώρα, ὅταν κάνω καμμιὰ ἀταξία...

— Δὲ σοῦ δίνει φροῦτο;

— Ὄχι, δὲ μοῦ δίνει σοῦπα!

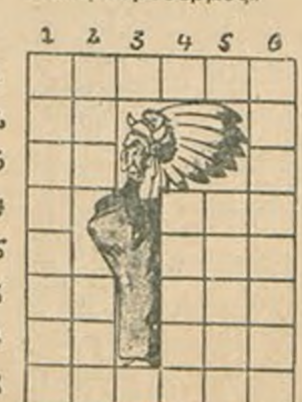
ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ

— Δὲ μοῦ λές, τί συλλογίζεσαι τώρα δά;

— Τίποτε, ἀποκρίνεται ὁ φίλος του.

— Κι' ἐγὼ δὲν συλλογίζομαι τίποτε. Μὰ περίεργο πρᾶγμα, πῶς συμφωνοῦν οἱ ἰδέες μας!

Σταυρόλεξον
«Ὁ ἐρυθρόδερμος»

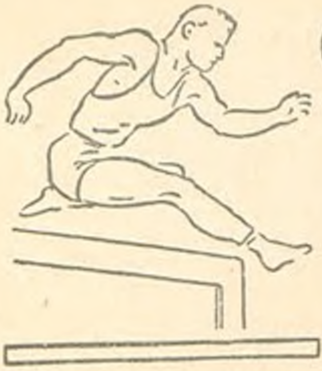

Ὁριζοντίως:

1 Νῆσος τῶν Κυκλάδων, 2 Αἰγυπτιακὴ θεότης τοῦ Ἡλίου, 3 Ἄρθρον (πληθ.). 4 Διότι (ἀρχ.). 5 «Ῥάβδος ἐν γωνίᾳ... βρέχει», 6 Νότα βυζαντινῆς μουσικῆς. — Τὸ ὄνομα περιφήμου ἥρωος ἀστυνομικῶν διηγημάτων. 7 Τὸ ὑπάρχον. 8 Πόλις τῆς Ρουμανίας (εἰς τὴν Μολδαυΐαν).

Καθέτως:

1 Περίφημοι ἵπποι. 2 Κατάφασις. — Ἀριθμητικόν. 4 Προφυλάσσει ὡρισμένα ἄκρα μας ἀπὸ τὸ κρύο. 5 Συμπερασματικόν, 6 Ἀρχαῖος φιλόσοφος (αἰτιατ.).

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ Δ.Α.Σ.

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἰς τὸ γήπεδον τοῦ Πανελληνίου Γ. Σ. ἐγένετο ἡ πρώτη συνάντησις μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῶν Ὑποδ)σεων Α.Σ.Ο.Ε.Ε.καὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν διὰ τοὺς τελικοὺς ἀγῶνας τοῦ Β΄ Ποδοσφαιρικοῦ πρωταθλήματος τῆς Δ.Α.Σ.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀγῶνος κατεδείχθη ἡ ἀνωτερότης τῆς ὁμάδος τῆς Ὑποδιοικοίσεως Α.Σ.Ο.Ε.Ε., ἥτις ἐπέτυχεν εἰς τὰ πρῶτα λεπτὰ τοῦ ἀγῶνος τὸ πρῶτόν της τέρμα. Ἡ δὲ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν ἐπέδειξεν ἀντοχὴν καὶ ἀντέταξε σημαντικὴν ἄμυναν.

Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς τῆς Ὑποδιοικήσεως Α.Σ.Ο.Ε.Ε. μὲ τέρμα 3—1 (2—1).

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 7ου ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Μεταξὺ τῆς Γ΄ καὶ Δ΄ τάξεως τοῦ 7ου Γυμνασίου Ἀρρένων Ἀθηνῶν διεξήχθησαν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀγῶνες στίβου.

Νικήτρια ἀνεδείχθη ἡ Δ΄ τάξις μὲ γενικὴν βαθμολογίαν 76 βαθμῶν ἔναντι 27 τῆς Γ΄.

Τὰ τεχνικὰ ἀποτέσματα

Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:
Δρόμος 100 μ.: 1ος Βαλαβάνης, 2ος Καρακίτσος, 3ος Βλῶν.
Δρόμος 200 μ.: 1ος Δούλκαρης, 2ος Καραγιάννης, 3ος Ἀδειλίνης.
Δρόμος 400 μ.: 1ος Καρανάσος 59΄2΄΄, 1ος Κανδύλης 62΄΄, 3ος Γραβάνης.
Δρόμος 800 μ.: 1ος Καρανάσος 2΄16΄΄, 2ος Ναυπλιώτης 2΄18΄΄, 3ος Βερναδέσκης.
Δρόμος 1500 μ.: 1ος Καρανάσος 4΄51΄΄, 2ος Καλαμπόκης 4΄57΄΄, 3ος Ράπτης.
Βάδην 1000 μ.: 1ος Καλαμπόκης 5΄39΄΄, 2ος Καρανάσος 5΄42΄΄, 3ος Ἠλιακόπουλος.

Ἅλματα

Ἅλμα Ἁπλοῦν: 1ος Κόλφογλου 5,31, 2ος Ἐπιφανείου 5,19, 3ος Μπενέκος.
Ἅλμα Τριπλοῦν: 1ος Μπενέκος 11,88, 2ος Μόσχοβας 11,42, 3ος Βλῶν.
Ἅλμα εἰς ὕψος: 1ος Γαβριὴλ 1,57, 2ος Κασιμάτης 1,55, 3ος Ἰωαννίδης.
Ἅλμα ἐπὶ κοντῷ: 1ος Γρανίτσας 2,60, 2ος Βιδάλης 2,60, 3ος Φραγκής.
Σφαῖρα (ἐφηβική): 1ος Κωνσταντίνου 13,10, 2ος Σιαφάκας 12,85, 3ος Δράκος.
Ἀκόντιον (ἐφηβικόν): 1ος Καλούδης, 2ος Καρανάσος, 3ος Βλῶν.
Σκυταλοδρομία 4×200: ὁμὰς τῆς τετάρτης (Δ).

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ

Ποδόσφαιρον

α΄) Ὁμὰς Φάλαγγος Ναούσης νικᾷ ὁμάδα 133ης Φαλαγγ. διὰ 4—3 Τερμ.

β΄) Ὁμὰς Ἀνεπορίας νικᾷ ὁμάδα Μηχανοκινήτων Ταγμάτ. διὰ 1—0 Τέρμ.
γ΄) Ὁμὰς 134ης Φάλαγγ. νικᾷ ὁμάδα 138ης Φάλαγγ. διὰ 5—0 Τερμ.
δ΄) Ἡ Ὁμὰς 136ης Φάλαγγ. νικᾷ ὁμάδα Φάλ. Λαγκαδᾶ διὰ 8—1 Τερμ.
ε΄) Ἡ ὁμὰς 272ας Φάλαγγ. νικᾷ Φάλαγγα Κατερίνης διὰ 3—0 τερμ.
στ΄) Ἡ ὁμὰς 271ης Φάλαγγ. νικᾷ Φάλαγγα Γιδᾶ διὰ 6—1.
ζ΄) Ἡ ὁμὰς 135ης Φάλαγγ. νικᾷ 134ην Φάλαγγα διὰ 8—1.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΔΡΑΜΑΣ

Γυμναστικαὶ Ἐπιδείξεις καὶ Ἀγῶνες στίβου.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐπετείου τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὀργανώσεως ἐτελέσθησαν ἐν Δράμᾳ, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου Ε.Ο.Ν. Δράμας, γυμναστικαὶ ἐπιδείξεις καὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες στίβου.

Ποδόσφαιρον.

α΄) Ὁμὰς 246 Φάλαγγος μὲ ὁμάδα 1ου Τάγματος, ἰσόπαλοι.
β΄) Ὁμὰς 1ου Λόχου μὲ ὁμάδα 11ου Λόχου, 11ου Τάγματος, ἰσόπαλοι.
γ΄) Ὁμὰς Τάγματος Καλλιφύτου νικᾷ ὁμάδα 1ου Τάγματος Χωριστῆς διὰ 2—1.
δ΄) Τὴν 19-11-39. Ἡ ὁμὰς 243ης Φάλαγ-

γος μὲ ὁμάδα 241 Φάλ. ἰσόπαλοι.
ε΄) Ἡ ὁμὰς 245ης Φάλαγγος νικᾷ τὴν ὁμάδα 282αν Φάλ. διὰ 1—0 Τέρμ.
στ΄) Ἡ ὁμὰς 246ης Φάλαγγος νικᾷ ὁμάδα Νευροκοπίου διὰ 1—0 Τέρμ.
ζ΄) Τὴν 26-11-39. Ἡ ὁμὰς Δοξάτου μὲ ὁμάδα Χωριστῆς ἰσόπαλοι.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΗΛΕΙΑΣ

Ποδόσφαιρον 26-11-39.

Ἡ ὁμὰς 1ης Ὑποδιοικήσεως νικᾷ ὁμάδα 11ας Ὑποδιοικ. διὰ 3—0 Τερμ.

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚ. ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Ποδόσφαιρον.

Ἡ ὁμὰς Ἀγρινίου νικᾷ τὴν ὁμάδα Μεσολογγίου διὰ 4—0,ἀνακηρυχθεῖσα νικήτρια τῶν ἀγώνων Περιφερειακῆς Διοικήσεως Αἰτ)νίας.

Ὁμὰς 1ου Λόχου νικᾷ ὁμάδα 2ου Λόχου Ὑποδ)σεως Μεσολογγίου 3—2.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΡΙΚΚΑΛΩΝ

α΄) Ὁμὰς Τρικκάλων νικᾷ ὁμάδα Καλαμπάκας 3—1.
β΄) Ὁμὰς Καρδίτσης νικᾷ ὁμάδα Σοφάδων 7—0.

ΠΕΙΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

α΄) Τὴν 3-12-39 συνηντήθησαν αἱ ποδοσφαιρικαὶ ὁμάδες 11ου Τάγματος καὶ Vου μὲ νικήτριαν τὴν πρώτην διὰ τερμάτων 3—1.
β΄) Τὴν 12ην παρελθόντος μηνός, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, παρουσίᾳ τοῦ Νομαρχοῦντος Δ)τοῦ Νομαρχίας, τοῦ Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ πασῶν τῶν Στρατιωτικῶν ἀρχῶν ἐτελέσθησαν ἀγῶνες στίβου εἰς τὰ κάτωθι ἀγωνίσματα καὶ μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:
Δρόμος 100 μ.: 1ος Λαοπόδης 12΄΄ (I Τάγματος), 2ος Τοπάλης 12΄΄¼ (Προτύπου Λόχου).
Δρόμος 800 μ.: 1ος Βερβιτσιώτης 2΄23΄΄ (Πρ. Λόχ.), 2ος Κοντογιώργος 2΄28΄΄ (II Τάγματος).
Δρόμος 1500 μ.: 1ος Γαγγάδης 5΄4΄΄(Πρ. Λόχος), 2ος Ἀρμενάκος 5΄16΄΄(Τάγμα Ἁγ. Ματθαίου).
Σφαιροβολία (Σφαῖρα ἀνδρῶν): 1ος Γιαννάτος 11,24 μ. (Πρότ. Λόχος), 2ος Λέκκας 10,85 μ. (IIου Τάγματος).
Ἐλευθέρα δισκοβολία (δίσκος ἀνδρῶν): 1ος Λέγος 33,10 μ. (IIου Τάγμ.), 2ος Λέκκας 31,10 μ. (IIου Τάγμ.).
Λιθοβολία (Λίθος ἀνδρῶν): 1ος Γιαννάτος 17,81 μ. (Πρότ. Λόχος), 2ος Λέκκας 16,97 μ. (IIου Τάγματος).
Ἀκοντισμὸς (Ἀκόντιον ἀνδρῶν): 1ος Λέκκας 37,58 μ. (IIου Τάγμ.), 2ος Ἀρώνης 33,13 μ. (Ιου Τάγματος).
Ἅλμα ἁπλοῦν: 1ος Χαριτόπουλος 5,98 μ. (Πρότ. Τάγμ.), 2ος Ἀρανίτσης 5,84 μ. (Πρ. Τάγματος).
Ἅλμα εἰς ὕψος: 1ος Γκικόπουλος 1,60 μ. (IIου Τάγματος), 2ος Λέγος 1,55 μ. (IIου Τάγματος.
Σκυταλοδρομία 4 ἐπὶ τὸν στίβον (4×400): 1η ὁμὰς Προτύπου Λόχου 4΄13΄΄, 2α ὁμὰς Ιου Τάγματος 4΄22΄΄.

ΠΕΡΙΦΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΛΕΣΒΟΥ

Ποδόσφαιρον.

Αἱ ὁμάδες τοῦ Ιου καὶ IIου Τάγματος ἐξῆλθον ἰσόπαλοι. Ὁ ἀγὼν οὗτος θὰ ἐπαναληφθῇ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς νικητρίας, ἥτις θ᾽ ἀντιπροσωπεύσῃ τὴν Περιφ. Διοίκησιν Λέσβου .

ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΧΑΛΚΙΔΟΣ

Τὴν 12ην παρελθόντος μηνός, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἐτελέσθησαν ἀγῶνες στίβου μὲ τὰ κάτωθι ἀποτελέσματα:

Ἀγῶνες στίβου.

α΄) Σφαιροβολία: 1ος Σαντᾶς, 2ος Ἀποστολίδης, 3ος Θάνος.
β΄) Ἅλμα ἁπλοῦν Θηλέων: 1η Μοδικοῦ, 2α Ζαμπούνη, 3η Βλάχου,.
γ΄) Λιθοβολία ἐφήβων: 1ος Τερτιλίνης, 2ος Ἀποστολίδης, 3ος Μελᾶς.
δ΄) Ἅλμα τριπλοῦν: 1ος Τερτιλίνης, 2ος Ἀποστολίδης, 3ος Παπαγεωργίου.
ε΄) Δρόμος 50 μ. Θηλέων: 1η Μοδικοῦ, 2α Ζαμπούνη, 3η Βλάχου.
στ΄) Ἅλμα εἰς ὕψος Ἀρρένων: 1ος Τερτιλίνης, 2ος Παπαγεωργίου.
ζ΄) Διελκυστίνδα: Νικήτρια ὁμὰς Στογιάννη.
η΄) Ἅλμα εἰς ὕψος Θηλέων: 1η Μοδικοῦ, 2α Τσίγκα.
θ΄) Ἀνώμαλος Δρόμος 3.000 μ.: 1ος Ψαθᾶς, 2ος Σιδερᾶς.

Ἀγῶνες ποδοσφαίρου.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐτελέσθησαν ποδοσφαιρικοὶ ἀγῶνες μεταξὺ τῶν Σχηματισμῶν τῆς ὑπαίθρου.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΕΩΣ

Λόγῳ τῶν δυσκολιῶν αἵτινες ἐδημιουργήθησαν συνεπείᾳ τῆς διεθνοῦς καταστάσεως, ὁ Ὅμιλος Ἀντισφαιρίσεως Ἀθηνῶν ἀντιμετωπίζει τὴν περίπτωσιν τῆς ματαιώσεως τῶν Διεθνῶν ἀγώνων.

Εἰς περίπτωσιν καθ᾽ ἣν τελικῶς ἀποφασισθῇ ἡ ἀναβολὴ τῶν Διεθνῶν Ἀγώνων, ὁ Ὅμιλος Ἀντισφαιρίσεως Ἀθηνῶν θὰ προκηρύξῃ Πανελληνίους ἀγῶνας ἀντισφαιρίσεως εἰς τοὺς ὁποίους θὰ κληθοῦν νὰ λάβουν μέρος οἱ πλέον γνωστοὶ τεννίσται καὶ τεννίστριαι ἐξ ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος.

— Τὸ ἀθλητικὸν τμῆμα τῆς Ἑνώσεως Κωνσταντινουπόλεως ἀναδιοργανοῦται διὰ νέαν ἀθλητικὴν περίοδον.

— Κατὰ τὸν ἐφετεινὸν χειμῶνα θὰ γίνουν πολλοὶ καὶ ἐνδιαφέροντες ἀγῶνες χιονοδρομιῶν.

Οἱ μεγαλείτεροι τούτων, οἱ Πανελλήνιοι, θὰ διοργανωθοῦν εἰς τὸ Βέρμιον.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ,

Στὸ Νέο Χρόνο 1940, πέμπτο ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴ Ἐπανάστασι, ἡ Ε. Ο. Ν. εἰσέρχεται κάτω ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους οἰωνούς. Ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι καὶ σὲ αὐτὸν θὰ συνεχισθῇ μὲ μεγαλύτερη ἀκόμα ἔντασι ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσι τοῦ ἔργου, ποὺ ὁ Ἀρχηγὸς ἐνεπιστεύθη κάτω ἀπὸ τὴν ἄμεση καθοδήγησί του στὰ ἀγόρια καὶ στὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος.

Εὔχομαι ὅλοι οἱ Συναγωνιστὲς καὶ ὅλες οἱ Συναγωνίστριες νὰ φανοῦν στὸ χρόνο αὐτὸ ἄξιοι τῆς μεγάλης των ἀποστολῆς, δικαιώνοντας τὶς ἐλπίδες, ποὺ τὸ Ἔθνος, ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Ἀρχηγὸς στηρίζουν ἐπάνω τους καὶ ὁ καινούργιος χρόνος νὰ σημειώσῃ ὑπέρβασι κάθε προηγουμένης ἐπιδόσεως σὲ ὅλα τὰ πεδία τῆς δράσεως τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς δραστηριότητος τῶν Συναγωνιστῶν καὶ Συναγωνιστριῶν μας.

Εὔχομαι ἐπίσης σὲ κάθε Φαλαγγίτη, κάθε Φαλαγγίτισσα, κάθε Σκαπανέα καὶ κάθε Σκαπάνισσα νὰ περάσουν τὸ 1940 μὲ χαρά, ὑγεία καὶ εὐτυχία, μὲ ἐντεταμένη ἀγωνιστικὴ διάθεσι καὶ βαθειὰ συνέπεια στὶς Ἰδεολογικές μας Ἀρχές.

Στὸν Καινούργιο Χρόνο μπαίνουμε ὅλοι καὶ ὅλες γεμᾶτοι πίστι καὶ αἰσιοδοξία, γεμᾶτοι ἀγάπη, ἀλληλεγγύη, ὁρμὴ καὶ ἐνθουσιασμό, μὲ ἀκλόνητη ψυχικὴ ρώμη, μὲ τὶς ψυχὲς ἄγρυπνες, μὲ σταθερὸ τὸ βῆμα καὶ ὑπερήφανο τὸ βλέμμα ἕτοιμοι σὲ κάθε στιγμὴ γιὰ ὁποιαδήποτε διαταγὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ ὁποιαδήποτε ἐπιταγὴ τῆς Ἰδεολογίας μας, ἕνα ἑνιαῖο καὶ ἀδιάσπαστο σύνολο, δημιούργημα ὑπέροχο τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ.

Καὶ σ' αὐτὸν τὸν χρόνο ἂς εἶναι τὸ σύνθημά μας: ΠΑΝΤΑ ΕΜΠΡΟΣ!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ν. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ Α. Β. Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Ἀνάκτορα Ψυχικοῦ

Λοχαγὸν Γ. Θεοχαρόπουλον,
Ἀναπληρωτὴν Κυβ. Ἐπιτρόπου
Σταδίου 28 Ἀθήνας

Ὑμᾶς, Φαλαγγίτας καὶ Φαλαγγιτίσσας, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως.

Παῦλος Διάδοχος

Κύριον Ἀλ. Κανελλόπουλον
Σταδίου 28 Ἀθήνας

Εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως.

Παῦλος Διάδοχος

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ «ΟΙΚΟΝ ΦΟΙΤΗΤΟΥ»

Τὴν ἑσπέραν τῆς προπαρελθούσης Τετάρτης ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὸν «Οἶκον Φοιτητοῦ». Τὸν Ἀρχηγὸν ὑπεδέχθησαν εἰς τὸν εἴσοδον τοῦ ἱδρύματος ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Ε.Ο.Ν. συνταγματάρχης ἐ. ἀ. κ. Ι. Ρούβαλης μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ Προνοίας, τοῦ Διοικητοῦ Ἀνωτάτων Σχολῶν, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ «Οἴκου» καὶ ἄλλων ἀνωτάτων βαθμοφόρων τῆς Ὀργανώσεως.

Τὸν Ἀρχηγὸν ηὐχαρίστησεν ἐξ ὀνόματος τῶν στεγαζομένων εἰς Φαλαγγίτης, ἐκφράσας τὴν ὑπερηφάνειάν των διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἐπισκέψεως καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των διὰ τὴν πατρικὴν στοργήν Του.

Ἀκολούθως ὁ Ἀρχηγός, διακοπτόμενος ἀπὸ τὰς ἐκδηλώσεις τῶν ἐνθουσιώντων Φαλαγγιτῶν, τοὺς ηὐχαρίστησε διὰ τὰ αἰσθήματά των καὶ ἐξέφρασε τὴν χαράν του διὰ τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν αἰσιοδοξίαν ποὺ ἐπιδεικνύουν.

Οἱ σπουδασταὶ προέπεμψαν τὸν Ἀρχηγὸν μέχρι τοῦ αὐτοκινήτου του κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του ζητωκραυγάζοντες καὶ χειροκροτοῦντες.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΩΝ ΑΚΡΙΤΩΝ

Ἡ Ε. Ο. Ν., ὅπως κάθε χρόνο, ἔτσι καὶ φέτος θὰ ἀποστείλῃ εἰς τοὺς Ἀκρίτας μας, τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα μαζεύτηκαν ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὰ παιδιά της.

Ο «ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ» ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΚΟΛΠΟΥΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἐντὸς ἀτμοσφαίρας παλλομένης ἐκ πατριωτικῶν ἐκδηλώσεων καὶ εἰλικρινοῦς ἐνθουσιασμοῦ, ἐγένετο ἐπιβλητικὴ ἡ τελετὴ τῆς ἐντάξεως τῶν μαθητῶν τῆς Σχολῆς μηχανικῶν «Ὁ Ἀρχιμήδης» εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., παρουσίᾳ τοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλεξ. Ν. Κανελλοπούλου, τοῦ Διοικητοῦ τῆς Πολ. Διαφωτίσεως κ. Καραμάνου, τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Ἰ. Νικολοπούλου καὶ χιλιάδων Φαλαγγιτῶν.

Ἐκ μέρους τοῦ κ. Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου ὡμίλησεν ὁ Δ)τὴς τῆς Π. Δ. κ. Καραμᾶνος, προκαλέσας τὰ χειροκροτήματα καὶ τὰς ζητωκραυγὰς τῶν παρισταμένων ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ, τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Ε.Ο.Ν.

Ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος ἐγένετο ἀντικείμενον θερμοτάτων ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΑΙ ΕΚΠΟΜΠΑΙ ΡΑΔ. ΣΤΑΘΜΟΥ Ε. Ο. Ν.

Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Ε. Ο. Ν. θὰ μεταδώσῃ, τόσον τὴν παραμονὴν ὅσον καὶ τὴν ἡμέραν τῆς 1ης τοῦ ἔτους, ἐξαιρετικὸν καὶ πλούσιον πανηγυρικὸν πρόγραμμα. Αἱ ὧραι ἐκπομπῆς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας Σταθμοῦ ἐξακολουθοῦν πάντοτε αἱ αὐταὶ (καθημερινὰς 5.30 - 8.30 καὶ Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς 10 - 1 π. μ.). Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει πάντοτε εἰδικὰς ὥρας διὰ τὰς Φαλαγγιτίσσας, ὡς καὶ τοὺς Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας, μὲ σκέτς καὶ παραμύθια διὰ τοὺς τελευταίους. Ἐπίσης περιλαμβάνει ὥραν ὑγείας μὲ ὁμιλίας ἰατρικάς, ἀγροτικὴν ὥραν, μὲ ὁδηγίας διὰ τὴν καλλιέργειαν, ἀθλητικὴν ὥραν μὲ ὁμιλίας καὶ εἰδήσεις ἀθλητικάς, ἐπεξηγήσεις ἐγκυκλίων, μελοδραματικὰς ἐκπομπάς, μὲ εἰσηγητικὴν ἐπεξήγησιν κ.λ.π.

Ο ΙΤΑΛΟΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ κ. ΜΠΟΤΤΑ·Ι· ΔΙΑ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

«Ἐθαύμασα, κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, καὶ ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν τελετὴν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, τὰς Ὀργανώσεις τῆς Νεολαίας. Τὰς εὗρον θαυμασίας ἀπὸ ἀπόψεως συμπεριφορᾶς, ἐμφανίσεως, ἐνθουσιασμοῦ! Ὅπως ἡ Ἰταλία, καὶ ἡ Ἑλλὰς δύναται νὰ βασίζεται ἐπὶ τοῦ πνεύματος τῶν νέων της γενεῶν.

Ἀθῆναι, 19 Δεκεμβρίου τοῦ 18ου Φασιστικοῦ Ἔτους.

Τζιουζέππε Μποττάϊ»

Τὴν 4ην Ἰανουαρίου θὰ κοπῇ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Δ. Α. Σ. ἡ Ἁγιο-Βασιλειάτικη πῆττα παρουσίᾳ τοῦ Ἀρχηγοῦ, τοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλεξ. Ν. Κανελλοπούλου, τοῦ Ἐπιτελάρχου τῆς Ὀργανώσεως κ. Γ. Θεοχαροπούλου καὶ τῶν βαθμοφόρων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, καθὼς καὶ τῆς Δ. Α. Σ.

Εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Δ. Α. Σ. Θ. ἐγένετο ἡ πρώτη ὁμιλία τῶν διπλωματούχων περὶ Ἑλληνικῆς Λογοτεχνίας.

Πρὸς τὰς συγκεντρωθείσας διπλωματούχους συνεργάτης τοῦ ΙΙΙ Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ἔκαμε σύντομον εἰσαγωγήν, εἰς τρόπον ὥστε ἀπὸ τὸ ἑπόμενον μάθημα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Οἱ Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

Εἰς τὴν τακτικὴν συγκέντρωσιν τῶν Φαλαγγιτισσῶν τοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Δ. Α. Σ. Θ. συνεχίσθη ἡ συζήτησις «Περὶ ἔθνους» καὶ εἰς τὸ τέλος ὁ Διοικητὴς τοῦ ΙΙΙ Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως συνεκέντρωσε καὶ ἀνέπτυξεν ὅσα κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνεφέρθησαν, περατώνοντας ἔτσι τὸ θέμα τοῦτο.

Ἡ Διοικήτρια, αἱ ἀξιωματικοὶ καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Δ. Α. Σ. ἐξέδραμον εἰς Δαφνὶ καὶ Ἐλευσῖνα. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐκδρομῆς ἦτο ἐκπαιδευτικός. Αἱ Φαλαγγίτισσαι ἐπεσκέφθησαν τὰς ἐκεῖ ἀρχαιότητας καὶ τὸ Μουσεῖον, ὡμίλησε δὲ σχετικῶς μὲ αὐτὰς καθὼς καὶ διὰ τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ὁ κ. Γ. Μαλτέζος.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Ἡ Δ.Α.Σ.Θ. ἐνδιαφερομένη πάντα διὰ τὴν εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν μελῶν της, ὥρισε τὴν 28 Δεκεμβρίου καὶ 4 Ἰανουαρίου, ὅπως ἐπισκεφθοῦν αἱ Φαλαγγίτισσαι τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον, τὴν Ἀκρόπολιν, τὰς Στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τὸν Κεραμεικόν, τὴν Παλαιὰν Ἀγοράν, μέρη τὰ ὁποῖα ὀφείλει ὁ καθένας νὰ ἐπισκέπτεται, ἀλλὰ ποὺ δυστυχῶς πολὺ ὀλίγοι τὰ γνωρίζουν.

Ἡ Ὀργάνωσις ἔτσι δίνει τὴν εὐκαιρίαν στὰ μέλη της νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ θαυμάσουν τὰ λίγα λείψανα ποὺ ἔχουν ἀπομείνει ἀπὸ τὴν κολοσσιαίαν ἐκείνην ἀρχαίαν ἑλληνικὴν τέχνην.

Τὴν 29 Δεκεμβρίου στὰ Γραφεῖα τῆς Δ.Α.Σ.Θ., στὸ δεύτερο σπίτι τους, αἱ βαθμοφόροι θὰ κόψουν τὴν Ἀϊ-Βασιλειάτικη πήττα. Ὅλες τους ἀνυπομονοῦν νὰ ἰδοῦν σὲ ποιὰ θὰ πέσῃ τὸ φλουρί.

Τὴν ἐπομένην 30 Δεκεμβρίου στὴν Παν)κὴν Λέσχην θὰ κοπῇ ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Δ.Α.Σ.Θ., σύμφωνα μὲ τὸ ὡραῖον μας ἔθιμον, ἡ πατροπαράδοτος πήττα. Τὸ πρόγραμμα ποὺ ἑτοιμάζεται εἶναι ἀρκετὰ πρωτότυπο καὶ ὡραῖο, γεμᾶτο ἀπὸ θεαματικοὺς ἑλληνικοὺς χορούς, ἀπαγγελίες καὶ πολλὲς χαριτωμένες ἐκπλήξεις.

Τὴν ἑορτὴν θὰ τιμήσῃ διὰ τῆς παρουσίας του ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγός.

Στὸν Οἶκον Φοιτητρίας τὴν παραμονὴν τῆς Πρωτοχρονιᾶς ὅσες φοιτήτριες δὲν θὰ μπορέσουν νὰ ἑορτάσουν τὶς Ἅγιες ἡμέρες τῶν Χριστουγέννων μὲ τοὺς δικούς τους, πηγαίνοντας στὶς ἰδιαίτερές τους πατρίδες, θὰ φάνε ὅλες μαζὶ καὶ θὰ κόψουν τὴν πήττα, περιμένοντας τὸν Ἅϊ-Βασίλη, στὸ σπίτι ποὺ ἔφτιαξε γι' αὐτὲς ἡ Ὀργάνωσις.

Γιὰ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὅλαι αἱ βαθμοφόροι θὰ φέρουν τρόφιμα, τὰ ὁποῖα θὰ συσκευασθοῦν σὲ δεματάκια καὶ θὰ μοιρασθοῦν στὶς πτωχὲς οἰκογένειες τῆς Κηφισιᾶς τὴν παραμονὴν τὸ ἀπόγευμα. Ἔτσι νομίζουν ὅτι προσφέρουν τὸ καλύτερό τους δῶρον στὸν Ἀρχηγόν.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ

1) Εἰς τὰς 26 Δεκεμβρίου ἐπίδειξις Τομεαρχῶν εἰς τὴν Γυμναστικὴν Ἀκαδημίαν, παρουσίᾳ τῶν Α. Α. Β. Β. Υ. Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου καὶ τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης, τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ πολλῶν ἄλλων ἐπισήμων.

2) Εἰς τὰς 29 Δεκεμβρίου ἑορτὴ τοῦ καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τοῦ ΙΙΙου Γραφείου εἰς τὸ Θέατρον Ἀλίκης εἰς τὰς 5 μ. μ.

3) Εἰς τὰς 30 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 3.30 ἑορτὴ τῆς Διευθύνσεως Ψυχαγωγίας εἰς τὴν Λέσχην ἐργαζομένου κοριτσιοῦ.

Εἰς τὰς 31 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 10 π. μ. χορῳδία Φαλαγγιτισσῶν θὰ ψάλῃ τὰ κάλανδα εἰς τὰ Ἀνάκτορα τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν εἰς τὸν Ἀρχηγόν.

5) Εἰς τὰς 2 Ἰανουαρίου κόψιμο τῆς πήττας εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Π. Δ. Θ. Π.

6) Εἰς τὰς 2 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 10 π. μ. χορῳδία τῶν Σκαπανισσῶν καὶ ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία θὰ μεταβοῦν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Βούλας (Ἀσκληπιεῖον) ὅπου θὰ τραγουδήσουν καὶ θὰ μοιράσσουν πήττες.

7) Εἰς τὰς 3 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. τὸ καλλιτεχνικὸν Τμῆμα καὶ ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία θὰ ἐκτελέσουν πρόγραμμα εἰς τὸ Ἐμπειρίκειον Ἀναμορφωτικὸν Ἄσυλον.

8) Εἰς τὰς 4 Ἰανουαρίου 4 τὸ ἀπόγευμα ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία καὶ τὸ Κουκλοθέατρον θὰ ἐκτελέσουν πρόγραμμα εἰς τὸ Πρότυπον Εἰδικὸν Σχολεῖον Ἀθηνῶν Καισαριανῆς.

9) Εἰς τὰς 8 Ἰανουαρίου 11 π. μ. θὰ ὁμιλήσῃ ἡ κ. Ζωὴ Φράγκου εἰς τὰς Γυναικείας Φυλακὰς καὶ θὰ μοιρασθοῦν πήττες.

10) Εἰς τὰς 22 Ἰανουαρίου τὸ Κουκλοθέατρο καὶ ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία εἰς τὰς 4 θὰ ἐκτελέσουν πρόγραμμα εἰς τὴν Παιδικὴν Ἑστίαν.

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΓΑΙΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὁ ἀγροφύλαξ κ. Γ. Μιλιόπουλος ἐκ Δομοκοῦ, παρεχώρησε πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. ἀγρὸν ἐκ 5 στρεμμάτων διὰ μίαν διετίαν καὶ ὁ ἰατρὸς κ. Α. Ζαβὸς ἐξ Ἀμφικλείας ἀγρὸν 9 στρεμμάτων πρὸς καλλιέργειαν δι' ἓν ἔτος.

Εἰς τὴν Περιφ. Διοίκησιν Ἀρρένων Εὐβοίας προσέφερε πρὸς καλλιέργειαν ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν., ὁ κ. Ἰωάννης Νικολαΐδης ἐκ Καλημεριάνων ἐκτάσεις 10 στρεμμάτων. Ἐπίσης εἰς τοὺς σχηματισμοὺς Λαρίσης προσέφερεν ὁ Δῆμος Λαρίσης πρὸς καλλιέργειαν ἀγρὸν ἐκ 300 στρεμμάτων.

ΔΩΡΕΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε.Ο.Ν.

— Ὁ Ἐπίσκοπος Λάμπης καὶ Σφακίων κ. Εὐγένιος διέθεσεν ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Δρχ. 500.

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Ἀμβρόσιος Πλυτᾶς, ἐδώρησεν ἐκ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Δήμου, 200 βιβλία, διὰ τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Διοικήσεως Θηλέων Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐπίσης τὸ γενικὸν Συμβούλιον βιβλιοθηκῶν Ἑλλάδος ἐνέκρινε τὸ ποσὸν τῶν 10.000 δραχμῶν.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ περιοδικοῦ «Ν. Κράτος» κ. Ἄριστος Καμπάνης ἀπὸ δύο ἀντίτυπα τοῦ ὡς ἄνω περιοδικοῦ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.

Ὁ κ. Ν. Παναγόπουλος, κάτοικος Ἀθηνῶν, προσέφερεν, ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῆς Ε.Ο.Ν. τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 2.400.

ΘΗΒΑΙ.— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ Περιφ. Ὑποδ)τὴς Ἀρρένων Θηβῶν μετὰ τοῦ Α' Ἐπιτελοῦς κ. Χωραφᾶ καὶ τοῦ Φαλαγγάρχου κ. Χαλαπᾶ ἐπεσκέφθησαν τὰ Τοπικὰ Τμήματα Νεοχωρίου, Τανάγρας, Σχηματαρίου, Ἐρυθρῶν κλπ., τὰ ὁποῖα θὰ καλλιεργήσουν ἀγροὺς διὰ τῶν Φαλαγγιτῶν των.

Ἐν Θήβαις ἐγένετο μεγαλειώδης συγκέντρωσις τῶν κατοίκων τοῦ Προσφυγικοῦ Συνοικισμοῦ, πρὸς τοὺς ὁποίους ὡμίλησεν ὁ Περιφ. Ὑποδιοικητὴς Θηβῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς κατευθύνσεως παντὸς πρωτοπόρου τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου. Κατόπιν τῆς ὁμιλίας ὑπεβλήθησαν 105 αἰτήσεις νέων Φαλαγγιτῶν, οἵτινες θ' ἀποτελέσωσι Τοπικὸν Τμῆμα τοῦ ἐν λόγῳ Συνοικισμοῦ.

Οἱ Σκαπανεῖς καὶ Φαλαγγῖται τῶν Θηβῶν συνεχίζουν τὸ ἔργον τῆς ἀναδασώσεως μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐπιμελείας. Εἰς ὅλα τὰ ὑψώματα καὶ λόφους τῶν Θηβῶν ἠνοίχθησαν λάκκοι διὰ νὰ φυτευθῶσι κατ' αὐτὰς διάφορα δενδρύλλια.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.— Συνεχίζονται τὰ μαθήματα τῶν οὐλαμῶν ἐκπαιδεύσεως. Ἑκάστην Τετάρτην γίνονται συγκεντρώσεις καὶ οἱ Φαλαγγῖται ἐπιδίδονται εἰς ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Βόλου γίνονται αἱ σχετικαὶ προετοιμασίαι διὰ τὴν δενδροφύτευσιν παραχωρηθέντος γηπέδου ἐκτάσεως 10.000 τετραγωνικῶν μέτρων.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Λαρίσης καταρτίζεται δελτίον ὑγείας τῶν Φαλαγγιτῶν.

— Ὁ Διευθυντὴς τοῦ ΙΙΙ Γραφείου τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἐνώπιον μεγάλης συγκεντρώσεως Φαλαγγιτῶν καὶ βαθμοφόρων ὡμίλησε περὶ τοῦ ἰδεολογικοῦ περιεχομένου τῆς Ε.Ο.Ν.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Περιφερ. Διοικήσεως Χανίων ἐπιδίδονται μὲ ὅλως ἐξαιρετικὸν ζῆλον εἰς τὴν δενδροφύτευσιν ἐκτάσεως 160 στρεμμάτων, ἐντὸς τῆς ὁποίας εὑρίσκονται κτίρια καὶ ἐγκαταστάσεις τῶν παιδικῶν ἐξοχῶν.

Κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς δενδροφυτεύσεως παρέστησαν ὁ Γεν. Διοικητὴς Κρήτης κ. Σφακιανάκης ὡς Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ Μέραρχος Κρήτης, ὁ Δήμαρχος Χανίων, ὁ Περιφερειακὸς Διοικητής, ὁλόκληρον τὸ προσωπικὸν τῆς Δασικῆς Ὑπηρεσίας καὶ πλῆθος κόσμου. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἔκτασιν ἐφυτεύθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς 7.200 δενδρύλλια.

ΡΕΘΥΜΝΟΣ.— Ὁ συνεργάτης τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀργυροῦ σήματος κ. Στυλ. Μαρκιανὸς ὡμίλησεν ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων, μὲ θέμα τὸ «Ἐθνικὸν Κράτος».

— Ὁ Περιφερ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ Δημάρχου κ. Πετυχάκη μετέβησαν εἰς τοὺς παρακειμένους λόφους τῆς πόλεως καὶ παρηκολούθησαν τὴν ὑπὸ Φαλαγγιτῶν ἀναδάσωσιν.

Ὁ κ. Δήμαρχος, ἐκ τῶν ὀλίγων φίλων τοῦ πρασίνου, ἐξεδήλωσε τὸν ἐνθουσιασμόν του διὰ τὸ συντελούμενον ἔργον τῶν Φαλαγγιτῶν, τονίσας ὅτι ἡ πόλις θὰ εὐγνωμονῇ τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΣΠΑΡΤΗ.— Ζωηρὰ καὶ ἐνθουσιώδης κίνησις παρατηρεῖται εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Λακωνίας.

Τακτικώτατα γίνονται ὁμιλίαι, συγκεντρώσεις, ἐκδρομαί, ὡς ἐπίσης καὶ ἀσκήσεις Στρατιωτικῆς Προπαιδεύσεως. Τὸ σύνολον τῶν μέχρι τῆς στιγμῆς καλλιεργηθεισῶν ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν. ἐκτάσεων ὑπολογίζεται εἰς 75 στρέμματα.

— Ζωηρὰ κίνησις παρατηρεῖται ἐπίσης εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς Πανίτσης, Νεαπόλεως—Βοιῶν, Λαχίου—Βοιῶν, Σκαμνακίου καὶ Γυθείου. Οἱ Φαλαγγῖται τῶν ὡς ἄνω Σχηματισμῶν ἐπιδίδονται εἰς δενδροφυτεύσεις καὶ εἰς τὴν καλλιέργειαν ἐκτάσεων παραχωρηθεισῶν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν.

ΠΥΡΓΟΣ.— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς 101ης Φάλαγγος ἀσχολοῦνται μὲ τὸ πλέξιμον φανελλῶν διὰ τὴν φανέλλαν τοῦ Στρατιώτου.

— Εἰς συγκεντρώσεις τοῦ Ι καὶ ΙΙΙ Λόχου ἐγένοντο ὑπὸ Βαθμοφόρων ὁμιλίαι «Περὶ πειθαρχίας».

— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς 100ῆς Φάλαγγος παρακολουθοῦν ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως, ὡς ἐπίσης καὶ μαθήματα Παθητικῆς Ἀεραμύνης, καὶ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— Οἱ Σχηματισμοὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Βαθμοφόρους των μετέβησαν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς «Ζωοδόχος Πηγή» καὶ ἤρχισαν τὴν σποράν σίτου εἰς τὰς παραχωρηθείσας ἐκεῖ ἐκτάσεις πρὸς τὴν Ε.Ο.Ν.

— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τοῦ Σχηματισμοῦ Ἄνω Ἡρώων παρακολουθοῦν μαθήματα μαγειρικῆς, οἰκοκυρικῆς καὶ χειροτεχνίας.

— Τὰ μαθήματα Παθητικῆς Ἀεραμύνης καὶ παροχῆς πρώτων βοηθειῶν παρακολουθοῦνται τακτικῶς ἀπὸ τὰς Φαλαγγιτίσσας Ἀσίνης.

— Ζωηρὰ ἐπίσης κίνησις σημειοῦται εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς Πορτοχελίου, Δρεπάνου, Κρανιδίου, Παλ. Ἐπιδαύρου καὶ Φούρνων.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΚΕΡΚΥΡΑ.— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων τοῦ Σχολείου Βαθμοφόρων δι' ὁμιλίας τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ.

— Οἱ Φαλαγγῖται τῆς Ὑποδιοικήσεως ἐδενδροφύτευσαν τὸ ὄρος Παντοκράτωρ διὰ βελανιδιῶν καὶ ἐλάτων ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Α' Ἐπιτελοῦς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Παθητικῆς Ἀεραμύνης.

ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ.— Εἰς μεγάλην συγκέντρωσιν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν ὡμίλησεν ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Θηλέων ἀναπτύξασα τὰς ὑποχρεώσεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ πρὸς τὸ Νέον Κράτος.

— Τὴν προπαρελθοῦσαν τετάρτην ἐγένετο ἡ ἔναρξις τῶν μαθημάτων τῆς Ε.Ο.Ν. Μετὰ τὸν ἁγιασμὸν ὡμίλησε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γερμανὸς «Περὶ Θρησκείας καὶ Οἰκογενείας». Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁμιλίας ἐψάλησαν ὑπὸ τῆς χορῳδίας τῶν Φαλαγγιτισσῶν οἱ ὕμνοι τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Νεολαίας.

ΠΑΡΟΣ. — Μὲ πρωτοφανῆ ἐνθουσιασμὸν οἱ Φαλαγγῖται τῶν σχηματισμῶν Ε.Ο.Ν. Πάρου ἐπεδόθησαν εἰς τὴν δενδροφύτευσιν διαφόρων περὶ τὴν πόλιν χώρων.

Οὕτω τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα οἱ Φαλαγγῖται τοῦ λόχου Παροικίας μετέβησαν εἰς τὴν θέσιν «Ἅγιος Φωκᾶς» καὶ προέβησαν εἰς τὴν φύτευσιν 200 πεύκων. Ἡ ἐξόρμησις διὰ τὴν ἀναδάσωσιν συνεχίζεται μετὰ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ, ὥστε ἐντὸς ὀλίγου ὅλοι οἱ πέριξ ἄδενδροι λόφοι θὰ καλυφθοῦν ὑπὸ πρασίνου.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ τοῦ τόπου συνέδραμον τὸ ἔργον τῶν Φαλαγγιτῶν δι' ὅλων τῶν μέσων.

— Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Θηλέων Ἄνδρου γίνονται τακτικαὶ συγκεντρώσεις, ὅπου Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι προσέρχονται μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμόν.

Εἰς τὰς συγκεντρώσεις αὐτὰς γίνονται ὁμι-

Φαλαγγῖται τοῦ Λόχου Παροικίας Πάρου εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀναδασώσεως

λίαι καὶ διαλέξεις ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικητρίας καὶ λοιπῶν βαθμοφόρων. Ἡ Ὑποδιοικήτρια ἀνέπτυξε πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας δύο μαθήματα πολιτικῆς διαφωτίσεως τὸ α' μὲ θέμα «Τί θὰ κάμωμε» καὶ τὸ β' «Ὁ ἀγώνας μας». Πρὸς τὰς Φαλαγγιτίσσας ὡμίλησαν ἐπίσης ἡ Λοχίτης μὲ θέμα «Οἰκονομικὴ ἐπάρκεια» καὶ ἡ Ὁμαδάρχης μὲ θέμα «Γιατὶ ἔγινα Φαλαγγίτισσα».

Καθ' ἑκάστην Τετάρτην, ἡμέραν ἐκπαιδεύσεως τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ πρόγραμμα ἐκτελεῖται μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸν καὶ τάξιν.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΣΕΡΡΑΙ.— Μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἑωρτάσθη εἰς τὴν Κοινότητα Δάφνης ἡ ἑορτὴ τῆς ἀναδασώσεως. Τὸ ἐνθουσιῶδες σάλπισμα τῆς δευτέρας αὐτῆς — μετὰ τὴν ἐντατικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς — ἐξορμήσεως ἐχαιρετίσθη μὲ ἀληθῆ καὶ ἀνυπόκριτον ἐνθουσιασμὸν ἐκ μέρους τῶν κατοίκων τῆς φιλοπροόδου Κοινότητός μας.

Εἰς τὸν ἀναδασωτέον χῶρον, συνηντήθησαν αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ τοῦ χωρίου, ἐτελέσθη δὲ Ἁγιασμὸς καὶ μετὰ τὸ πέρας τούτου ἐξεφωνήθη σύντομος καὶ ἐμπνευσμένος λόγος ὑπὸ τοῦ Δημοδιδασκάλου Παναγιώτου Χαραλαμπίδου, ὅστις

Ὁ Νομάρχης Σερρῶν Γεν. Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. εἰς Πετρίτσιον.

ἀνέπτυξε τὰς ἐκ τοῦ δάσους καὶ γενικὰ τῆς ἀναδασώσεως προερχομένας ὠφελείας.

Εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας τοῦ λόγου ἤρχισεν ἡ δενδροφύτευσις, τοῦ ἱερέως ποιήσαντος ἀρχήν. Ἐφυτεύθησαν περὶ τὰ 350 δενδρύλλια ἐκ μέρους τῶν Φαλαγγιτῶν τοῦ Λόχου μας. Τὸ τέλος τῆς ὅλης ἑορτῆς ἐπεσφράγισε μία εἰλικρινὴς καὶ αὐθόρμητος συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτῶν μας, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐχάρισαν στιγμὰς Ἐθνικῆς ζωῆς.

ΔΡΑΜΑ.— Πρὸ ἡμερῶν οἱ Φαλαγγῖται καὶ οἱ Σκαπανεῖς τῆς 243ης Φάλαγγος ἐξέδραμον εἰς Ν. Κρώμνην. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὡμίλησε πρὸς τοὺς ἐκδρομεῖς περὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς Ε.Ο.Ν. ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Δράμας.

— Εἰς τοὺς διαφόρους σχηματισμοὺς ἤρχισαν τὰ μαθήματα νοσοκομειακῆς περιθάλψεως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ προϊσταμένου τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας Δράμας.

— Ὁλόκληρος ἡ δύναμις τῶν Φαλάγγων 243ης καὶ 281ης ἔλαβε μέρος εἰς τὴν τελεσθεῖσαν ἑορτὴν τοῦ πρασίνου τὴν ὁποίαν ἐτίμησαν διὰ τῆς παρουσίας των ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν., αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ τόπου καὶ πλῆθος κόσμου.

— Ὁ Ὑπουργὸς Γενικὸς Διοικητὴς Θράκης ἐπεσκέφθη καὶ ἐπεθεώρησε τὰ γραφεῖα τῆς Περ. Διοικήσεως Θηλέων. Ἐν συνεχείᾳ ἐπεθεώρησε διαφόρους σχηματισμοὺς τῆς ὑπαίθρου τοῦ 246ου τομέως Προσωτσάνης, ἐκφράσας τὴν ἀπόλυτον ἱκανοποίησίν του.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.— Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὁρκωμοσίας τῶν κληρωτῶν ἡ μουσικὴ τῆς Ε.Ο.Ν. παρήλασε διὰ τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν τῆς πόλεως ἀνακρούουσα τὸ ἑωθινὸν ὡς νὰ ἐσήμαινε τὴν ἔναρξιν τοῦ ἑορτασμοῦ. Ἅπασα ἡ δύναμις εὑρίσκετο ἐν στολῇ ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς. Ἄλλα μὲν τμήματα εἶχον παραταχθῇ πρὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ διὰ νὰ ἀποδώσουν τιμὰς εἰς τοὺς ἐπισήμους, ἄλλα δὲ εἶχον εἰσέλθει εἰς τὸν Ναόν.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἅπασα ἡ δύναμις ἡγουμένης τῆς μουσικῆς μετέβη διασχίσασα τὰς κεντρικωτέρας ὁδοὺς τῆς πόλεως εἰς τὴν πλατεῖαν «Στρατηλάτου Κωνσταντίνου», ὅπου παρετάχθη εἰς τὴν ὁρισθεῖσαν ἐκ τῶν προτέρων θέσιν, ἵνα τιμήσῃ τὴν ὁρκωμοσίαν τῶν νεοσυλλέκτων τοῦ 39ου Συντάγματος. Μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν παρήλασε μετὰ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως πρὸ τοῦ κ. Γενικοῦ Ἐπόπτου, τῶν κ.κ. Περιφ. Διοικητῶν, τοῦ Διοικητοῦ καὶ ἀξιωματικῶν τῆς φρουρᾶς, τῶν λοιπῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ τοῦ κοινοῦ.

Τὴν ἑσπέραν ἐδόθη θεατρικὴ παράστασις ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν καὶ Φαλαγγιτῶν μὲ ἔργα καὶ ἀπαγγελίας ποιημάτων πατριωτικῶν, σημειώσασα πρωτοφανῆ ἐπιτυχίαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τῆς ἀρτίας ἐμφανίσεως τῶν συμμετασχόντων καὶ τῆς τέχνης μεθ' ἧς ὑπεδύθησαν τοὺς ρόλους, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ τῆς μεγάλης συρροῆς ἐκλεκτοῦ κόσμου. Ἀπόδειξις καὶ τοῦτο τῆς ἀγάπης ἣν τρέφει πρὸς τὴν Ὀργάνωσιν καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης μεθ' ἧς περιβάλλει ταύτην ὁ λαὸς ἐμπιστευθεὶς εἰς αὐτὴν τὰ τέκνα του.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΠΡΕΒΕΖΑ.— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Πρεβέζης παρακολουθοῦν τακτικῶς καὶ ἐπιμελῶς τὰ ἐγκαινιασθέντα πρὸ καιροῦ μαθήματα μαγειρικῆς καὶ χειροτεχνίας.

— Εἰς τὰ χωρία Λοῦρος, Μηχαλίτσος, Στεφάνι, Σινώπη, Πάλα Πρόφορος ἱδρύθησαν νέοι σχηματισμοὶ θηλέων.

— Αἱ Φαλαγγίτισσαι τοῦ σχηματισμοῦ Κρυοπηγῆς ἐκαλλιέργησαν ἔκτασιν τεσσάρων στρεμμάτων παραχωρηθεῖσαν εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος.

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ.— Οἱ Φαλαγγῖται τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἡγουμενίτσης ἐφύτευσαν μεγάλον ἀριθμὸν δενδρυλλίων ἑκατέρωθεν τῶν ἐθνικῶν ὁδῶν Ἡγουμενίτσης—Ἰωαννίνων καὶ Ἡγουμενίτσης—Ν. Σελευκείας καὶ εἰς μῆκος δύο χιλιομέτρων.

ΑΡΤΑ.— Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθη μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἡ Ἑορτὴ τοῦ Δάσους. Εἰς τὴν ἑορτὴν ἔλαβε μέρος ἅπασα ἡ Δύναμις Ἀρρένων καὶ Θηλέων, ἐφυτεύθησαν δὲ περὶ τὰς 3.000 δενδρύλλια.

Εἰς τὸν τόπον τῆς ἑορτῆς προσῆλθον ἐπίσης ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ Περιφερειακὸς Διοικητής, ὁ Εἰσαγγελεύς, ὁ Δήμαρχος, οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ καὶ πλῆθος κόσμου.

Περὶ τῆς σημασίας τῆς ἑορτῆς ὡμίλησεν ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης ἐξάρας τὸ δημιουργικὸν ἔργον τῆς Κυβερνήσεως.

ΘΡΑΚΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ.— Ἡ ὑπὲρ τοῦ πρασίνου ἐξόρμησις τῆς Φάλαγγος Διδυμοτείχου ὑπῆρξεν ἐξαιρετικῶς ἐνθουσιώδης καὶ ἀποτελεσματική, ἀνταποκριθεῖσα εἰς τὸν ἱερὸν σκοπὸν τῆς ἑορτῆς τοῦ πρασίνου, ἣν καθιέρωσε διὰ τὰς πολλαπλᾶς ὠφελείας της ὁ Ἀρχηγός.

Κατόπιν διαταγῶν, διαφωτίσεων καὶ ὁδηγιῶν ἠνοίχθη μέγας ἀριθμὸς λάκκων εἰς διαφό-

Λόχος Φαλαγγιτῶν Κομοτινῆς.

ρους ἀναδασωτέους χώρους, δρόμους, πλατείας, ὄχθας ποταμῶν, λόφους καὶ ἄλλας θέσεις, καθ' ἅπασαν τὴν περιφέρειαν τῆς Φάλαγγός μας.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐξορμήσεως, ἀφοῦ ὁ κ. Φαλαγγάρχης ἀνέπτυξε καταλλήλως τὴν σημασίαν τοῦ πρασίνου, ἅπασα ἡ δύναμις ἀπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Φάλαγγος μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου Σκαπανέως ἐξώρμησεν εἰς τὰς ἀνωτέρω θέσεις, ὅπου ἐφύτευσε χιλιάδας δένδρων, ἤτοι πεύκων, μοσχευμάτων ἰτέας, κυπαρίσσων καὶ λευκῶν τῇ συνδρομῇ τῶν δασικῶν καὶ γεωργικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β΄.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β΄ ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. 32-094

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 13—30 Δεκεμβρίου 1939
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160—200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	80—100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	40—50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ν. ΤΖΑΝΝΑΤΟΝ. Εἶσαι — σοῦ τὸ ξαναλέμε — ποιητής. Δὲ θὰ χάσῃς τὸν καιρό σου, ἂν διαβάσῃς. Πρόσεξε μόνο ποιοὺς διαβάζεις, μὴ σοῦ χαλάσουν τὴν αἰσθητική, ποὺ τὴν ἔχεις ἔμφυτη. Τὸ ποίημά σου «Ἀκουαρέλα» ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. Τὸ δεύτερο «Ὀδυσσεὺς καὶ Καλυψὼ» καλό, ἀλλ' ἀκατάλληλο γιὰ τὴ «Νεολαία». Καταλαβαίνεις γιατί. Τὸ διηγηματάκι σου «Πρωτοχρονιάτικοι καϋμοὶ» καλογραμμένο, ἀλλὰ γιατὶ τόση δραματικότης; Ἂν τὸ ὑποβάλωμε στὴν Ἐπιτροπὴ θὰ τὸ ἀπορρίψῃ μὲ τὴν παρατήρησι «πολὺ τραγικό». — ΜΑΝ. ΚΟΥΝΟΥΠΑΝ. Τὸ πεζοτράγουδό σου... σὰν πεζοτράγουδο. Καὶ τὰ ὡραῖα καὶ τ' ἄσχημα ἕνα πρᾶμα! Μία φορά, καλὸ εἶναι καὶ ἴσως νὰ δημοσιευθῇ. Ἡ γνώμη μας ὅμως εἶναι νὰ χρησιμοποιήσῃς τὸ χῶρο ποὺ ἐκέρδισες (ἔστω καὶ μὲ πεζοτράγουδο) γιὰ νὰ δημοσιεύσῃς κάτι ἄλλο ποὺ νὰ λέγῃ μὲ ὡραῖα λόγια ὡραῖα πράγματα. Γράψε μας. Σὲ πιστώνομε μὲ μισὴ στήλη στὸ «Βῆμα τῶν Νέων». — ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΜΑΥΡΑΝΤΩΝΑΚΗ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου. Τὸ ἐφυλάξαμε μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα γράμματα, τὰ ὁποῖα θὰ διαβασθοῦν ἐν καιρῷ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό μας. Ἡ φωτογραφία ἔχει ἕνα ἐλάττωμα: φαίνεται ἡ σκιὰ τοῦ φωτογράφου καὶ μάλιστα τόσο περίεργα, ποὺ τὴν παίρνει κανεὶς γιά... φάντασμα. Στεῖλε μας καμμιὰν ἄλλη. — ΑΡ. ΜΑΛΑΜΙΔΗΝ. Γιὰ νὰ βγῇ «ἠθικὸ» συμπέρασμα, βάλε ἕνα δεύτερο γεωργὸ νὰ κάνῃ τὸ ἀντίθετο ἀπ' ὅ,τι κάνει ὁ κὺρ Γιώργης. Ἡ γλῶσσα καλή. Πρόσεξε. Λέμε αἰσθάνονταν στὸν πληθυντικὸ κι' αἰσθανόταν στὸν ἑνικό. — Α. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΝ. Ὑπεβλήθη στὴν Ἐπιτροπή. — ΣΩΤ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου. Ὁ ἁρμόδιος συντάκτης θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ σχετικῶς μὲ τὶς ἀσκήσεις. — Ν. ΑΝ. Ἐλάβαμε μιὰ λυρικὴ πρόζα μὲ τὸν τίτλο «Μπροστὰ στὴν εἰκόνα σου». Δὲν θέλομε νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι εἶναι γραμμένη ἀπὸ σᾶς. Διαβάζομε «καὶ σὰν τὰ βαμβακερὰ κατράμια, ποὺ ρίχτει ἀπὸ ψηλάθε ἡ θεὰ τῆς νύχτας...» Παρακάτω: «ἀκούω τὴ βραχνὴ καὶ γεμάτη παράσιτα φωνή, ποὺ βγάζει τὸ κλειδὶ σὰν τὸ στριφογυρίζω στὴν κλειδαριά». Ἀκόμη «...σὲ λίγο τὸ κρεββάτι μου ἀναστενάζει παραπονεμένα» κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα παρόμοια ἐξωφρενικὰ πράγματα. Σᾶς παρακαλοῦμε θερμὰ νὰ μᾶς βγάλετε ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία. Ἔχομε τὸ λόγο σας. — Γ. ΚΟΥΤΣΙΟΝ. Δὲν ἐδιαβάσθηκαν. Εἶναι γραμμένα καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΑΠΑΝΕΩΝ

Δημοσιεύομε μερικὲς ἀπὸ τὶς ἀπαντήσεις, ποὺ μᾶς ἔστειλαν Σκαπανεῖς καὶ Σκαπάνισσες στὸ ἐρώτημά μας: Τί ἤθελε νὰ πῇ τὸ παραμυθάκι «Ὁ ἀετὸς καὶ ἡ ἀράχνη». Ἡ ΚΑΛΗ ΑΣΗΜΑΚΗ μᾶς γράφει: «Τὸ παραμυθάκι αὐτὸ μᾶς διδάσκει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπερηφανεύεται κανείς, γιατὶ γρήγορα ταπεινώνεται, σὰν τὴν ἀράχνη» — Ὁ ΒΑΪΟΣ ΝΑΣΙΟΥΛΑΣ: «Τὸν ἀετὸ ὡς ψυχή, τὴν ἀράχνη ὡς σῶμα καὶ τὸν ἀέρα ὡς θάνατο, ποὺ ρίχνει τὸ σῶμα στὸ σκότος, ἡ δὲ ψυχὴ μένει στὸ βράχο, δηλαδὴ στὸν οὐρανό». Βλέπετε φιλοσοφίες καὶ κακό!... Καλὲ Βάϊε, ποῦ πῆγες νὰ μπλέξῃς! Μὴ κάνεις, καλὸ παιδί, τέτοιες σκέψεις ἀπὸ τώρα. Ἔχεις καιρὸ ὅταν μεγαλώσῃς. Μήπως καὶ ρώτησες τὴ γιγιάκα ἢ τὸν παπποῦλη; Σὰν πολλὰ μᾶς φαίνονται γιὰ τὴν ἡλικία σου.. — Ἡ ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΚΟΡΤΣΟΛΟΓΟΥ ἀπάντησε: «Πρέπει νὰ εὐγνωμονοῦμε τοὺς εὐεργέτας μας, δηλ. ν' ἀγαποῦμε ἐκείνους, ποὺ μᾶς κάνουν κάτι καλό». — Ὁ ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΠΑΠΑΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ μᾶς ἔγραψε: «Ὅποιος κάνει τὸν ὑπερήφανο μὲ ξένη δύναμι, χωρὶς νὰ τοῦ ἀξίζῃ, γρήγορα καταπίπτει». — Ὁ ΦΡΑΝΤΣΕΣΚΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ μᾶς λέει: «Ὁ ἀετὸς εἶναι ὁ βασιλιᾶς μας, ποὺ εἶναι γυιὸς τοῦ ἀετοῦ».

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Μ. ΧΑΓΚΑΝ. Πολλὰ καὶ συγκεντρωμένα τὰ μαῦρα τετραγωνίδια τοῦ σταυρολέξου σας. — Θ. ΜΕΡΔΙΝΙΑΝ, Καβάλλα. Πολλὰ καὶ ὄχι μερικὰ σφάλματα. Καὶ τὸ κυριώτερο, αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔστειλες εἶναι ἐντελῶς ἀκατάλληλο γιὰ τὴ «Νεολαία». — ΧΡ. Ν. ΘΕΟΔΟΣΙΑΔΗΝ, Ἡράκλειον. Καλὸ καὶ ἐγκρίνεται. — Χ. ΠΑΓΚΑΛΟΝ, Ρέθυμνον. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικά. — ΑΝΤ. Χ. ΧΑΤΖΗΝ. Ἀπορρίπτεται. — Γ. Ν. ΝΑΣΙΩΚΑΝ, Βόλον. Ἐγκρίνονται. — Π. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΝ, Ἰωάννινα. Ἀπορρίπτονται. — Χ. ΣΚΛΑΒΗΝ. Ἀπορρίπτονται (ΣΑΒΤΟ!). — Ι. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΝ, Βόλον. Ἀπορρίπτεται. — ΣΠΥΤΣ. Δὲν εἶναι κατάλληλα. — Α. ΑΝΔΡΕΑΔΗΝ, Ν. Ὀρεστιάδα. Οἱ λαβύρινθοι πρέπει νὰ σχεδιάζωνται μὲ σινικὴ μελάνη. — Ρ. Δ. ΑΡΓΑΟΝ, Σῦρον. Νὰ γράφετε ἀπὸ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Ε. Γ. ΣΧΙΝΑΝ, Ἀμφίκλειαν. Πολλὰ «μαῦρα» Ἐλαιῶν καὶ ὄχι Ἐλεῶν. — Μ. ΞΑΝΘΑΚΗ, Πάτρας. Ἐγκρίνεται μία ἄσκησι. — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ, Ἡράκλειον. Σχήματα σταυρολέξων, σὰν τὰ δικά σας, πρέπει νὰ σχεδιάζωνται μὲ σινικὴ μελάνη. — Δ. ΠΟΛΥΜΕΝΗΝ. Γνωστότατο τὸ αἴνιγμα. — Μ. Ο. ΒΡΑΤΙΜΟΝ, Τρίπολιν. Καλὸ τὸ σταυράριθμον, ἀλλὰ γιὰ τὴ λύσι του χρειάζονται πολλὲς γνώσεις. Στεῖλε ἕνα ἄλλο μὲ εὐκολωτέρους ἀριθμούς. — Μ. Γ. ΠΑΠΟΥΤΣΑΚΗΝ, Χανιά. Θὰ δημοσιευθοῦν μερικά. — Δ. ΜΠΕΝΑΝ, Πειραιᾶ. Δὲν ἀναλαμβάνομεν τὸ δέσιμον τῶν τευχῶν. — Ι. Χ. ΜΑΥΡΟΜΟΥΣΑΚΗΝ, Θεσσαλονίκην. Δυστυχῶς δὲν εἶναι ἐπιτυχημένες ὅλες οἱ λέξεις. — Ι. Κ. ΜΑΝΑΚΟΝ — Β. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗΝ, Κύθηρα. Ἀπορρίπτονται (ὅμως, Σώλων). — Ν. Π. ΓΕΙΤΟΝΑΝ, Πάτρας. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μία ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Α. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, Ἐνταῦθα. Δὲν εἶναι «Μητηλήνη». Νὰ γράφετε καθαρώτερα καὶ ἀπὸ τὴ μία ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΝ, Πυργάκι. Ἀπορρίπτεται (ὅμορο, τρι). Τὰ αἰνίγματα καλά. — Ι. Η. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΝ, Καλάμας. Ἀπορρίπτονται τὰ σταυρόλεξα (Μικρὲς καὶ ἀνεπιτυχεῖς λέξεις. Ἡ λέξις Σοὺτ εἶναι Σοῦο στὴ διασταύρωσι). — Μ. Μ. ΠΑΝΤΟΥΒΑΛΗΝ, Κρήτην. Δυστυχῶς εἶναι κακοσχεδιασμένος ὁ Λαβύρινθος. Τὸ «ἁπλῶς» ἐξεζητημένον. — Κ. ΤΗΛΕΜΑΧΟΥ, Σέρρας. Προτιμᾶτε τὰ τετράγωνα σταυρόλεξα (10×10, 11×11). — Ο Π Φ Ξ (;) Γνωστό. — Δ. ΔΑΝΗΛΑΤΟΝ, Κεφαλληνίαν. Πολὺ μεγάλο. Προτιμᾶτε τὰ τετράγωνα σχήματα. — Ν. ΛΑΜΝΑΤΟΝ, Ναύπακτον. Ἀπὸ τὴ μία ὄψι τοῦ χαρτιοῦ, ἄλλη φορά. — Β. ΠΑΥΛΙΔΗΝ, Κιλκίς. Θὰ δημοσιευθῇ μία ἄσκησις. — Γ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΝ, Τρίπολιν. Ἀπορρίπτονται.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ Πρώτη: Ὀφείλεται εἰς τὸν ζωγράφον κ. Σ. Παπαλουκᾶν.

Ἡ Τελευταία: Εἰς τὸν καλλιτεχνικὸν συνεργάτην μας κ. Γ. Γρηγόρην.

ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ Ἢ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ ΝΙΚΟΛΑ;

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 401)

χισαν νὰ πέφτουν. Ὅπως τὰ βότσαλα τῆς ἀκρογιαλιᾶς ἔτριξαν στὸ περπάτημά μου, ὁ μπάρμπα Νικόλας ἐσήκωσε τὰ μάτια.

— Ἄ, ἐσὺ εἶσαι; μοῦ εἶπε, κάθησε.

Ἐκάθησα κοντὰ σὲ μιὰ πέτρα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ θάλασσα ὅλο καὶ περισσότερο ἐμαύριζαν.

«Θὲς ν' ἀκούσῃς μιὰ ἱστορία; ἐξακολούθησε. Ἄκου. Μιὰ φορὰ ἕνα μπάρκο καλοφκιασμένο ξεκίνησε ἀπ' τὸ Καστελλόριζο. Μέσα ἦταν ὁ καπετάνιος, πέντε ναῦτες καὶ ὁ γυιὸς τοῦ καπετάνιου. Οἱ ναῦτες ἔλεγαν νὰ μὴν ξεκινήσουν, γιατὶ ὁ καιρὸς ἦταν ὅπως κι' ὁ σημερινός. Ἀπὸ ὥρα σ' ὥρα θὰ ξέσπαγε ἡ καταιγίδα. Κάτω ἀπὸ τὸν μαυρισμένο οὐρανὸ οἱ σβιλάδες ἔδιναν τὰ πρῶτα σημάδια. Ὁ καπετάνιος ὅμως, προτοῦ μποῦν στὸ μπάρκο, εἶχε ἀράξει ἀπὸ ὥρας σ' ἕνα κρασοπουλειὸ καὶ ὅπως δὲν ξέρεις, τὸ κόκκινο κρασὶ τοῦ Καστελλόριζου χτυπᾷ γερὰ στὸ κεφάλι. Σκυλόβρισε τοὺς ναῦτες καὶ τὸ γυιό του, ἔβαλε νὰ ὀρτσάρουν τὰ πανιὰ καὶ ξεμπουκάρησαν ἀπὸ τὸ λιμάνι. Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι' ἔγινε ὅ,τι θὰ γινόταν. Ὁ καπετάνιος, τύφλα στὸ μεθύσι, βαστοῦσε τὸ τιμόνι. Μιὰ στραβοτιμονιὰ καὶ τὸ καΐκι μπατάρησε...».

Σώπασε λίγο, ἀνάπνευσε βαθειὰ καὶ ἐξακολούθησε:

«Θέλεις καὶ τὴ συνέχεια: Ὁ μόνος ποὺ σώθηκε ἦταν ὁ καπετάνιος».

Ἡ βροχὴ ἄρχισε νὰ δυναμώνῃ. Ὁ βορηᾶς ἐμούγκριζε, πελώρια κύματα ὑψώθηκαν καὶ μὲ μιᾶς ἡ θάλασσα ἄσπρισε. Ἐπροσπάθησα νὰ τὸν δῶ στὸ πρόσωπο. Τὰ μάτια του ὅμως σὰν νἆχαν ἐξαφανισθῆ στὶς κόγχες κάτω ἀπὸ τὰ πυκνά του φρύδια.

Ἄρχισε νὰ βρέχῃ καὶ μοὖπε:

— Τρέχα στὸ σπίτι σου.

— Καὶ σὺ μπάρμπα-Νικόλα;

Ὁ μπάρμπα-Νικόλας ἐσήκωσε μιὰ φορὰ ἀκόμα τοὺς ὤμους.

— Ἐγώ; μουρμούρισε καὶ πρόσθεσε κάτι ποὺ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω.

Ἔφευγα καὶ πίσω μου ἄκουσα ἕνα λυγμό. Τίνος νἆταν; Τῆς θάλασσας ἢ τοῦ μπάρμπα-Νικόλα;

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

